

to iuris reg. derogari. igitur ex illis verbis non sentit. I. C. posse heredem iure proprio admitti contra alienationem defuncti: sed eoadmisso, exprimit, quatenus succurratur emptori euictionem passo: hoc enim principaliter tractat. Sequuta autem euictio intelligi debet, quia conuentus exceptionem non opposuit ex reg. d. l. non vendicantem & l. cum à matre, cum similibus de quibus supra. & ita bene explicat gl. ibi, colligiturque; ex alijs legibus dicentibus, esse tunc electionem conuento, vel excipiendo conuentum repellere vel euictionem pati, & de euictione agere, ut inquit text. in d. l. 3. C. de reb. alie. Quod si istes ex verbis. d. l. Seia. ibi, *iure proprio, non hereditario controuersiam facere posses* facile respondetur esse differentiam inter ius proprium & hereditarium: quia si res erat heredis non potuit acquiri dominium emptori causam habenti à defuncto non domino: quoad heredem vero exceptione repellendum ex hac reg. parius est in utroque casu, ut colligitur ex traditione Bal. & aliorum in d. l. cum à matre ex l. 1. ff. de excep. rei vend. & specialiter ad d. l. Seia. tradit Salic. in d. l. 3. C. de reb. alien. idque; consonum est iuris principijs.

Infertur. 6. ad emphiteusim à patre alienatam, quam filius hæres velit reuocare, dicens forte ex tenore concessionis ad se pertinere: de quo per Ludou. Goza. conf. 75. in specie autem contra hæc iura receptamque; sententiam respondisse videtur Soci. conf. 50. col. 2. nu. 4. lib. 1. cum inquit, filium hære

dem posse rescindere alienationem vel renunciationem à patre factam: maxime cum loquatur, quando pater erat primus qui acquisiuit emphiteusim, eamque; ipsi domino vel eius consensu alienauit: in quibus terminis filius hæres magis repellitur, ut infra circa feuda. Nec obstat ratio Soci. arguentis, filium suo iure, non hereditario tunc venire, quia & suo vel aliunde non admittitur hæres contra factum defuncti. per iura illa expressa, ad quæ Soci. debuisset aduertere.

Infertur. 7. aliqua lux ad tenebras scriben. in materia feudali: in qua deprehenditur, mira dolendaque; confusio, ut non tantum alij alijs ubique; sed ijdem sibi ipsis sæpius aduersentur: quod colligitur ex Iser. Bal. Afflict. & alijs scriben. in consuetudinibus feudorum: ex Curt. & alijs in tractat. eiusdem materix: ex Alex. Ias. Dec. Rui. Cur. Rub. Sigism. Gra. in consil. supra citatis, & alijs citandis. Qui omnes meminisse debuissent text. in d. l. filiusfam. §. cum pater. ff. de leg. 1. nihil enim aptius adducere potuissent ad bona vinculo restitutionis affecta, maxime cum text. ibi agat etiam de filio exheredato: & ipsi non adducentes illum. §. tractent quæst. an filius exheredatus excludatur à feudo. Cur. de feud. 3. par. n. 6. & sequen. sed hoc de feudis & maioratu post limitationes adducemus.

83 Pro maiori ornatu & utilitate. d. reg. & d. l. cum à matre, notandæ sunt aliquæ limitationes: quarum. 1. esset ex opinione Paul. ibi, cuius authoritas, colora-

lorataq; argumenta, non paucos decipere possent. Sed contrarium verius esse, probauimus ex gl. & Bald. ibi, cum Carol. Ruyn. & Hispan. Xuar. vt supra in ampliationib.

Limitatur. 2. ex tex. difficili in. l. si seruo. 20. ff. qui & à quib. vbi libertas seruo alieno data non confirmatur, etiam si manumissor domino serui hæres extiterit: qui tex. grandem difficultatem fecit Accur. & Plumbi. ibi. videtur enim repugnare iuris rationibus. Ideoq; Bar. in. l. cum vir. n. 7. ff. de vsucap. dicit difficilimum esse contrarium. d. l. ad alia iura. Et ibi laborat Cuma. n. 5. Imol. eod. n. Bald. in. d. l. cum à matre, nu. 9. vers. quia loquitur: circa quod laborat etiam glo. in. l. si ab eo C. de liber. causa. In qua difficultate cogitabam dici posse. d. l. non esse contrariam decisioni. l. filiū. 31. ff. de liber. causa, & d. l. si ab eo. In his enim iuribus, nec iure proprio, nec hæreditario, quis auditur contra libertatem datam ab eo, cui hæres est: quod non negat. d. l. si seruo: sed tantum dicit, libertatem non idè confirmari. Nec repugnat, vt manumissus liber non fiat, quæstio tamen seruitutis moueri nequeat à manumittente vel eius hærede, quicquid gl. Bar. Bald. & alij contra sentiant. In his enim exceptio datur ad repellendū hæredem agentem, eūuè, qui alienauit vel manumisit: ne quis eorum veniat contra factum suum vel defuncti, non tamen dominium prorsus auferatur ab eo, cuius erat, vt tradit Paul. Castr. in. l. rem alienam, nu. 7. ff. de pign.

acti: nec mero iure actio impeditur, vt probat. d. l. 1. ff. de except. reuend. l. Scia. 73. ff. de cuicti. Et eodem modo conciliabitur reg. d. l. cum a matre: cui (sic intelligendo) non aduersatur. d. l. si seruo, quam ita necessariò accipimus ob d. l. filium: & d. l. si ab eo, arguendo à fortiori: quia magis repelli debet idè manumissor succedens domino, quàm dominus succedens manumissori, iuxta tex. in. d. l. rem alienam. antep. ff. de pignor. acti.

Limitatur. 3. ex tex. notab. & difficili in. d. l. rem alienam. 41. vers. non est idem: vbi tex. negat creditori actionem pignoratitiam in re hæredis à defuncto obligata. Ex qua. l. Paul. Castr. in. d. l. cum à matre, nu. 4. vers. nec obstat colligit differentiam inter obligationem personalem cum exceptione, & ius reale. Sed meminisse debuit, quòd in pignore & iure reali, cōtra. d. l. rem alienam, stare videtur. l. si Titio. ff. de pignor. In quibus cōciliandis laborat glof. & scribent. ibi, & Alci. lib. 7. parerg. cap. 14. & nouissimè Connanus lib. 4. fol. 290. & Duaren. lib. 2. disput. cap. 4. à quo cauè, dum scribit. d. l. rem alienam, esse Papiniani, cui aliquid additum putat à Modestino in. d. l. si Titio: idq; conijcit innouatum fuisse post tempus Papiniani. Sed. d. l. Pauli est, vt indicant libri communes & emendati ad exemplar Florétinum. Paulus autem & Modestinus (vt colligitur ex historia iuris) æquales fuerunt, vterque Papiniani discipulus. Attamen ex ea. l. colliges, magis quem teneri ad con-

seruandum factum proprium, quàm defuncti, cui hæres est, pro Imol. in. d. l. cū vir. n. 5. versic. & sic iustus: Inde etiā limitabitur reg. l. hæredem. ff. de reg. iur. & l. cū hæres. ff. de diuer. & tempor. præscrip. ad aliaq; multa iura temperamentum infertur.

Limitatur etiam. d. l. varijs modis per Ias. cons. 7. lib. 3. Grat. consil. 91. ex. n. 25 lib. 1. & Thom. Gramat. decis. 93. ex nu. 10. Aymon consil. 200. n. 7. quorum plura dicta reprobauī supra in ampliationib. & illationib. Sic etiam reprobauī aliā limitationem Ruin. consil. 112. nu. 13. lib. 4. Ideò tales limitationes sigillatim non exprimo.

Limitatur. 5. d. l. vt non procedat in præscriptione rerum feudalium vel similibus, quæ successoribus ex tenore concessionis deferuntur. Tunc enim præscriptio completa contra vnum, non excludit eius hæredem, cui citra ius hæreditarium successio feudi vel maioratus defertur: quia tunc non venit contra factum defuncti, nec militat ratio. d. l. cū à matre, vt eleganter tradit Rip. in. l. filiusfam. §. diui. n. 116. ff. de leg. 1. de quo scribo plenius in auth. sequen.

Limitatur. 6. quando verè datur cōuentio & factum defuncti, secus vbi is simpliciter consensit: quia tunc nō impeditur hæres, veniens saltem non iure hæreditario, sed aliundè, vt notat Fulgo. quem Ias. sequitur, in. l. quoties C. de fideicom. idem Fulgo. consil. 67. col. 2. ad finem: sed prius Bal. in. c. 1. §. hoc quoque ad fin. nu. 20. de succes.

feud. Afflict. in. c. 1. nu. 35. qui succes. te nean. Curt. de feud. 4. par. nu. 152. & alij, quos citat Tiraq. de retrac. lign. §. 1. glo. 9. nu. 54.

Limitatur. 7. per Carol. Ruyn. consil. 42. nu. 17. lib. 1. vbi cū non nullis asserit, quòd hæres possit venire contra factum defuncti, qui taxatiuè promiserat de facto suo, quod maiorem indaginem exigit, ex traditis ab Alex. Aret. & Ias. in. l. stipulatio ista habere licere, in princi. ff. de verb. oblig. Molineq. ad Alex. consil. 18. ad fin. lib. 5. de quo alibi agimus ad intellectum text. in. d. l. stipul. ista, & l. si necessarias. §. de vendendo. ff. de pigno. act. l. non solum. §. tale. ff. de libe. lega. pro Ruino autem facit Bald. in. l. qui se patris, nu. 12. ibi, *deferantur*: C. vnde libe.

Limitatur. 8. secundum Bal. in. d. l. cū à matre, nu. 4. in fin. ne procedat in actu defuncti ex quo non descendit obligatio in hæredem: ad quod extollit glo. in. l. quæsitum. §. fin. ff. de preta. quæ aliud dicit, ibiq; eam notat Alber. & Ange. Sed limitatio hæc Bal. nihil noui nobis adfert, id enim est quod quærimus quando obligatio non afficiat hæredem.

Limitatur. 9. ex tex. in. l. Lucius. 39. ff. solu. matri. vbi glo. eam. l. expendit ad limitationem regu. d. l. cū à matre, ne procedat quādo ex facto patris alteriusue defuncti, non resultat actio vel exceptio: tunc enim hæres admittetur contra tale factum defuncti. Et ita exemplificabitur obscura traditio Bald. proximè relata: ad hoc inquit Paul.

Paul. n. 3. in. d. l. Lucius, glo. ibi vt singular. semper commédari: eamq; extol lit Hispan. d. l. quoniam in priorib. 7. amplia. fol. 18. col. 1.

Omissa autem varietate glo. Bart. & Cuma. ibi, (quã Alex. ibi sup. l. præced. refert, nec satis componit) aduertendum est, quòd in ea. l. pater contrahebat spòsalia nomine filij, & sic nec filium nec se obligabat: non filium, quia is actus personalem còsensum exigit: non se ipsum, quia nihil suo nomine faciebat, nec de se promittebat. Nurus etiam aliq; contrahentes nihil de patre conqueri possent, cum videant rē totam à consensu filij pendere: & sic est casus longè diuersus à materia alienationis & d. l. cum à matre, quia in alienatione rei propriæ vel alienæ, datur obligatio & ius euictionis: iuxta totum tracta. de euiction. & l. stipulatio ista, cum, §. 1. & sequen. ff. de verb, oblig.

Limitatur. 10. quando actus esset nullus vt faciens contra eū venire posset, ita enim admittetur hæres, quia cessat dispositio. d. l. & iurium similiū: nec magis debet hæres repelli quã originarius faciens, vt sentiunt glo. Bald. & alij, in. d. l. cum à matre, per. l. quem admodum. C. de agric. & censit. notat Aret. consi. 123. ad fin. n. 7. Soci. còf. 79. n. 47. lib. 4. Grat. conf. 91. n. 25. lib. 1. Ex ea de pact. n. 229. Curt. iun. conf. 175. nu. 10. in fin. Thom. Gramma. de cisio. 93. nu. 8. & 9. vbi alios refert, Afflict. decis. 240. nu. 8. & libr. 3. constitu. Neapo. Rubr. 5. nu. 7. & in. c. 1. §. si i-

tius, nu. 15. si de feu. fuer. controuer. Quod tamen fallit aliquando vt vidimus sup. quando pater vendit rem filij prohibente hac lege, & tamen filius hæres repellitur, secundū glo. & receptam sententiam.

Limitatur. 11. d. regu. excludens hæredem, vt procedat tātum pro portione hæreditaria, secundum ius antiquū & nouum non factò inuentario: iuxta ea quæ vtiliter sup. resoluiimus. Hodie autem factò inuentario etiam si vnicus hæres sit, non tenebitur ultra vires hæreditarias. l. fin. §. & si præfatam. C. de iure delibe. hoc enim inducit inuentarium, secundum Bart. & omnes, in. §. in computatione eiusdem. l. & scribent. sup. citati, in. 7. amplia tradit Bart. in. l. cum vir, n. 14. ff. de vsucap. dicit còmunem opin. Afflict. in prælud. feud. nu. 176. Sylua. conf. 15. nu. 36.

Limitatur. 12. in casu. l. 2. C. si quid in fraud. patro. vbi patronus hæres liberti, reuocat alienata in fraudem sui: & Bar. ibi per eam. l. limitat hanc reg. ne procedat quãdo hæres succedit ex necessitate iuris, prout ibi patronus. Idemq; in filio respectu legitimæ, secundum Bar. ibi, nu. 7. Bar. in. l. filiusfam. §. cum pater. ff. de lega. 1. Bar. in. l. Titia §. Imperator, nu. 4. ff. de lega. 2. Ias. in Authen. vndè si parens, nu. 2. C. de inoff. testa. licet Bald. & aliqui. d. l. 2. varient, intelligentes eam. l. specialiter in patrono, quod superius reiecimus: & ita colliges ex Paul. in. l. 2. nu. 3. C. de inoffic. donat. ex eod. Paul. consil. 448. ad fin. lib. 2. Ias. conf. 7. nu. 8. vers.

tertio, lib. 3. Curt. Seni. consil. 1. ad fin. Grat. cons. 91. nu. 35. lib. 1. Thom. Grā. decis. 93. nu. 12. Ex quibus patet receptius esse. d. l. 2. non specialiter procedere in legitima patroni, contra Xua. in. d. l. quoniam in priorib. 7. amplia. fol. 20. col. 1. versic. ego: Contra Rube. in. d. §. Imperator, nu. 206. In quem sensum pro Bar. expendo text. notab. in. l. dotale. 13. §. fin. ff. de fund. dota. cuius decisio memorabilis est, cum eo tēpore non esset beneficium inventarij. Eandem. l. 2. notāt alij, vt hæres rescindere possit quod defunctus fecit in eius fraudem, & ita Molinæ. in consuetu. Paris. §. 8. glo. 3. nu. 22. Tiraq. de retrac. ligna. §. 1. glo. 9. n. 57. Ex quorum assertiōe noue posset intelligi ratio text. quem ipsi adducere debuerunt, in. l. si ita quis §. ea lege. ff. de verb. oblig. quatenus. l. C. ibi indistincte habet, hæredem admitti contra alienationem rei quam defunctus distraxit, aduersus prohibitionem olim impositam ab ipso hærede: quod Ias. ibi intelligebat pro portione hæreditaria tantum, text. verò simpliciter loquitur.

Limitatur. 13. ex text. difficili in. l. si. C. de euctio. vbi hæres eius qui fideiussit in venditione, agit efficaciter cōtra emptorem, cum fideiussor ipse repellendus esset, iuxta. l. exceptione. 11. C. eod. Et ita admittitur hæres, cum defunctus repelleretur: quod agnoscit glo. sed rationem non assignat, in. d. l. cum à matre: & l. 3. C. de reb. alien. difficile autem erit rationem assignare, cum repugnent iura hæc regu. pro

bantia: & ideò glo. variat in. d. l. fin. & Bart. ibi dicit eam. l. singul. & alibi se eam nescire: & ita etiam Bal. ibi eam. l. mirabilem dicit, & de ea cogitandū fore: & ita Ias. in. l. 2. §. ex his, nu. 3. ff. de verb. oblig. dicens ex ea lege limitari. l. vendicantem. ff. de euctio. eandēque. l. extollit Ias. in. l. legatarius pro parte, nu. 2. ff. de lega. 1. eam dicit singul. Alex. in. l. si mihi & tibi, ad fin. ff. de lega. 1. mirabil. appellat Bero. in. c. si quis presbyterorum, nu. 41. de reb. eccles. notab. Deci. consil. 185. nu. 5. singul. Crot. in. l. si is qui pro emptore nu. 11. Curt. iun. consil. 155. nu. 10. Eandem verò. l. ad contrarium eius quod dicit, incaute citat Afflict. lib. 3. Rubr. 5. nu. 9.

Circa rationem verò & intellectu illius. l. variarunt antiquiores, vt colligitur ex glos. ibi, præmebantur enim difficultate regulæ, quæ nimis aduersatur, iūct. l. exceptione, & l. si ob causam eod. titu. ibi, *vel qui in eius locum successit*: nec valet ratio Petr. & Cyn. quos referunt & sequuntur Alber. Salic. & Fulgo. in. d. l. fin. qui dicebant fideiussorem tunc non audiri, quia consensit: hæredem autem audiri, quia non consensit: idemque sequitur Bald. in. d. l. cum à matre, n. 4. Salic. d. l. 3. C. de reb. alien. Fulgo. d. l. exceptione: & cōsil. 67. col. 2. ad fin. Quæ ratio satisfacere non potest, iura enim quibus hæc regu. probatur, aperte loquuntur vbi defunctus consensit, hæres autem nullo modo: atque ita solus consensus defuncti, excludit hæredem nunquam consen

consentientem, contra eos. Minus placere potest quod inquit Fulgo. in. d. l. exceptione, & d. consil. quod fideiussor non tenetur de euietione, sed ex consensu: nihil enim refert inter hæc, maximè cum. d. l. exceptione, in si. aperte contradicat, probans fideiussorem tunc de euietione teneri. Videretur igitur aliquo colore dicendum ultra Doctorem. esse diuersam rationem inter venditorem & fideiussorem: venditor enim re ut suam vendit, vnde nec ipse nec hæres debet rem ab emptore auocare: quia esset euidentis repugnantia, quæ sempervitanda est: fideiussor autem accedit pro interesse, secuta euietione, & rem non suam esse magis fateri videtur, vnde eius hæres facilius ad rem vendicandam admittitur. Id autem cum temperamento, ut tunc non admittatur hæres iure hæreditario, si allegaret re fuisse fideiussoris cui ipse successit, sed tantum iure proprio, ut probat ea l. glo. Ange. Salic. & Fulgo. ibi: idem Fulgo in. d. consil. vbi alia tentat, parum tuta ad eam. l.

Limitatur. 14. per Corn. consil. 301. n. 10. & 11. lib. 1. ut procedat, quando defunctus vendidit nomine suo, secus si nomine eius cuius res erat, idque sine mandato: licet enim dominus rei hæres extet venditori, poterit contrauenire, quia alienatio ex defectu mandati fuit nulla, nec venditor id fecit nomine suo, ut sic maior sit culpa emptoris: quod confirmatur ex dictis supra. 10. limita.

84 Diximus supra miram esse varietatem

scriben. circa materiam feudalem in proposito huius reg. & d. l. cum à matre, ut verè chaos appellari possit. Idque non tantum inter Doctores. & interpretes, sed etiam penes consuetudines ipsas feudorum, quæ in partem iuris scriptæ habentur, post duodecimum Cod. librum. Quia in re utilis erit labor, maximè Italis, Germanis, Gallis, apud quos frequentissima est materia feudorum: Hispanis etiam utilis erit, quia inde multa inferuntur ad emphyteusim & maioratus, ut infra. Omissis autem alijs diuisionibus feudorum, præcipua ad propositum est ea, quam Doctores. constituunt inter feudum hæreditarium, & feudum, quod appellant, ex pacto & prouidentia: ut distinguunt Iser nu. 1. & alij in. c. 1. An agna. vel fil. vbi Afflic. nu. 13. & in. c. 1. §. hoc quoque, de succes. feu. & in. c. 1. §. Titius, vbi Afflic. nu. 5. si de feud. fuer. contro. inter domini. & agnat. tradit Curt. de feu. 1. par. 8. q. n. 19. & sequen. Alex. in. l. quod dicitur. ff. de verb. & in varijs consilijs, maximè consil. 26. n. 4. & consil. 28. n. 18. lib. 5. Afflic. lib. 3. Cost. Neapo. Rub. 5. n. 11. & præced. Dec. consil. 390. n. 5. & consil. 185. Curt. Iun. consil. 1. nu. 12. & consil. 138. nu. 23. Ruyn. consil. 1. num. 15. lib. 1. Gozad. consil. 23. Anton. Capyt. decis. 64. nu. 8. Aymon. consil. 197. nu. 5. Paris. consil. 2. nu. 22. lib. 1. & consil. 5. nu. 2. cod. lib. perspicuè Soci. nep. consil. 112. nu. 6. lib. 2. & consil. 76. nu. 75. & sequen. lib. 1. Afflic. in. c. 1. nu. 3. & sequen. de eo qui sib. & hæred. latè Lofred. consil. 1. inter consilia feudalia.

Apud quos omnes & plures alibi, grandis contentio est circa exempla & effectus huius diuisionis, vt statim deducam. Omnium tamen in eo concors opinio est, vt feudum ex pacto & prouidentia dicatur, quando conceditur alicui pro se & descendētibus, seu coniunctis de familia, non facta mentione hæredum: vt autem nihil prorsus maneat pacificum in hac materia, contra hanc receptissimam conclusionem insistit Syluan. consi. 30. nu. 12. & n. 17. nitens probare, quòd etiam tunc dicatur feudum hæreditarium. Mirè autem discordant scriben. circa feudū hæreditarium: quod tamen à præcedēti crebrius distinguunt in eo, quòd hoc dicunt exigere, vt succedens sit hæres, vt per eos omnes vbi suprà: sed Bald. in l. cum virum. n. 21. C. de fideicom. appellat feudum familiare, seu de familia, quod omnes vbi suprà appellāt ex pacto & prouidentia: & cum eo Soci. nep. consi. 114. n. 10. lib. 2. Ias. in prælud. feud. col. fin. n. 128. Pro quibus expendo tex. in l. 5. ff. de relig. & sumpt. fun. cuius sunt verba in proposito summe notanda, *familiaria sepulchra dicuntur, quæ quis sibi, familieque suæ constituit: hæreditaria autem, quæ quis sibi, hæredibusque suis constituit.* quem tex. in materia feudorū debuissent scriben. expendere: in alio autem proposito eum notant Roma. Alex. vt per Ias. in l. cum filio, nu. 88. & ibi Rip. nu. 48. de leg. 1.

Nec est tex, qui probet receptissimū illud nomen feudi ex pacto & prouidentia, quo Doct. vbiq̄ vtuntur,

vt fatetur Afflict. in prælud. feud. nu. 169. vers. præmittendum, & nu. 178. versicu. patet, referens ad id Bald. Vltra quos reiiciendum omninò videtur illud nomen & differentia: quum & feudum, quod hæreditarium appellant, non aliundè quàm ex tenore concessionis id nomē habere possit, & sic omnia feuda æqualiter appellarentur ex pacto & prouidentia, cum à cōcessionis tenore pendeat nomen & effectus feudi. iuxta c. 1. de duob. fratrib. ibi, *propter tenorem inuestiturae: cum similibus.*

Ex hoc ergo nouè & verè damnatur commentitium nomen illud feudi ex pacto & prouidentia, hucusque ab omnibus receptum, potiùsque ex d. l. 5. appellari debet feudum familiare. Quia tamen eo nomine vtuntur omnes scriben. eodem nos vtetur, vt constet tali appellatione feudi ex pacto & prouidentia significari feudū liberis & cōsanguineis tantū deferendū. Quata autē sit differētia inter feudū hæreditariū & hoc familiare, colligitur ex Bar. Pau. Alex. in l. si patroni. ff. ad Trebel. ex Bar. in l. vt ius iurandi. §. si liberi. ff. de oper. liber. Alex. cōs. 44. lib. 1. latè Afflict. & alij in dictis locis, & plenè doctè q̄; D. Couarru. li. resol. 2. cap. 18.

85 Quæ differentia filijs vtilior est in emphiteusi & in alijs quàm in feudo: in alijs enim cum descendētes vocantur iure sanguinis tantum, fatentur omnes scriben. cum Bar. posse filium repudiare hæreditatem, retine
reque

reque rem pro liberis concessam: in feudo autem mira in hoc controuersia est circa intellectum. c. i. an agna. vel fil. plures enim asserunt, non posse filium, repudiata hæreditate, retinere feudum etiam pro filiis concessum, & in eo deterioris esse conditionis filios, quàm agnatos: qui tunc repudiata hæreditate feudum retinebunt, & ita Math. Afflic. in. d. c. n. 1. & n. 31. qui id vt receptius tradere videtur, inquit tamé. n. 7. aliquos cōtradidere: & ita hoc sequitur Anto. Cappy decis. 97. n. 2. Loffred. consi. 1. n. 68. inter cons. feu. Soci. nep. cōs. 114. n. 1. lib. 2. accuratè magis Curt. iun. cōs. 155. & ita intelligit Syluan. cōs. 30. n. 19. ita aperte Bar. in. d. §. si liberi. n. 4. ff. de oper. liber. idq; receptius asserit D. Couarru. d. cap. 18. n. 4. lib. 2. resol. & Arreti. cons. 14. n. 13. & 14. & verè litera. d. c. fortissimè iuuare videtur hanc sententiã: dupliciter inducèdo. i. in princip. dū tex. loquitur in agnato, permittès ei, vt feudū retinere possit repudiata hæreditate. Deindè in. 2. parte id indistinctè negat filio vasalli: & sic satis videtur loqui in feudo concessio alicui & familiæ. Si enim esset feudū hæreditarium, nō distingueret inter filios, & agnatos, nec agnatis permetteret, vt repudiado hæreditatē feudum retineat, quia secundū traditionem omniū scriben. in feudo hæreditario necessarium est hæredis nomen omnibus succedere volentibus. Idq; speciali consuetudine summoq; rigore in feudis introductum videtur: quilibet enim con-

sultus ex ratione naturali, iurisq; principijs, contrariū diceret: ideoq; glo. ibi magis inclinatur, vt decisio illius tex. nō trahatur ad emphyteusim, & alia extra feudum: idq; receptius videtur, ex Afflic. ibi. n. 57. ex Bar. in. d. §. si liberi n. 4. ex Alex. in. d. l. qđ dicitur, & ibi Ias. n. 29. ff. de verb. oblig. & in terminis tradit Couarru. d. loco. vers. septiõ. Indè cauebis ab æquiparatiõe Bal. in. l. 3. col. 2. C. de fideicom.

Sed cum in feudo cōcessio alicui & liberis citra nomē hæredis, durissima foret decisio illius cap. & filios iniquè grauerat, si eos inuitos hæredes faceret, contrarium intelligunt & probat quamplures alij scriben. adeo vt hæc videatur receptior opinio. Ita enim Bal. in. d. c. An agna. n. 8. & Aluar. nu. 9. Præpos. nu. 6. vers. 6. lim. Iacob. à. S. Georg. de feud. verb. & cum pacto de non alienado. n. 36. Ias. in. d. l. quod dicitur. n. 33. ff. de verb. oblig. vbi in feudo & emphyteusi hoc dicit cōmuniter approbari: & ita idè Ias. in. l. si nō sortè. §. libertus. n. 33 ff. de condic. ind. Alex. ad Bal. in. l. qui se patris, col. 6. littera. b. C. vndè lib. Lauré. Calcan. cōs. 74. n. 4. & 5. hoc etiã cōmuniter sentire Doct. fatetur Syluan. vbi supra idè q; asserit receptū Rube. in. l. Gallus. §. quidã rectè. n. 181. hoc securè tradit idè Rube. cōs. 85. Cur. iun. cōs. 78. n. 4. Carol. Ruy. cōs. 1. n. 15. idè vult Ias. cōs. 56. lib. 3. ex princ. Aymon. cons. 256. n. 3. idè aperte vult Alber. Brun. cōs. feud. 80. n. 14. & sequè. Paris. cōs. 23. n. 176. lib. 1. Bellon. cōs. 33. n. 4. & securè Zas.

de feu. 8. par. n. 6. vers. cæterū: hoc etiā vult aperte Pau. Cast. in auth. post fratres. C. de legit. hæred. idē Paul. in. l. p hærede. §. 1. ad finem. ff. de acqu. hære. Pau. in. l. idē Iulianus. §. si quis alicui. n. 4. & clariū idē Pau. in. l. si post mortē. ff. de leg. 1. quorū numero æquior hæc opinio, receptior manere videtur, vt ita mitigetur rigor. d. c. An agna. vt etiā in feudis eo casu nō prorsus recedatur à iuris regulis: quibus in ea forma cōcessiōis ita ius liberis acquiritur vt necessariū eis non sit nomē hæredis, ex. l. 3. cū Bar. ff. de interd. & releg. ex. l. quodcūq; . 45. §. si quis ita. ff. de verb. oblig. ibi, licet hæres nō existat. & ibi notat Pau. & nouiores, ex. l. si post mortē. 71. ff. de leg. 1. ibi, An patri hæres extiterit, nec ne: & ibi Pau. Cast. n. 3. expressim notat & cū Bal. respōdet ad literā. d. c. quorū intellectū probat alij sequētes hæc partē. De ratiōe autē differētię, quā tex. in d. c. facit inter filios & agnatos, ingeniosè agit Bal. ibi. n. 6. tradit etiā Sylvan. d. cōf. 30. n. 21. & nouissimus Francis. sonsbe. de feu. par. 9. pag. 76. n. 171.

Idē dicēdū est in feudo cōcessiō pro se & suis hæredibus: veniēt enim descendētes tantū, vt tanquā receptū tradit Alex. in. d. l. quod dicitur. n. 26. vers. si. & si benè. ff. de verb. oblig. loquens generaliter de re, quæ sui natura nō veniunt ad extraneos: vt colligitur ex traditione Bart. & aliorū in. l. Gallus. §. etiā si à parēte. Sed tūc oportebit, vt descendētes ad successiōnē feudi, vel emphyteusis, hæredes sint, ex Ias. & alijs proximè citatis, traditq; Afflic. in. c. 1. nu.

11. de alien. feu. patern. æquiparās has formulas, *pro se hæredibus*, & *pro se vel hæredibus*. Idem etiā quòd tunc liberi debēt esse hæredes, tradit Loffred. d. cōf. 1. n. 64. & n. 132. & 207. cum sequen. & 210. & sequen.

Feudū etiā hæreditariū appellant aliqui in ea forma, *pro se & hæredibus legitimis*: quasi ea qualitas nō totū sanguini tribuat, præpōderetq; nomē, *hæredibus*, ita Cardi. Paris. cōf. 65. n. 7. lib. 3. citans Alex. & alios. Sed contrariū nō obscurè probat Dec. cōf. 395. nu. 7. Gozad. cōf. 26. n. 30. Soci. nep. cōf. 112. n. 8. li. 2. qui hoc dicūt, vbi feudū simpliciter cōceditur pro hæredibus: à fortiori ergo id sentiūt, vbi additur verbū, *legitimis*. Verbū enim, *hæres*: simpliciter prolatū facilius extraneos cōpræhendit, q̄ vbi addit qualitas illa legitimorū, iuxta. l. 3. §. de illo. ff. pro soc. sed hæc componentur ex distinctione proximè tradenda.

Maior scriben. varietas est, quando feudū vel emphyteusis saltim ecclesiastica conceditur alicui pro se & hæredibus: quæ varietas satis colligitur ex proximè dictis, & ita inquit Afflic. in. c. 1. n. 4. de eo, qui sib. & hæred mireq; variauit celebratiss. feudista Andr. Iser. vt curiosè notat Loffred. consil. 1. ex. nu. 98. per. 5. col. tradit etiā Afflic. in. c. 1. n. 13. An agna. vel. fil: & tamen receptior videtur opinio, vt tunc dicatur feudū hæreditariū, ex Afflic. vbi sup. & decis. 112. n. 3. Couarru. d. loco, Alex. referens plures cōsil. 28. n. 18. lib. 1. Curt. Iun. cōf. 1. nu. 12. & cōf.

138. n. 23. & in tract. de feud. 1. part. q. 8. n. 19. Aymon Craue. consi. 197. n. 5. Paris. consi. 3. n. 8. lib. 1. Grat. cōsi. 4. n. 42. lib. 1. colligitur ex Ias. in. d. §. libertus. nu. 35. Quod notabiliter ampliat Curt. iun. consi. 3. etiā si nomē liberorū vel descendētium tantū apponatur in principali dispositione, & nomē hæredū, adijciatur postea incidenter. Adhuc enim concludit feudū manere hæreditarium, vt successor debeat esse hæres, sed non satis respondet regulæ Clem. 1. de præben. q̄ verba incidenter vel executiuè prolata, non alterant dispositionem, de qua agit Ias. in. l. ex pupillari. ff. de vulg. & ego soleo expēdere tex. in. l. pater filium. 36. §. fundū. versi. ita enim. ff. de leg. 3. & ita contra Cur. tradit Exea de pact. nu. 20. & in terminis contrarium tradit Ias. consi. 55. col. 2. & col. fi. lib. 3.

Ex qua opinione, cūm receptior sit cauendū est à multis & grauibus viris, qui in materia feudali & simili, generaliter tradere solent, nomen hæredis, idem omninò inducere, ac si concessio fiat pro se & liberis: ad quod innumere authoritates citari possent. Ex quibus mem̄o Alex. sibi contrarium cōsi. 30. nu. 1. lib. 1. & consil. 26. nu. 3. lib. 5. Dec. d. consil. 395. n. 7. Gozad. d. consi. 26. n. 30. Afflic. sibi contrarium in. c. 1. n. 13. de feud. non hab. prop. natur. Ias. in. d. l. Gallus. §. etiam si parente. n. 15. versi. 2. fallit.

○ Ea tamen discordia scriben. circa has formas concessionis potest conciliari, vt feudum nō dicatur tunc pro-

sus hæreditarium, nec omninò familiare, seu ex pacto & prouidentia, potiusque appelletur mixtum, quasi de utroq; participans: quia ad tale feudū non admittetur extraneus hæres. Descendens autem vel agnatus, qui tantum tunc admittuntur, non poterunt repudiata hæreditate feudum accipere, idq; magis conducit in agnatis, liberi enim, in feudis etiam omninò de familia, nō possunt hæreditatem repudiare, feudum verò retinere, ex. d. c. 1. An agna. vel fil. vt suprā receptius diximus. Extra feuda autem vt ilior manet resolutio hæc, vt tūc liberi vel agnati, si in eam rem succedere velint, nō possint hæreditatem repudiare, quæ conciliatio colligitur ex Dec. consi. 185. & cōsi. 208. n. 10. & sequen. apertè & perspicuè eam probat Afflic. d. c. 1. An agnat. vel fil. n. 10. & sequen. Et. c. 1. nu. 4. de eo qui sib. & hæred. & lib. 3. consi. Neap. Rub. 24. n. 74. tradit Cardi. Paris. consi. 65. ex. n. 10. & nu. 24. lib. 3. Soci. nep. consi. 76. n. 75. lib. 1. & consil. 112. n. 10. lib. 2. & consil. 114. col. 4. eod. lib.

88 Ex qua cōcordia & resolutiōe inferitur. 1. ad similitudinem concessionis p̄ se & hæredibus masculis, vel pro se & hæredibus ex corpore suo descētibus. Nimis enim variant scriben. & plures sibi ipsis aduersantur, vt colligitur ex diffuso consil. 1. Loffred. vbi. inuoluit nec sibi cōstat Afflic. in. c. 1. §. hoc quoq; n. 85. de succe. feu. & in. c. 1. n. 10. & sequen. de alien. feud. pater: & in. c. 1. n. 4. de eo, qui sib. & hæred. Variavit

confu-

consulendo Rube. Nā in cōf. 84. & sequen. asserit tale feudum nullatenus dici hæreditariū, sed omninò ex pacto, vel de familia. At in cōf. 18. contrariū vt magis cōmune tradit. Ex præcedēti autē concordia videtur dicēdū, vt qualitas illa adiecta hæredū nō tollat, quin descendētes hæredes esse debeāt: quod magis probat D. Couarru. d. lib. 2. resolu. ca. 18. col. 6. & sequen. & videtur satis colligi ex Bar. in. d. §. si liberi. n. 4. vers. sed si. ff. de oper. lib. dicit ita iudicari Afflic. decis. 295. n. 7. & clariū decis. 140. & hāc dicit magis cōmunem opinionē Syluā. cōf. 30. n. 11. & sequē. & n. 24. vbi plures citat: & ita. cōtra Dec. tradit Cur. cōf. 155. & cū eo Grat. cōf. 4. n. 48. & nu. 55. lib. 1. & Rubeus in. l. Gallus. §. quidā rectè. n. 191.

Ego autē puto veriorē & receptiorē esse sententiā, vt in ea forma feudū dicatur tantū de familia, ac si nomē heredis adiectū nō fuisset, & ita Dec. cōf. 395. n. 6. & sequē. magis in cōf. 185. Paris. cōf. 10. n. 7. lib. 1. Socin. nep. cōf. 72. n. 27. lib. 1. Alb. Brun. relatus à Soci. in. d. cōf. n. 28. & ita Afflic. lib. 3. cōst. Rub. 24. n. 74. idē Afflic. summè Dec. laudans, in. c. 1. nu. 11. An. agna. vel fil. idē Afflic. decis. 240. n. 10. sed ibi magis refert specialem regni cōsuetudinē sicut etiā lib. 3. consti. Rub. 24. n. 68. & allegādo Dec. idē probare videtur Molin. in consue. feudal. §. 22. nu. 85. Soci. nep. (citans solū Afflic.) cōf. 112. n. 14. lib. 2. idem vult Gozad. d. cōf. 26. n. 30. Francisc. Zoane. de reb. quotid. cap. 4.

& Bellonus cōf. 33. n. 2. dicēs opinionē Decij cōmunē: quæ etiā colligitur ex traditiōe Alex. Aret. & aliorū quos refert Ias. in. d. §. etiā si parēte. l. Gallus. n. 22. ita Cremen. notab. 14. eadēq; opinio fuit Rayner. vt referunt plures ex his, & tradit Ias. cōf. 118. col. 3. lib. 4. idē non obscurè colligi potest ex Bal. in. l. cū virū. n. 21. C. de fideicō. apertius Bal. in. l. liberti. col. fi. n. 37. C. de oper. liber. & ita hęc opinio receptior videtur, licet variauerit Rube. vbi supra: sicut etiā variauit Aymon. Craue. qui cōf. 256. n. 3. cōtra Dec. tenet, idē tamē sibi cōtrarius, Deciū sequitur cōf. 197. n. 2. variauit etiā Paris. qui vbi sup. cōsiliū Decij probat, sed idē contradicit cōf. 2. n. 23. lib. 1. Pro hac parte quā nouiores Decio tribuūt, non parū vrget à fortiori authoritas gl. & Pau. Cast. in l. ex facto. §. vlt. ff. ad Trebel. vt tūc ex subiecta materia nomē hæredū, de liberis tantū intelligatur, maximè addita qualitate illa masculorū vel ex corpore descendētiū. Vrget etiā nimis vsus loquēdi, qui ante oculos haberi debet etiā reiecta proprietate verborū, vt docet I. C. in. l. nō aliter. §. 1. ff. de leg. 3. solēt autē homines in negotijs similibus, hæredes appellare descendētes & agnatos, quos successuros sperāt perpetuò in feudo vel maioratu, de quo agit, nō attēdentes ad alia bona, nec ad nomē heredis. Facit etiā regula iuris, vt cōsideret ratio naturalis, nō accidētalis. l. 3. ff. de tutel. & causa sāguinis, nō alia lra extrinseca. l. tutor. 31. §. 1. ibi, *vt filius promeruit*: ff. de excus. tutor. Nec obstat

argu.

argu. Rube. in. d. §. quia si mature attēdas, satis colligitur mens concedentis vel accipientis, vt tunc sanguinis tantum ratio habeatur, si enim de alijs heredibus sentirent, nō distinguerent inter masculos vel fœminas.

Hanc tamen opinionem quam ex Bald. & alijs magis communem dicimus, limitat Ias. d. conf. 118. col. 3. vers. nec obstat li. 4. nisi cum qualitate masculi addatur signū vniuersale: quod aperte vult Bald. in. l. cum virum, nu. 21. C. de fideicom. confirmaturque ex multis per Ias. consil. 124. col. pen. & fin. lib. 4. ex latè traditis per Aldobrā. in princ. Inst. de excus. tutor. ex. n. 67. Sed fundamentum illud ex dictione generali in feudalibus, non est omninō tutum, possetque controuerti ex traditis per Iacobin. de feud. verb. quibus cumq;: meliùs per Rip. in. l. ex facto. §. si. n. 16. ff. ad Trebel. In quo nimis variare scriben. aduertit Molin. ad Alex. consil. 30. lib. 1. Afflict. in. c. in generali, nu. 20. si de feud. fuer. controu. tradit Dec. in. c. in præsencia, nu. 48. de probat. latiùs Tiraq. de retract. lignag. §. 1. gl. 7. n. 21. & n. 27.

89 Ex eisdem infertur. 2. ad aliam speciem cōcessionis, si forsan feudum vel quid aliud simile concedatur alicui & suis heredibus: non enim intelligitur de ijs, quibus tantū cōgruit ius suitatis, iuxta §. sui. Inst. de hered. qual. & dif. feren. sed potius in feudis & emphyteusi ecclesiastica, intelligitur pro descendētibus, in alijs verò, quæ ad extraneos transire solent, intelligitur de qui

buscūq; heredibus, vt ex Imol. resoluit Alex. in. l. qđ dicitur. n. 26. ff. de verb. oblig. idē Alex. cōf. 26. lib. 5. tradit Rube. in. l. Gallus. §. qđ dā rectè. n. 75. Hiero. Schur. cōf. feu. 126. n. 1. Syluā. conf. 52. n. 1. notat Præp. in. d. c. 1. An agnat. n. 3. vers. sed quādo, cū sequē. & n. 5. colligitur ex doctri. Bar. in. d. l. Gallus. §. etiam si parente. n. 4. & ibi Ias. n. 13. & Soci. nep. cōf. 58. lib. 2. Idq; iudicandū est ex cōmuni vsu loquendi, vt notāter tradit Guido. decis. 548. & ita distīgit in proposito idem Guid. decis. 230. nō ita in decis. 306.

Sed in hac specie ex mente scriben. in dict. locis, censendum erit feudum hæreditarium, ad effectum, vt descendētes & agnati nō possint feudū retinere, hæreditatē repudiādo: de familia autē cēsebitur, quia extranei admittēdi nō sunt. Et ita hæc species iudicabitur iuxta distīctionē feudi mixti, de qua sup. nō secundū præcedentē de masculis: quod planè cōcedēt omnes tenētes in casu pximo feudū esse hæreditariū: nec cōtradicit alteri opinioni, quā ibi probamus, quia in hac specie verba nō tā præcisè ratiōi sanguinis, ad hærent vt prorsus excludāt generale nō mē hæredis. Et ita in hac forma, p se & suis heredibus, nō poterit agnatus repudiare hæreditatē & feudū retinere, secundū scrib. cōiter in. d. c. 1. An agna: vbi Præpos. notat col. 3. licet cōtradicat nouissimus Franc. Sonsbe. de feud. 9. par. n. 105. cuius opinio non inepta est: nec æquitate caret, maximè ex ijs quæ inf. proximè trado. n. 91. Sed nunc loquor iuxta

iuxta ea quæ receptiora sunt in hac materia.

Ex prædictis. 3. securè inferri videtur, in forma concessionis, pro se & descendibus, nihil immutari per adiectionem, *ex corpore*. Eadem enim ratio est, ad effectum, vt feudū iudicetur hæreditarium vel de familia: licèt Doct. vbi suprà, tractantes de illa forma, semper addant qualitatem illam, *ex corpore*: sed lex rebus, nō verbis imponi debet. l. 2. C. commu. de lega.

Ex eisdem. 4. inferri potest, non esse differentiam inter concessionē, pro se & suis hæredibus, & concessionē, pro se & suis, simpliciter: licèt quoad alia videatur aliquid inter hæc differre, ex Emil. Ferret. consi. 3. vt sic feudū sub hac forma dicatur hæreditarium, ad hoc vt successor hæreditatem non repudiet, licèt extranei tunc nō admittantur: & ita censebitur mixtū secundū resolutionem suprà traditā, ex mente scriben. in. d. c. 1. An agna.

Indè etiam infertur. 5. ad speciē suprà traditam de concessione, pro se & liberis & hæredibus: vt magis procedat cōmunis conclusio, de qua ibi: quādo verbum, hæredibus, esset adiectum simpliciter sine copula, quia tunc magis qualificat præcedētia, vt successor feudi debeat esse hæres: ex doctri. Bar. in. l. prætor. §. erit, ante nu. 1. ff. vi bon. rap. ibi, *qualitas*: & n. 1. ibi, *intelliguntur repetita*: Bart. in. l. Seiç. §. Caio. ff. de fund. instruc.

Infertur etiam. 6. ad speciē concessionis, tibi & generi tuo vel poste-

ris: hæ enim constituunt omninò feudum familiare seu ex pacto & prouidētia, non hæreditarium: cū in ijs nihil de hæredibus dicatur, totum verò sanguini detur: quod suadetur ex text. & Bart. in. l. 3. ff. de interd. & releg. ex Afflic. & feudistis in locis suprà citatis, & in specie voluit Bal. in. c. 1. §. si. nu. 1. quæ fu. pri. cau. & Curt. de feud. 5. par. nu. 5.

Infertur. 7. ad. q. concessionis in ea forma, *tibi & filijs & hæredibus*: in qua diximus receptius, vt feudum tunc censeatur hæreditarium: quod limitat Afflic. in. c. 1. §. hoc quoq; nu. 85. de succes. feud. nisi in ea successione ad datur, vt seruetur sexus & ætatis prærogatiua, vel quòd in eo succedatur iure Francorum: tunc enim contendit Afflic. feudum cēsendum esse de familia, seu ex pacto, vt vocant, non hæreditarium, quod improbare videtur Loffred. in. plixio cōf. 1. si eius principiū cū resolutione conferas. Sed pro Afflic. vrget, qd ea cōcessio in effectu successores sanguinis tantū respicit: Ideoq; cōclusio tm attendi debet, & nō præcedētia verba, vt generale est in omni dispositiōe. Dec. in. l. si ego n. 3. ff. si cer. pet. Ias. in. l. 1. n. 17. ff. de eden. Afflic. decis. 375. n. 5. & opinio hæc Afflic. iuuat auctoritate Corn. cōf. 199. n. 68. lib. 2. & Bal. in. l. liberti n. 37. C. de oper. liber. In his autē dicitur feudū iure Francorū, quādo primo gēitus reliquose excludit, vt volunt omnes feudistæ, & ita Afflic. decis. 112. & decis. 248.

Infertur.

Infertur. 8. ad speciem cōcessionis, tibi & generi, vel tibi & proli. vel posteris: vt verè dicatur pro familia, non hæreditaria: ex suprà dictis, & ijs quæ tradit Afflict. in. c. 1. n. 132. & sequen. de succes. feu. facit. l. 1. §. fi. ff. de iure immuni. Cur. de feu. 3. par. n. 29.

Infertur. 9. ad. q. concessions, in cur. Et. am. generationem. vt tūc ratio sanguinis non hæreditatis habeatur, ex Bal. in. l. 2. vbi Ias. nu. 167. C. de iur. emphyt.

91 In prædictis autem libentius in dubio amplecterer eam opinionem, quæ magis inducat, vt feudum dicatur ex pacto seu prouidentia, quàm hæreditarium, vt magis faueatur descendentes & agnatis, ex ratione text. in. l. 1. §. largius. ff. de succes. edic. ibi, in honore sanguinis: Imò si mea valeret sententia, verius putarem contra omnes ferè scriben. in multis suprà traditis, vt feudū non dicatur hæreditarium, sed omnino de familia, quamuis adiiciatur verbum, *heredes*, saltim post mortem primi acquirentis. Etenim tantū debet successores (quia ab eo habere dicuntur) non alijs post eum: cum ab alijs nihil accipiant, vt colligitur ex multis iuribus & Doct. & notat Alex. in consil. 107. & præced. lib. 4. Aymon. cōf. 135. nu. 8. & sequen. Ad quod mouet fauore sanguinis, nec non ex subiecta materia, quæ propriè posteros, non ex transeos admittit, vt omnes agnoscūt in materia feudali. Nimirū igitur si hæredis nomen tunc non ad hæreditatis aditionem, sed ad rationem sanguinis referatur, ex sentētia gl. in. l. etiam. 19.

ff. solu. matr. tex. optimus in. c. 1. de aliena. feu. ibi, sine hærede masculino, quod in feudis intelligitur sine filio. Mouetq; magis, quia nec concedens nec accipiens aliquid prætere posse, ex eo quod posteri succedentes, hæredes alijs sint, nec ne. Vnde extra rigorem. d. c. 1. An agna. nunquàm onerarem descendentes vel agnatos, qui ratione sanguinis admitti possent, vt alterius hæreditatē adire teneantur, argu. l. 3. cum ibi notatis à Bar. ff. de interd. & releg. & quæ notant Paul. & alij in. l. pro hærede. §. si quid tamen. ff. de acqu. hered. & forsā hoc sensit antiquus Doct. à Bald. relatus in. c. 1. n. 3. de eo qui sibi & hæred. cuius opinionem dicit communiter reprobari Syluan. cons. 30. n. 33. Paris. cons. 23. n. 167. lib. 1.

Ad prædicta omittendum non fuit, quod tradit Cur. Iun. cōf. 138. n. 24. vers. premisis, col. vlt. vbi mirabiliter inquit quod si in cōcessione feudi antiqui, ad quod vocatur descendentes & agnati, fuerit adiectū verbum, *heredibus*, nō sufficit, successore descendere à primo acquirente, nec ab eius hæredibus, nisi immediatè hæres sit vltimi possessoris: quod durū est, possetq; multos decipere. Sed cōtra Cur. (qui neminē refert) videtur stare multorū respōsa, imò quod sufficiat descendere ab hæredibus primi acquirentis, & ei lōgo etiā medio hæredē esse, vt per Paris. cōf. 2. n. 25. lib. 1. & cōf. 65. n. 31. lib. 3. Soci. nep. cōf. 72. n. 29. lib. 1. idemque probat Alex. consil. 26. nu. 8. lib. 5. ibi, tamen erat in effectu hæres primi vassalli, qui feudū receperat pro se & hæredibus

& ita securè concludit Alber. Brun. consil. feud. 18. num. 14. vbi alios citat: & contra Curt. ita aduertit Syluā. cons. 30. n. 20. dicens hanc esse communem opinionem, facit tex. in. c. 1. de natu. succes. feud. ibi, *ex illa linea ex qua iste fuit.*

Hæc omnia pro virili resoluta tam longo repetita principio nemo prolixitatis notet: quia non solum multis utilissima erunt, sed omninò necessaria sunt ad propositum. d. l. cum à matre: nec sine ijs intelligi posset articulus quotidianus huius tractatus: an filius vel alius hæres admittatur contra alienationem à defuncto factam in feudilibus & rebus maioribus: quo nihil frequentius: à Doct. autem tam confuse tractatum, vt nullam lucē, nullamq; resolutionem, sed densissimam caliginē Cimmeriasq; tenebras scriptis suis reliquisse videantur.

92 In hoc frequentissimo articulo variae sunt sententiæ à nullo, quem viderim, collectæ: in quo alij alijs, omnesque sibi ipsis aduersantur. Variavit ex more Bald. vt referunt Alex. Ias. Dec. in locis inf. citandis. Variavit Alex. vt colligitur ex Dec. cons. 185. & cons. 208. & Curt. iū. cons. 138. n. 1. Variavit Dec. vt tradit Aymon. cons. 256. n. 3. ad med. & fi. Variavit Paris. vt constat ex dictis per eū cons. 3. ex. n. 18. cū multis sequē: & cons. 2. n. 23. vers. & sic. cum. sequē. lib. 1. & cons. 10. n. 7. eod. lib. & consil. 65. n. 10. cum tribus sequen. lib. 3. variarūt alij secundū Ruyn. cons. 1. n. 15. lib. 1. Variavit Aymon. modò Decium se

quens, modò ab eo recedēs, vt constat ex eo in consil. 197. nu. 3. & consil. 256. nu. 3. Variavit Rube. modò cum Dec. modò contra, vt patet ex consil. 18. & cons. 84. & sequen. nemoq; ex scribē. ferè sibi constat, vt patet ex supra traditis, magisque liquebit ex statim adducendis, cū traditis à Syluan. consil. 15.

In quo etiam variasse Ifern. colligitur ex Afflict. in varijs locis, magis ex Sigism. Loffre. cons. 1. variavit Alex. vt colligitur ex Grat. cons. 4. nu. 39. dū argumentatur, & nu. 41. dum concludit. Variavit idem Grat. si benè conferantur quæ scribit in. d. cons. 4. nu. 48. & 50. cum ijs, quæ scribit cons. 91. nu. 26. lib. 1. Nec satis sibi constat Afflict. in. c. 1. §. hoc quoque, ex nu. 69. de succes. feud. inuoluit idem Afflict. in. c. 1. Neap. lib. 3. Rub. 5. n. 7. & 9.

In hac perniciofa miserandaq; repugnantia, prius de numero agemus referendo scripta aliorum: deinde contra eos quod verius putamus explicabimus. Igitur scribunt aliqui, nunquā admitti hæredem contra alienationē & factū defuncti etiā in bonis feudilibus, quamuis talia sint, in quibus succedat inuito defuncto ex tenore antiquæ concessionis, ita indistinctè scribit Martin. Silima. de feud. nu. 169. in. 13. volum. tracta. Ruyn. consi. 25. nu. 10. & sequen. lib. 2. Bald. in cap. 1. §. hoc quoque col. fin. nu. 20. de succes. feud. Alij indistinctè scribunt filium, aliumue hæredem admittendum fore contra alienationē defuncti
in feu-

in feudalibus, alijsue, ad quæ hæres ipse admittitur ex antiqua concessione, vt variando tradit Ias. cōf. 7. & cōf. 56. lib. 3. dum respōdet ad. l. cum à matre. Variando etiam idē tradit Thom. Grāma. decis. 93. ex nu. 8. Dec. consil. 445. nu. 55. Et ita variando respondet Bald. consil. 215. in. 1. dubio, lib. 2.

Alij distinguunt, an filius vel alius hæres maiorem vel æqualem quantitatem consequatur ex bonis defuncti, & tunc non admittatur contra alienationem feudalium à defuncto factam: si autē minus habeat, admittatur pro rata, quod tradit Afflict. in. c. 1. §. si totius, nu. 16. si de feud. fuer. contr. interd. & agn. & tanquā receptum id tradit Curt. de feud. 4. par. n. 150. vers. 2 in fine.

Alij scribunt esse solūm aduertendum, an filius alijsue hæres inuentarium fecerit nec ne, quasi eo facto indistinctè admittatur contra alienationē feudalium similitūmve bonorū: quod tradit Ifern. in. c. 1. An agna. & ibi Aluar. & Præpo. col. pen. ad finē, n. 6. vers. vndecimā. Et ita Alex. aliquādo scripsit & alij, quos citat Grat. conf. 4. nu. 39. lib. 1. Paris. cōf. 10. n. 7. lib. 1. & cōf. 65. n. 47. & sequen. lib. 3. vbi plures refert. Et ita ex vigore inuentarij scribit Thom. d. decis. 93. n. 10. & Grat. sibi cōtrarius conf. 91. n. 36. & 37. Dec. conf. 445. n. 56. & ita indistinctè in quocumq; feudo hæreditario vel de familia, apertè tradit Bal. (licet variè allegetur) in. l. qui se patris, nu. 11. C. vnde lib. & tanquā receptum hoc scribit Curt. de

feud. 4. part. nu. 148. & Zas. de feud. 9. par. n. 28.

93 Alij tandem & plures ex suprā citatis resoluendo distinguunt inter feudū hæreditarium, & feudum de familia, seu ex pacto & prouidentia, vt nostri vocant. Nam in hæreditario concludunt indistinctè repellendū heredem, nec in eo prodesse inuentarium. In feudo autem concessio expressim pro liberis & descendantibus, totam vim huius articuli inuentario tribuunt, vt eo facto possit filius alijsue hæres rescindere alienationem feudalium à defuncto factam: & hæc est magis communis opinio nostrorum. Et in hunc sensum reducuntur omnes in præcedenti vers. adducti. Ita ex Ifern. & alijs vt receptum tradit Alex. cōf. 28. n. 18. lib. 5. Dec. consil. 208. Ias. consil. 7. col. 8. in principi. & conf. 55. col. 5. in princip. lib. 3. & Soci. nep. conf. 112. n. 14. lib. 2. Paris. conf. 2. n. 32. & conf. 3. n. 18. & conf. 16. n. 43. lib. 1. & Ruin. conf. 1. ex. n. 12. lib. 1. & conf. 38. n. 15. & n. 21. eod. libr. & conf. 25. n. 10. lib. 2. Aymon. consil. 256. col. 2. Curt. iun. conf. 138. nu. 20. & consil. 155. col. 1. Rube. consil. 18. & in. l. Gallus. §. quidam rectè. n. 190. Syluan. conf. 30. n. 33. & 34. vbi hanc dicit communem opinionem: & D. Couarru. d. cap. 18. lib. 2. resol. versic. 8. & Iacobin. de feud. verb. & cum pacto de non alien. nu. 35. Sigismun. conf. 14. nu. 46. Grat. d. conf. 4. lib. 1. Afflict. decis. 112. & lib. 3. const. Rub. 5. nu. 11. & Rubri. 24. n. 74. & in. d. §. hoc quoq; nu. 72. & 74. de feud. succes. vbi hanc dicit communem

munem: & in. c. 1. ex. n. 8. de alien. feu.
pater. & in. c. 1. §. si Titius. nu. 5. & 13. si
de feud fuer. controu. & in. c. 1. n. 4. &
sequen. An agna.

Nec quisquā incuset tā curiosam al-
legationem, nimiamq; sollicitudinē
in numerandis doctoribus: quum ad
ea tempora, eamq; miseriam deuenie-
rit iuris prudentia, vt sententiæ magis
numerentur quā ponderentur, maxi-
mē cūm hæc, de quibus agimus, maxi-
mi sint momenti, sæpeq; inter magna-
tes contingant, & in ijs (vt vides) mi-
rè varient scribē. quorum authoritas
sæpius capit ignorantes vel iniquos iu-
dices.

Ex ijs patet communem esse opi- 94
nionem scriben. vt in feudo hæredita-
rio nihil iuuet inuentarium, vt tanquā
receptum tradit Alex. in. d. conf. 28. n.
18. lib. 5. Ruin. d. conf. 33. n. 15. lib. 1. Af-
flict. d. decis. 112. n. 3. & decis. 240. nu.
11. & Aymon. referens plures cōs. 256.
n. 3. Sigism. conf. 14. n. 43. Grat. conf.
4. nu. 50. lib. 1. Rube. consil. 18. Afflict.
lib. 3. const. Rub. 5. n. 9. Curt. iun. conf.
133. nu. 16. & 20. Paris. consil. 3. nu. 18.
lib. 1. & conf. 16. nu. 43. eod. lib. in quo
contrarium non obscure scribit idem
Paris. conf. 65. n. 47. & 49. lib. 3.

Indè necessariò inferunt iisdem Do-
cto. quòd vbi feudum est hereditariū,
indistinctè repellatur hæres alienantis
securaque manebit alienatio, & factū
possessoris semper nocebit posteris: eò
quòd non possunt succedere, nisi vt he-
redes, secundum eos: & communiter
scriben. & ita Afflict. decis. 193. Anto.

Capy. decis. 64. nu. 2. Syluan. conf. 15
nu. 46. Paris. conf. 16. nu. 43. lib. 1. & fa-
tentur Alex. & omnes proximè citati
ad communem opin. in hoc articulo.
Et ita Zoane. de reb. quotid. cap. 4.

Hinc maximè ampliatur reg. d. l.
cūm à matre, extendūturq; alia iura si-
milia, de quibus latissimè suprā.

Ex quibus agnoscent periti omni-
no necessaria fuisse quæ suprā deduxi-
mus, ad notitiam feudi hæreditarij, &
de familia: quum in altera specie nun-
quā admittatur hæres contra aliena-
tionem defuncti. In altera autem ad-
mittatur factō inuentario, secundum
communem sententiam.

Ex eisdē inferitur ad casum, in quo
cōsuluit Dec. cōs. 208. & conf. 395. la-
tius in cōs. 185. apud nouiores celeberrimo,
quando feudum conceditur ali-
cui & eius heredibus masculis. Si enim
tale feudum censeatur ex pacto seu de
familia, nec Dec. nec alius ex multis ci-
tandis dubitat, descendentem, vel a-
agnatum succedentem in feudo, & si
mul hæredem alienantis aliquid feu-
dale posse rescindere alienationem, ad-
mittiq; cōtra factum defuncti, saltim
confecto inuentario. In quo Dec. con-
cludit hæredem tunc admittendum,
& ita limitandam reg. d. l. cūm à ma-
tre. tum quia, vt ipse opinatur, tale feu-
dum non hæreditarium, sed ex pacto
& prouidentia appellari debet, tū quia
in ea specie nō potest succedere extra-
neus: & secundum Decium id satis est,
vt hæres audiatur, nec feudum omni-
nò hæreditariū appelletur: quod pro-
bant

bant aliqui recentiores suprà citati. n. 87. versic. Ea tamen: In qua specie pro Dec. probauimus suprà. n. 88. uerius & receptius uideri, ut feudum tunc omnino de familia dicatur, quo retento necessario sequitur (iuxta proximam distinctionem receptam) heredem factum in inventario admittendum contra alienationem & factum defuncti. Et ego Decij opinionem uerissimam puto, non tam ex suis fundamentis, quam ex alijs infrà adducendis: eandemque opinionem magis communem puto, licet aliqui Decio contradicant, quos sequi uidetur D. Couarru. d. cap. 18. col. 6. In quo mirè variant nouiores, & contra Decium maximè insistit Cur. iun. consi. 155. & Syluan. consi. 30. n. 11. & sequen. Aliqui etiam, secum pugnantes, modò Decium sequuntur, modò ab eo recedunt. Rube. enim consi. 84. Decium sequitur, idem uerò in consi. 13. contradicit. Eodem modo Hiero. Grat. consi. 4. n. 48. & nu. 55. lib. 1. Decij opinionem falsam esse scribit: idè uerò consi. 91. n. 26. eod. lib. Decium sequitur. Sic Paris. uariat modò pro, modò contra: ut patet ex consil. 2. n. 23. & consi. 10. nu. 7. lib. 1. Sic (quod magis miror) Soci. nep. consi. 58. ad finem lib. 2. apertè probat opinionem Curt. iuni. quem citat, reiecta opinione Decij, quem tacet: Sed idem Soci. sæpiùs opinionem Decij probat, ut patet ex consi. 72. n. 28. lib. 1. & consi. 112. n. 14. lib. 2. sic contra Dec. scribit Aymon. consi. 256. n. 3. idem tamen cum Decio est: in consi. 197. n. 2. At opinionem De-

cij probat & summè laudat Math. Afflict. in. c. 1. n. 11. An agna. vel fil. & in const. Neapol. lib. 3. Rub. 24. nu. 74. Zaf. de feud. par. 8. n. 62. Ex ea de pact. n. 228. Zoane. de reb. quoti. capi. 4. & Decium referendo sequitur Molin. in consue. Paris. §. 22. n. 85. & Bellon. cōf. 33. n. n. 2. ubi communem appellat opinionem Decij.

95 Retuli quàm potui diligenter & fideliter, quæ in his arduis articulis scripta inueni, nullibi collecta. Sed omnibus maturè pensatis, in ea sum sententia, contra omnes ferè scriben. curiosè suprà citatos: ut hæres alienantis rem feudalem, succedens in feudum ex tenore concessionis absque facto & uoluntate alienantis, admittatur contra alienationem factumque defuncti: & hoc non solum in feudo familiari, seu ex pacto & prouidentia, sed etiam in hereditario, quod tamen ad extraneos transferri nequit: idque etiam non factum in uentuario. Pro qua opinione facit. 1. quod in iuribus feudalibus sæpe legimus, factum unius uasalli vel possessoris sibi soli, non successoris, nec domino nocere posse. c. 1. §. quid ergo, de inuestitu. de re alien. fact. melior text. in. c. 1. in princi. de feud. succe. ibi, *nulla ordinatione defuncti in feudis ualente.*

Iuuatur. 2. hæc opin. ex. c. 1. §. Titius, si de feud. fuer. controuersi. int. dom. & agna. dupliciter inducendo: 1. dum loquitur de proximior agnato, quem inquit reuocare posse alienationem feudi mortuo alienante. Verisimilius autem est, quod proximior a-

V gnatus

gnatus hæres erit defuncto: & ita frequentius contingit, suadeturque ex. l. conficiuntur. ff. de iur. codi. Cùm ergo tex. ille indistinctè loquatur de agnato proximiorè, qui sæpius ex testamento, semperq; ab intestato hæres est, si velit: eundemq; dicat posse alienationem feudi reuocare, absurdum & diuinatorium esset restringere tex. ad casum insolitum, nec tam verisimile de proximiorè non hærede. Inducitur 2. tex. ille dum loquitur de filio, & inquit, etiam viuo patre alienante, posse filium reuocare alienationem: vbi expendenda est implicatio verbi, *etiam*: innuit enim, mortuo patre planè admitti filium, & ideò exprimitur ibi casus maioris dubij, vt etiam viuo patre filius admittatur. Nec sanum esset intelligere casum patris mortui in filio non hærede, cùm id ferè nunquam contingit, manifestèq; iura repugnent: vt in. l. cùm ratio. ff. de bon. damna.

Roboratur. 3. vrgenti ratione, quia feudum censetur honor familiæ, qui citissimè aboleretur si proximioribus hæredibus & successoribus ius reuocandi negaretur, fieretq; iniuria primo acquirenti, cui posterius omnes successionem feudi debent: maximè præsupposito quòd dominus alienationi non cõsensit. Tunc enim magis admittendus esset successor, arguendo de feudatario ad emphyteutam & fructuarium: per Ias. in. l. 2. n. 18. C. de iur. emphyt. vt dicamus vero feudatario competere ius agendi pro domino, quasi ab eo mandatum habeat sicut in usufructuario,

in. l. 1. §. fin. & l. 2. ff. usufr. quemad. caue. Et ita successor tunc agens nomine domini, minus repelli poterit, si ei obijciatur nomen hæredis: replicabit enim de his & alijs exceptionibus ad regulam, magisq; intentionem tuebitur ex persona domini, argum. l. tutorem. ff. de his quib. vt indig. cum ijs quæ sup. diximus, nu. 72. & sequen.

Iuuatur. 4. hæc opin. contra Doct. ex altera parte cõmunis opi. de feudo concessio alicui & liberis, quo casu concedant omnes, vt saltem factò inuentario, possit hæres reuocare alienationem: puerile enim & absurdum videretur, totum effectum huius rei pendere à leuissima verborum differetia, cõtra. l. 2. C. commu. de lega. Quod ergo permittunt liberis quando feudum pro liberis conceditur, idem permittendum est quando pro liberis & hæredibus, vt nonnulli aliquando benè sentiunt. Et hanc sententiam contra cõmunè apertè probat gl. ad quam scribent. non aduertunt, in. c. 1. verb. inuestire, de feud. success. vbi indistinctè inquit, hæredem alienantis simulq; successorem antiqui feudi, posse reuocare alienationem: fulciaturq; eadem opin. ex ijs quæ statim adducemus in sequenti q. maioratus. Astringit magis hoc argu. quia post aditam hæreditatè nihil interest inter formam concessionis feudi velemphyteusis, pariterque militat obligatio hæredis, & reg. d. l. cum à matre.

Nec obstat in feudo ea quæ à scrib. adducuntur, nihil enim facit. c. 1. an agna.

gna. vel fili. imò retorquetur in primâ
 parte, dū loquitur de agnatis quos vo-
 cat ad feudū absq; necessitate aditiōis
 hæreditatis: nec obstat in. 2. parte dū
 agit de filijs, loquitur enim tatum de
 respondendo creditoribus paternis, ni-
 hil verò de non reuocādo alienatione:
 imò cum text. ibi, & in. c. 1. §. filius, de
 capita. qui curi. vend. grauet filium vt
 hæreditatem non repudiet si feudum
 velit, magis inducere videtur vt alie-
 natione feudi vel partis reuocare pos-
 sit: tum ex regu. qui in vno grauatur:
 tum ex proprietate verbi, feudū enim
 intelligi debet de integro, iuxta §. 1. l.
 si defensor. ff. de interro. actio. Minus
 obstat tex. quē alij pro cōmuni addu-
 cunt, in. c. 1. de not. feud. vers. item hæ-
 res, quem in specie notat Ioā. de Ami-
 cis, cons. 3. n. 20. verè enim tex. ille con-
 tra Doct. retorquetur, & nostram sen-
 tentiam confirmat, habet enim: *ut hæ-
 redes necesse habent tenere firmam inuestituram
 quam pater fecit*: quibus verbis text. non
 adstringit hæredes ad conseruandam
 alienatione, sed ad firmam tenendam
 primâ concessionem: quæ tunc firma
 tenetur, quando bona feudalia non a-
 lienantur, omniaq; ad tenorem inue-
 stituræ continuantur.

Ad regu. autem. l. cū à matre, quæ
 magis obstat, respondetur ex prædi-
 ctis fundam. huius opin. quibus regul.
 illa limitatur, cui etiam satisfit ex limi-
 tatiōibus sup. seriatim ad eam. l. addu-
 ctis, magisq; ex adducēdis in sequen-
 q. Responderetur magis ex eo quod
 plures scribūt in proposito, nō valere

alienatione in præiudiciū successoris:
 per. d. §. Titius, si de feud. fuer. cōtro.
 & alia iura sup. citata. Et ideo alienan-
 tem posse venire contra factū suū, ex.
 l. quemadmodum. C. de agric. & cen-
 sit. & ita eius hæredem, iuxta limita-
 tiōne sup. traditam ad. l. cū à matre:
 & ita ex Bal. & alijs tradit Rube. cō-
 si. 84. n. 7. & colligitur ex Afflic. de-
 cif. 240. n. 8. & in consti. Neap. libr. 3.
 Rub. 5. n. 7.

Ex his autem inferuntur. 1. elegan-
 tes interpretatiōes ad varia iura feu-
 dū, reducendo ea ad rationes & re-
 gulas iuris, contra receptas Doctor.
 traditiones, vt ex prædictis facile col-
 ligi potest.

96 Inferitur. 2. contra omnes ferè scri-
 ben. sup. citatos. n. 93. vers. in de non
 esse indistinctè verum quod illi indi-
 stinctè affirmant, factum possessoris
 semper nocere posteris in omni feu-
 do hæreditario, solumq; succurrunt
 hæredi & successori in feudo con-
 cesso alicui & liberis. Cōtrariū enim
 constat ex prædictis, maximè respe-
 ctu agnatorum, ex. c. 1. an agna. iux-
 ta intellectum plurimorum, de quo
 sup. n. 85. Et ita cauebis à durissimâ
 illa generaliq; traditione, in qua vl-
 tra ibi citatos, est Alex. cons. 13. n. 11.
 lib. 5. Curt. de feud. 4. par. n. 132. in fi.

Inferitur. 3. si cū iudicio aduertas,
 quando agitur de reuocanda aliena-
 tione, nihil curandum esse de inuen-
 tario: in quo scriben. omnes incautè
 totam vim huius negocij constituūt,
 vt cōstat ex Bal. & innumeris sup. ci-

tatis. n. 93. & præced. Quis enim non videbit inspectionem inuentarij imperinētē hīc esse, cū eius effectus sit ne hēres vltra vires hæreditarias teneatur, vt antiquo iure tenebatur? non verò vt cōfecto inuentario hæres liberetur ab obiectione. d. l. cū à matre, cuius regula semper militat, etiā factō inuentario, quatenus bona hæreditaria suppetunt vt diximus sup. in ampliatio. ad eam. l. sic etiam nō factō inuentario, nō debet in ijs repellī hēres quem iuris rationes, & illius regu. exceptiones tunc admittunt.

Infertur. 4. q̄ vbi agitur de reuocāda alienatione inuentariū vtile erit, nō vt ex eo detur ius reuocandi alienata, sed respectu pretij quod soluendū est emptori, iuxta tex. glo. & Afflic. in. d. c. 1. §. Titius, si de feu. fuer. controu. & Afflic. notanter decis. 278. n. 3. & seq. vt ex quantitate hæreditatis dignoscat, an successor hæres teneatur ad totū pretiū: ad hoc enim aptè congruit confectio inuentarij, non ad effectū reuocandi alienata, quod scribing. non aduerterunt.

Infertur. 5. longā esse differentiā an tractetur de repellendo successore feudi vel maioratus à reuocanda alienatione: an verò de eo astringendo ad solutionē æris alieni creditoribus defuncti: quæ duo ab omnibus scribē. in proposito minus benè æquiparātur, vt videre est apud sup. citatos: & in specie Afflic. d. decis. 240. nu. 10. & 11. & lib. 3. constitu. Neapol. Rub. 5. col. 3. nu. 9. & sequen. & cōtra citatos à Couarru.

d. cap. 13. vers. octauo, ibi, eadem ratione.

Infertur. 6. attento effectu & beneficio inuentarij, q̄ etiam in feudo hæreditario succedens ex tenore concessionis, simulq; hēres confectō inuentario, si bona hæreditaria non sufficiant non tenebitur ex fructibus feudi satisfacere creditoribus defuncti, vt benedit Alber. Brun. in cons. feuda. 8. n. 16. citans Alex. & aliquos in hoc variātes & indè cauebis ab Afflic. d. decis. 140. nu. 10. ad fin. & ita notabiliter declarat tex. in. d. c. 1. an agna. cum Præpos. ibi: & Afflic. n. 11. feudū enim quāuis tunc exigat hæredis nomen, nō accipitur à defuncto, sed à concedēte & primo acquirente: vt vltra ordinarios doctē probat Molinæ. in consuetud. Paris. §. 32. n. 83. & 85.

Infertur. 7. contra plures & graues Doct. qui indistinctè scriptū reliquerūt in feudo hæreditario nihil prodesse inuentariū: quod vt receptum tradit Afflic. lib. 3. constitu. Rub. 5. n. 9. & decis. 112. Et ex alijs D. Couarru. d. lib. 2. resolut. cap. 18. col. 10. vers. 8. & Paris. cons. 16. n. 43. lib. 1. & Curt. iun. cons. 1. n. 12. Aymon. cons. 256. nu. 3. Vides enim inuentariū tunc prodesse quo ad æs alienū, ne successor feudi teneatur vltra vires hæreditarias: quod nimis inuoluit Afflic. in. c. 1. §. Titius, n. 16. si de feud. fuer. contro. & in. c. 1. n. 7. an agna. vbi cogitandum relinquit.

Infertur. 8. contra plures quo ad reuocādam alienationē feudi vel rei feudalis, tunc impediri successorem hæredem alienantis, quando feudū est omnino

non hæreditariū, vt possit venire ad quemcumq; voluerit possessor: nō vbi possessor id auferre nequit descendentes vel agnatis vocatis in cōcessione: vt prudenter aduertit Dec. consi. 208. col. 3. & sequen. & consi. 185. & 395. & cum Decio Paris. consi. 10. n. 7. lib. 1. & consi. 65. n. 37. lib. 3. & Syluan. consi. 15. n. 45. & consi. 30. n. 35. in quo Paris. sinit sibi cōtrarius, vt patet ex consi. sup. proximè citato: & consi. 2. n. 21. & 23. lib. 1. Quod etiam colligi potest ex Bal. in l. cū virum, n. 21. C. de fideicō. Et ita saluo Dec. à nouioribus malè damnatū: inter quos maximè Cur. consi. 155. Aymon. consi. 256. n. 3. Grat. consi. 4. lib. 1. Rub. consi. 18.

Infertur. 9. vt in feudo quo descendentes vel agnati vocantur sine, vel cū nomine heredum, succedens & hæres alienātis, etiam non factō inuentario, reuocare possit alienationē. Hoc autē nouum puto contra omnes, & contra eundem Dec. dictis consi. vbi inuentariū exigebat: & Paris. & Syluan. vbi sup. & Afflic. in d. c. 1. nu. xi. an agna. Ratio patet ex sup. dictis, quia tūc ius successoris non pendet ab inuentario, sed ab alijs longè diuersis, quæ vigent etiam non factō inuentario cuius beneficium his non adaptatur.

97 Hæc autē in fauorē successoris hæreditariū pcedūt, vbi alienatio fuit sine cōsensu domini, quia tūc verè dicitur nulla, nec nocere potest successor: iuxta. c. 1. de feud. succes. & c. 1. de alie. pater. feu. Si verò alienatio fiat cōsensu domini, mirè variant scriben. vt

patebit ex statim adducendis, patet ex Anan. in dispu. feuda. post scripta Bal. ad titu. de prohib. feud. alie. per Feder. & pungit Ias. consi. 7. col. 9. vers. 3. lib. 3. & dicit hoc esse fortissimū dubiū Afflic. in c. 1. n. 19. de alie. feud. pater. In hoc scribūt plures indistinctè in feudo hæreditario, alienationem cum cōsensu domini, nocere semper successoribus: vt tradit Afflic. in Cōstit. Neap. lib. 3. Rub. 5. n. 8. & decis. 240. ex. n. 7. & latè Paris. consi. 2. ex. n. 32. & consi. 16. ex. n. 43. lib. 1. Alij autem frequenter scribūt distinguendū esse inter primū acquirentem & alium successorē, vt primus acquirens indistinctè cū cōsensu domini nocere possit sequentibus: quod vt receptum tradit Aymo. consi. 135. n. 8. vbi plures citat: & Afflic. decisio. 112. n. 6. & Paris. parum sibi cōstans, consi. 2. n. 9. & consi. 3. n. 16. lib. 1.

Sed receptior opin. est, vt etiam in feudo nouo, & in persona primi acquirentis, distinguatur inter feudum hæreditarium, & feudum ex pacto seu pro liberis: vt in hæreditario nouo possit primus acquirens cum cōsensu domini excludere futuros successores, non autem in feudo de familia: quam opin. probat Afflic. in c. 1. n. 15. & seq. de feudi succes. & cōmunem dicit idē in c. 1. n. 74. de prohib. feud. alien. per Feder. latius hoc tractat, sed inuolutè, in c. 1. ex. n. 18. de alie. pater. feu. & hanc dicit cōmunem resolutionem Alex. consi. 106. n. 8. & consi. sequen. lib. 4. idē Alex. cōf. 13. n. 11. li. 5. Molin. ad Alex. consi. 3. n. 15. lib. 3. vbi refert Corn. va-

riantem: & ita Paris. iterum varians, consil. 3. ex nu. 16. & consil. 5. ex nu. 15. lib. 1. eandem dicit communem Hieron. consil. feud. 136. nu. 6. & Sylvan. consil. 15. n. 40. Curt. iun. consil. 55. nu. 8. Ias. consil. 56. col. 5. lib. 3. Soci. nepos consil. 72. nu. 35. lib. 1. Loffred. consil. feud. 10. nu. 24. Zoane. de reb. quotidiana. c. 5. idemque vult Bal. ita distinguens, in. c. 1. §. hoc quoque. n. 4. & n. 14. de succes. feu. & eodem modo distinguunt hi omnes in emphyteusi: & ita Pau. Areti. in. l. idē Iulianus. §. si quis alicui. ff. de lega. 1. Ias. in. l. 2. ad fin. n. 213. C. de iur. emphyt.

Ex qua communi resolutione sequitur necessario etiam in feudo nouo seu existente penes primum acquirentem, non nocere successori factū possessoris, nisi in feudo hereditario. Cauendum est igitur à multis qui contrarium indistinctè scripserunt in feudo hereditario, vt Ruyn. cōs. 1. n. 13. lib. 1. & consil. 25. n. 12. lib. 2. sæpe Paris. & plures sup. citati. Et ita confirmatur quod sup. diximus contra plures: ostenditurque scriben. in his ferè semper sibi contradicere. Et in hunc sensum reducenda est glo. c. 1. §. hoc quoque, verb. inuestire, de succes. feu. Indè etiam sequitur facilius tunc valere refutationem seu renuntiationē in ipsum dominum: quia tunc verè concurret consensus domini, in quo fundatur principaliter hæc communis opin. ex doctrina Bar. in. l. qui Romæ. §. Flavius. ff. de verb. oblig. Indè sequitur quòd in feudo & emphy-

teusi pro se & liberis contra communem opin. eius immemores responderunt aliquando Alex. & alij: & cū eis Gozadin. consil. 75. nu. 12. & 13. asserentes, quòd etiam tunc possit parens nocere liberis.

Sed mihi placere non potest receptior hæc opin. 1. quia non est sufficiens ratio quam scriben. constituunt in tam leui verborum differentia, vt sup. dixi: maximè cum vsus loquendi eam nō obseruet. 2. quia fundamētalis ratio in hac re est, vt successori & sic tertio non consentienti, ius suū non adimatur. d. c. 1. de succes. feu. & d. c. 1. de alien. pater. feu. cum alijs iuris regulis, quæ ita vrgent in feudo vel emphyteusi, per illa verba, *tibi & liberis*: vt per illa, *tibi & liberis & heredibus*: cum vtroque casu descenditibus & agnatis tantum successio deferatur, secundum omnes.

98 In ea igitur sententia sum, vt reiecta verbali differentia, sola ratio rei attendatur, quæ vrgere videtur, vt primus acquirens sibi & posteris vel liberis, possit consentiente domino seu concedente refutare vel renunciare feudum vel emphyteusim, etiam in concessione quæ familiarem non hereditariam successionem inducat contra omnes, maximè Paul. & Areti. in. d. §. si quis alicui, & contra alios vbi sup. Non enim videtur tunc fieri iniuria futuris successoribus, cum res non existat à primo acquirente cui dominus consentit: idque suadetur fortissimè, vtroque casu ex doctrina

Bar. in.

Bar.in.d.§.Flavius, quam scriben. in his adducunt, quæ verior & receptior est, licet plures controuertant: vt aliquando latissimè, Deo duce, deducam post Alex. Socin. Ias. Dec. Benedict. Exe. Couarru. Xuar. & alios, ad.l. quoties. C. de dona. quæ sub. mo. quæ ratio non militat in alio possessore post primum acquirentem, nec est periculosum hanc facultatem tribuere primo acquirenti, quia verisimiliter absque magna causa descendentibus non nocbit, iuxta.l. scripto. §. si. ff. vnde libe.

Hoc autem tutius procedit quando feudum vel emphyteusis acquiritur re, vel pecunia patris: tunc enim fatentur Docto. quòd etiam si concessio fiat pro liberis, citra mentionem hæredum, possit pater alienando vel renunciando liberis nocere, vt notabiliter tradit Bald.in.l. i. in fi. C. per quas person. nob. acquir. quæ sequitur Aretti.in.d.§. si quis alicui, ad fin. & Alex. in.d. conf. 106. & 107. lib. 4. Corn. & alij quos refert & sequitur Gozad. d. consil. 75. nu. 14.

Ex quibus colligitur quòd si concedens feudum vel emphyteusim æqualiter moueretur ex seruitijs & meritis liberorum ipsius accipientis, nõ posset postea ius illis quæsitum adimi: quòd videtur probare Afflict.in.c. i. nu. 20. de alien. pater. feud. & Isern.in.c. i. ad fin. princip. de successio. feud. Inde sequitur quòd vbi liberi præsentis æqualiter acceptarent tempore concessionis, non posset eis postea auferri ius perfecta donatione quæsitum, iuxta,

l. perfecta. C. de donat. quæ sub mod. probaturque ex receptis limitationibus ad doctrinam Bart.in.d.§. Flavius.

Ex eisdem maturè pensatis ostenditur aliud, quod nullus scriben. in hac re percepisse videtur, esse magnam differentiam inter hanc quæstionem, & illam, an possit parens feudum vel emphyteusim vni ex liberis prælegare: ratio differentia patet, cum hinc agamus de alienatione patris, cum auctoritate domini, quæ non parum potest: ibi autem sola patris voluntas datur, licet omnes scribentes has quæstiones pariter tractent, vt videre est per Ias. in.l. 2. ex. nu. 207. C. de iur. emphy. & nu. 213. vbi refert innumeras auctoritates & varietates scribent. & latè Curt. de feud. 4. parte, ex n. 131. Tiraq. de retract. lign. §. 11. glo. 6. nu. 24. cum præceden. & sequen. Quæ anxietates & discordia Docto. cessant hodie apud Lusitanos in omni emphyteusi, & rebus coronæ, in quibus sunt claræ & æquissimæ leges Regiæ lib. 4. titu. 63. & titu. 77. §. penul. & vlt. & lib. 2. tit. 17. §. 2.

Tandem ex prædictis infertur ad quæstionem vtilissimam, vsu frequentem sed rarissimè à Doct. tractatam, an successor bonorum maioratus (vt vocant), simulque hæres alienantis re aliquam eiusdem maioratus, possit alienatam rem vendicare? Et contra hæredem vrget. d.l. cum à matre, & regula. l. vendicantem, cum alijs sup. adductis in ampli. & illatio. d.l. Ob-

*in fine
lib. 4*

99

stant etiam auctoritates eorum qui heredi successori feudi, negant ius reuocandi alienata à defuncto: & expressim in rebus familiæ relictis, alienarique prohibitis, ne hæres reuocet alienata, quasi sine dubio scribunt Crot. nu. 146. & Loaz. nu. 191. versicu. quod tamen, in §. diui. l. filiusfam. ff. de lega. 1. Idemque non obscure colligi potest ex Cuma. Paul. Imo. in. l. peto. §. prædium. ff. de lega. 2. quos sequitur Rip. in. d. §. diui, nu. 58. & ita Hispan. Xuar. in. d. l. quoniam in prioribus. 7. ampli. fol. 16. col. 4. idemque sentit Anton. Gome. l. Tauri. 40. nu. 84. ibi, *si non est successor vniuersalis*: Et pro his fortissimè stare videtur text. in. d. l. filiusfam. §. cum pater. ff. de lega. 1. vbi I. C. respondet, in rebus familiæ relictis, alienarique prohibitis, filium heredem alienantis non admittit contra alienationem: cuius text. in proposito non meminerunt Cuma. Paul. Imo. Crot. Rip. Loaz. vbi sup. nec meminit Cur. in toto suo tracta. de feud. neque vllus alius (ni fallor) ex innumeris sup. citatis, consulentibus in materia feudali circa reuocanda alienata ab antecessore: meminit tamen illius text. in proposito, dicens eum singul. Xuar. vbi sup. & Tiraq. de retrac. ligna. §. 1. glos. 9. nu. 49. alibi autem notatur ad aliud quod hîc non seruit.

Sed pro successore, eodemque hærede alienantis, vt reuocare possit alienata ex bonis maioratus, vrgent multa, denique in eius fauorem aperietur communis opinio. Iuuatur autem

1. quia maioratus instituitur semper ad honorem familiæ, & memoriam defuncti, vt re ipsa constat, probatque tex. in. l. 7. §. ad auctoritatem. ff. de annu. lega. & l. regula. §. penultim. ff. de iur. & fact. ignor. ibi, *gloriam representet*: quæ omnia citissimè abolerentur, si possessore alienante, successor repellitur à reuocanda alienatione, cum ferè semper successor maioratus proximior sit & hæres præcedentis possessoris, eoque excluso nemo est qui admittatur, & consequenter breuissimè extingueretur maioratus.

Facit. 2. argum. ab absurdo vitando, quod magnum esset, vt constat ex præcedenti fundamento: & ita in proposito arguit Rube. consil. 84. nu. 7. & Afflict. in. c. 1. nu. 4. in fin. de eo qui sibi & hæred. Iuuatur. 3. ratione vitandæ fraudis, quæ facilimè à quocunque possessore fieri posset successoribus, nisi eis detur facultas reuocandi alienata: fraudibus autem semper occurrendum esse iura volunt. Facit. 4. fauor publicæ utilitatis, vt defunctorum vltimæ voluntates non frustrentur iuxta. l. 1. C. de sacros. eccles. glo. l. Gallus. §. si eius, cum alijs: maximè tam seria solennisque voluntas instituentis maioratum. Fulcitur. 5. ex text. in cap. constitutus, de in integ. restitu. vbi filius mortuo patre, (& sic verisimiliter eius hæres) admittitur ad reuocandam venditionem factam à patre, ex consuetudine admittente proximiorum de familia: & ibi hoc notat Henric. Boic. (non Panorm. nec ordina

ordinarij) idque extollit Io. Nico. in. l. generaliter, num. 130. C. de secund. nupt. & Tiraq. de retract. ligna. §. 1. glos. 9. nu. 52. vbi alios refert: & ita Afflict. de iur. protho. & cum eo Hispa. Cifonta. l. 70. Tauri. quæst. 20. Facit. 6. ratio qua fundantur Boic. & præcedentes, quòd tunc hæres auditur vt proximior de familia, & sic vt diuersa persona, quod satis congruit successori maioratus.

Pro eodem successore hærede aperio communem opin. & multorum authoritates, licet plures docti putent hanc quæstionem nullibi tractari: id autem necessariò ostendo ex traditione omnium in feudis, arguendo à fortiori: ita enim vult glos. in. c. 1. §. hoc quoque, verb. inuestire, de feud. succel. quam expendit Ias. cõs. 56. col. 4. vers. 3. lib. 3. idem vult Bald. consil. 215. in. 1. dub. lib. 2. dum respondet ad l. cum à matre: idem probat Deci. consil. 445. nu. 55. & 56. & Rube. consil. 84. nu. 7. Grat. consil. 91. nu. 36. lib. 1. Thom. Gram. decis. 93. nu. 8. & seq. qui omnes loquuntur in successore feudi de familia, hæredeque alienantis, asserentes posse eum reuocare alienata.

Id magis euincitur ex communi resolutione sup. deducta, qua habetur successorem feudi vel emphyteusis alicui & liberis vel familiæ, etiam si sit hæres alienantis, saltim confecto inventario, posse reuocare alienata: quod probant quamplures sup. citati, num. 93. & in terminis Afflict. in cap.

1. nu. 4. de eo qui sib. & hæred. & Dec. consil. 185. Gozad. consil. 26. nu. 54. Sigismun. Loffred. consil. 10. nu. 24. & consil. 14. nu. 44. Curt. iun. consil. 155. Alex. consil. 19. nu. 14. & consil. 28. nu. 18. lib. 5. & à feudo ad maioratum seu ius primogenituræ argumetur Bal. in. l. cum antiquioribus. C. de iur. de lib.

Quòd etiam pro hac parte sit communis opin. induco receptam traditionem, quæ habet in feudo & emphyteusi hæreditarijs, primum acquirentem tantum cum consensu domini posse nocere liberis & successoribus: eundem verò primum acquirentem etiam cum consensu domini, successoribus nocere non posse in feudo, & emphyteusi concessis alicui & descendentes, seu familiæ, sine nomine hæredum: indistinctè autem nullum successorem præter primum acquirentem, posse nocere successoribus tam in hæreditarijs quàm familiaribus, vt sup. copiosè deduximus, nu. 97. versicu. *sed receptior*: cum Bart. in. l. 3. ff. de interd. & relig. cum Paul. in. l. idem Iulianus. §. si quis alicui. ff. de lega. 1.

Quòd autem à fortiori id dicendum sit in successore maioratus, multipliciter & necessariò ostendo: nam in feudo multa obstant hæredi, quæ in maioratu cessant: patet, cum scrib. sæpe distinguant inter feudum hæreditariu & feudum de familia seu ex pacto, & non semel laborent in dignoscendo cuius naturæ & nominis sit feudum, vt sup.

vt sup. latè deduxi. At maioratus semper est pro familia, nec in eo curatur an successor sit hæres alterius, sola que sanguinis & proximitatis ratio habetur, vt docet vsus, & I. C. in l. peto. §. fratre. ff. de lega. 2. ibi, *proximus qui que*: Sic etiam in feudo fit differentia inter filium & agnatum, quo ad succedendum sine vel cum aditione hæreditatis. c. 1. an agn. in maioratu autem, nulla inter eos differentia est, iuxta tex. in d. §. fratre: & Docto. communiter asserentes d. c. 1. non trahi extra feuda. Sic in feudo est dominus cuius voluntas innumum potest, vt sup. quod cessat in maioratu, in quo nemo est superior possidenti, nec vnus successor plus habet quàm alius. Sic in feudo datur primus acquirens, qui multum potest, vt sup. in maioratu nulla ratio habetur primi acquirentis, sed totum pendet à voluntate instituentis. l. vnum ex familia. §. 1. ff. de lega. 2. ideoque rectè dicimus facilius admittendum successorem maioratus, ad reuocanda alienata.

Quam sententiam vt æquiorè amplector, sed difficilè est obiectis respondere: obstat enim. d. l. cum à matre, & regula l. vendicantem, cum similib. & l. ex qua persona. ff. de reg. iur. quibus non benè respondet Dec. d. consi. 445. nu. 55. Rub. d. consi. 84. Thom. d. decis. 93. Ias. d. consil. & alij sup. citati dicentes, quòd hæres in his non succedit iure hæreditario, sed aliundè ex tenore concessionis: quod est manifestè contra. d. l. cum à matre, & l. 3. C.

de reb. alien. & contra alia iura de quibus sup. in amplia. ad. d. l. Quibus pater hæredem non admitti contra factum defuncti etiam iure proprio vel vnde cunq̄ue quæsito. Et in terminis contra eos est tex. in d. §. cum pater. l. filiusfam. ff. de lega. 1. de quo statim.

Melius ergo respondebitur ad illa iura (excepto. §. cum pater) ex cõmuni limitatione de qua sup. fol. 146. qua habetur regulam. d. l. non procedere, vbi actus fuit in fraudem hæredis & successoris, vt sup. diximus cum Ias. consil. 56. col. 6. in princip. lib. 3. & Afflict. in. c. 1. §. hoc quoque, num. 35. de succes. feud. quod generaliter probat Molin. in consuet. Paris. §. 8. nu. 22. Tiraq. d. §. 1. glos. 9. nu. 57. Fraus autem satis probatur alienando rem feudalem, vel maioratus, quam alienans scit perpetuò familiæ relictam: vt constat ad sensum, & tradit Bald. in d. §. hoc quoque, nu. 4. versic. præterea, de succes. feud.

Ad eadem iura posset etiam responderi ex alia limitatione de qua sup. d. fol. 146. versic. limitatur. 10. qua communiter traditur hæredem admitti contra factam defuncti quod nullum fuit, lege ei resistente: vt in proposito notat Rub. d. consil. 84. n. 7. citans alios: & Afflict. decis. 240. nu. 8. quæ limitatio rectè hic applicatur, quia alienatio contra prohibitionem testatoris instituentis maioratum, est nulla, secundum glo. & omnes in l. ea lege. C. de cond. ob caus. & in d. §. diui. & alibi sæpe. Et ideo inquit Paul. in l. fin. §. sed

§. sed quia, nu. 2. C. commu. de lega. alienationem tunc adeò esse nullam vt nec obliget alienantem, nisi ad restitutionem præcij: sequitur Thom. d. decis. 93. n. 3. & idem alienans potest cōtrauenire, secūdū. Pau. in. d. §. diui. n. 3. ad fin. & cum eo alij, quos sequitur Tiraq. de retract. ligna. §. 26. glo. 2. n. 6.

100 Sed hæc (quæ alibi scriptis meliora videtur) difficultatem patiuntur ex tex. fortissimo in. d. §. cum pater, l. filiusfam. ff. de lega. 1. ad quem (vt dixi) non solet aduerti: ibi enim erat res familiæ relicta, & alienari prohibita, & cōsequenter alienatio nulla, secundum glo. Bar. & omnes: & tamen filius hæres non potest venire cōtra alienationem, etiam si sit de vocatis ad fideicommissum, admittunturq; ex hæredati: & sic videtur text. contra præcedentes receptas limitationes, & cōtra quamplures graues Doct. supra citatos, dum respondet ad. l. cum à matre, quod alibi expensum non vidi.

Coniicio aliquos respōsuros text. illum procedere secundum sua tempora, ante beneficium inuentarij inductum à Iustiniano, cuius vigore cōmuniter scriben. fundant hæredem in his admittendum contra factum defuncti: quod mihi placere nequit, qui sciam aliud respicere beneficium inuentarij, & rem aliunde pendere, vt sup. dixi.

Ob æquitatem verò huius opin. & auctoritatem tot patrum à quibus

ea colligitur, & ob vitanda absurda contrariæ opinionis, potius ad. d. §. cum pater, transeundum esset conuenientibus oculis, cum ibi vltra filium hæredem erant alij forsan non rectè ex hæredati, qui tamen vt de familia admittuntur, & per eos satisfit voluntati testatoris: hic autem violaretur excluso hærede. Nec valet argu. ab eo tex. de relicto familiæ ad maioratum, in hoc enim magis conseruatur memoria defuncti, cum in perpetuum tendat eius effectus, & vni tantum proximiori deferatur sine facto vllius successoris: at relictum familiæ non tam perpetuum favorabilemque effectum instituenti habet, nimisque pendet à facto & electione restituere debētis, qui & plures simul eligere potest, vt in. l. vnum ex familia. ff. de lega. 2. & alijs tractantibus de fideicommissio familiæ.

Prædicta autem fundamenta pro successore maioratus herede alienantis, magis vrgent quando maioratus instituitur in testamento, cum expressa prohibitione alienatiōis, quia tunc alienatio magis irritatur: tutius etiam admittetur hæres quando nō fuerit solus, vbi enim plures sunt, nō repellitur nisi pro quota vel portione hæreditaria: quod semper obseruandum est, vt dixi sup. in filio, ad dicta. l. cum à matre. Eadem etiam euincunt vt hæres admittatur eo casu contra alienationem, etiam si defunctus promiserit se nunquam contrauenturum: non enim

enim attenditur tunc promissio vel obligatio defuncti: ut per scriben. vbi sup. quod non percepit Masuer. relatus à Tiraq. nec ipse benè resoluit. d. li. de retrac. ligna. §. i. glos. 9. n. 53. & 55. cum sequen. Et ita contra eos amplio tex. in. d. c. constitutus, de in integr. restit. ut procedat in filio & consanguineo hærede alienantis qui promiserat solènter firmitatem alienationis. Sed ultra eos aduertendum est, quòd in illo c. ratio consuetudinis vigeat tantum in parte rei: alia enim pars ipsorum filiorum videbatur, ex litera tex. & glo. ibi verb. *utrique communes*. licet Imol. ibi. n. 3. scribat, totam rem filiorum esse, quibus tamen existentibus hæredibus patri alienanti, magis urgebit tex. ille in fauorem hæredis successoris ad reuocationem iure sanguinis.

Eademq; opin. admittens successorem feudi & maioratus hæredem alienantis, non habet iniquitatem in fraudem emptoris, cui prærium suum restituetur: iuxta glo. c. i. §. Titius, & ibi Docto. si de feu. fuer. controu. Afflict. decis. 278. ad fin. Et respectu pretij erit utile inuentariū, ut sup. dixi. Quæ omnia à peritis & candidis speramus utilissima censenda, ut meritò prolixitate 102 ti ignosci debeat, maximè cū hæc nulli hucusq; ita fuerint explicata.

Ad reg. huius. l. dum patri interdicat alienationem, addenda est amplia. etiam si pater velit dotare filiam: non enim id facere potest ex aduentitijs aliorum filiorum, ut tradit Bal. in l. fin. §. fin. titu. sequen. quod memoro, ne pa-

rum prouecti fallantur ex multis specialibus inductis fauore dotis, vel ex eo quòd ea causa alienandi necessaria videtur in patre. Sed ultra Bal. aduertendum tunc est, an pater inops sit, filiaq; aliundè dotari nequeat: tunc enim induci posset sententia glo. in l. cum plures. §. fin. ff. de adminis. tuto. vbi voluit inopem Sororem germanam seu ex eodem patre natam, a fratre dotandam esse: quæ opin. recepta est apud scribè. eamque ut communem tradunt Benedic. in. c. Raynutius, verb. dotem, n. 71. Iacobi. à S. Georg. in. l. profectitia. §. si filius. ff. de iur. dot. communis secundum Pala seu Io. Lup. in repeti. c. §. mihi. 76. nu. 3. & secundum plures, quos refert Rip. in. l. i. n. 83. ff. solu. ma. & Xuar. in. l. quoniam in prioribus. 2. limita. fol. 63. col. 3. Nouel. de dote. 6. par. priuil. 16. n. 5. Anton. Gome. l. 40. Tauri, nu. 75. tradit & probat Guid. Pap. decis. 439. Afflict. libr. 3. constit. Neap. Rub. 14. in fin. & decis. 371. nu. 3. late Boër decis. 129. & Tiraq. de primogen. q. 62. nu. 1. quos omnes refero quia casus est quotidianus, nec dubio carens: ut latius deducam (Deo date) in commentar. titu. sequen.

Ex hac ampliatiõe causæ dotalis infertur ad quæstionè utilem an possidens maioratum possit eius bona alienare causa dotandi filiã, maximè si aliundè dotare nequeat: quod tangit & inuoluit Hispan. Palat. in Rub. §. 16. vbi videtur id permittere, quando non adest expressa prohibitio alienationis: & sic distinguit inter expressam & tacitam

tacitam prohibitionem, cum q; sequitur Tiraq. de primoge. q. 61. idem sentit Anto. Gom. l. 40. Tauri, n. 87. Sed Pala. seu Io. Lup. aliter intellexit hanc differentiam quã Tiraq. putauerit: Tiraq. enim intelligit expressam prohibitionem in proposito, quando specialiter prohibetur alienatio, etiam causa dotis: sed Pala. intelligit expressam, ad differentiam tacite, appellans tacitam quando bona subduntur restitutioni, non addita expressa prohibitione alienationis, secundum traditionem glos. l. cum pater. §. libertis, vbi notanter Paul. n. 4. ff. de lega. 2. sed talis differentia inepta est, vt melius aduertit Alci. statim citandus.

Sed receptissima cõsuetudo totius Hispaniæ obseruat indistinctè vt nec ex ea causa possit possessor alienare bona maioratus: quod etiã asserit D. Couarru. lib. 3. resolut. cap. 6. in fi. quem vsu ego censeo iuri consonum: cui nihil obstat tex. in l. mulier. §. cū proponeretur. ff. ad Trebel. ibi enim agitur de filia testatoris, cui dos & legitima debetur, ideoq; fideicommissum ei nocere non potest, vt satis colligitur ex tex. & scriben. ibi.

Magis videretur obstare decisio authen. res quæ. C. cõmu. de lega. arguendo à bonis subiectis restitutioni ad maioratum, iunctis ijs quæ ibilatè tradunt Ias. & Curt. Ias. consil. 157. lib. 2. Dec. conf. 375. & consil. 519. Soci. consil. 75. lib. 1. Soci. nep. consil. 119. lib. 2. & latissimè Anto. Gome. & Couarr. vbi sup. & Guido Pap. decis. 96. & sequen.

raq. d. q. Et obstare videretur quod in causa dotis notat Bar. in l. filiusfam. §. diui. n. 10. q. 2. ff. de lega. 1. vbi Alex. n. 10. Crot. ex. n. 44. & n. 165. & Loazes n. 135. Rip. ex. nu. 70. Alci. n. 23.

Sed respondeo vltra omnes quòd hæc quæstio separari debet à materia. d. Auth. ibi enim tantum fauetur d. scendentibus testatoris contra personam particularem cui bona erant restituenda, at in maioratu agitur de conseruanda memoria instituentis, quam homines maxime curant: vt tradit Plin. in prologo. 7. lib. in quo versari censetur honor & gloria, vt probat tex. in l. 7. §. ad auctoritatem. ff. de annu. lega. in l. Titia. §. fin. ff. de aur. & arg. leg. ibi, *subscriptioe nominis mei*: & in l. regula. §. pen. ff. de iur. & fact. igno. ibi, *gloriam representet*. l. legatum. ff. de vsufr. lega. ibi, *conseruande memorie*: Et manifestum est eam memoriam respicere instituentes maioratum, qui frequenter agunt vt successores nomen suum ferat: facit. l. hoc iure. §. si. ibi, *nomen meum*. ff. de donat. cū ijs quæ vtiliter tradit Benedic. in. cap. Raynucius, verb. & vxorè, n. 22. Rip. in l. foeminae, n. 44. C. de secūd. nupt. Sic ergo nouè limitabitur decisio d. Auth. quæ etiã rariùs procedit quã plures putat, nõ visis declarationibus scribet. ibi, & in locis sup. citatis: quibus attentis minus dubitabilis est hæc vera opin. & Hispaniæ consuetudo.

Alia ampliatio erit ad eandem prohibitionem, vt pater non possit repudiare hæreditatem filio delatam, minusq; legatum, aliudue relictum: ne quis deci-

decipiatur ex. l. qui autem. ff. quæ in fraud. cred. nec ex celebri opin. Federi. Senen. à multis malè probata, qui scripsit posse prælatum in ijs nocere Ecclesiæ, repudiando: quasi tale ius quærendum sit, nō quæsitum. Quibus alijsq; nō obstantibus, saltè post hanc. l. & l. cum oportet, & l. si. titu. sequè. indubia est hæc ampliatio. In hæreditate autè etiam iure antiquo habetur in. l. renitente. C. de iur. delibe. cum reg. l. is qui hæres. §. si. & ibi not. Bar. n. 10. ff. de acquir. hæred. & in legatis erat tex. notab. in. l. ex repudiatione. C. de fideicom. & generaliter not. Bal. in. d. l. renitente, asserens non posse patrem renunciare ius aliquod filiorum: & ita Alberi. in. l. sed si vnus. §. filiofam. ff. de iniur. facit quod notat Bal. hîc ad si. potestatem patri concessam, intelligi ad vtilia liberis: argum. l. creditor. §. Lucius. ff. mada. Et ita in patre inquit text. in. l. generaliter. C. de secūd. nupt. probatur hoc fortissimè ex tex. & eius ratione, in. l. magis puto. §. fundum. ff. de reb. eor.

In legatis autem, attento iure nouo huius. l. & l. fin. inf. titu. i. non est dubium, secundū gl. Bar. Bal. & omnes in. d. l. ex repudiatione, & d. §. si. imò repudiatio patris tunc operatur vt res omninò filio acqratur. Sed difficultas nō leuis est circa. d. l. ex repu 104
diatione, cū fuerit ante Constantin. & Iustinia. & tamè dicit patrè nō posse repudiare legatū filio relictum: & Bal. ibi inquit, magnā fuisse rationē

dubitandi, sic Paul. Corn. ibi: ideoq; gl. ibidè variè interpretatur. Augēbatur difficultas ex. l. legatum. 7. ff. de lega. i. vbi dominus repudiat legatum seruo relictum, videbaturq; ante ius nouum idem dicendum in patre, cū legatum statim acquiratur, cuius cōmodū & effectus nec momento penes filiū esse poterat, ex. l. placet ff. de acquir. hæred. l. i. ff. si quis à paren. fuer. manu. vt pro cōmuni latè probaui in. i. par. huius. l. Et ita ratio. d. §. fundum. l. magis puto, iure antiquo vrgebat contra hanc conclusionē, vt hodie vrget pro ea: ex quibus fundamentis cōmunis est opin. secundū Alex. in. d. l. legatū, n. 1. & Ias. nu. 6. Baptist. in repet. n. 5. contra glo. ibi, vt illo tempore ante ius nouum posset solus pater repudiare legatum filio relictum. Eandem dicit cōmunē Corn. in. d. l. ex repudiatione, vbi gl. sibi contraria, hoc apertè sentit: quā non percepit Bar. in. d. l. legatum, cū eam citet ad cōtrariam opinionem, quam tribuere debuit gl. ibidem: & ita patet glo. in hoc variare, sed aliter quā Bar. putauerit in. d. l. legatum: quod melius aduertit idē Bart. in. d. l. is qui hæres. §. fin. num. 10. qui etiam variauit: ibi enim probat hæc communem opin. contrariam verò probauit in. d. l. legatum.

Ego autè (licet res hæc nouo iure dubio careat) reiecta varietate gl. & Bar. verius puto contra scrib. vt etiā ante ius nouū pater nō posset repudiare legatū purè filio relictū, ex tex. ōni
solutione

solutione maiore, vbi Bal. benè sentit,
 in. d. l. ex repudiatione. 26. C. de fidei-
 cõ. Nec enim teneri possunt variæ in-
 terprætationes glo. & Doctõ. ibi, dñ 105
 modò ariolantur filiū ibi emancipatū
 fuisse, quod diuinatoriū est, & contra
 præsumptionem iuris, iuxta. l. si eman-
 cipati. C. decollatio. ineptaq; esset que-
 stio legis in filio emancipato. Nec mi-
 nus improbabile est quod glo. ibi sub-
 dit de causa castrensi, contra literā tex.
 vt Doctõ. ipsi agnoscunt. Deteriorq;
 est. 3. interpretatio glo. quam Doctõ.
 approbant magis contra literam diui-
 nando, relictum ibi fuisse sub cõditio-
 ne quæ nõ extiterat: quod vltra teme-
 rariā diuinationem manifestè corrumpit
 ex ratione tex. ibi, *qui tibi nocere non potuit:*
 & sic patet ibi relictum fuisse purum,
 potuisseq; à legatario sui iuris repudia-
 ri: ideoq; ibi tm̄ inducit ratio illa q̄ pa-
 ter repudiando nõ potuit filio nocere.

Vndè per. d. l. ex repudiatione, po-
 tuisset glo. in. d. l. legatum, aperte pro-
 bare, quod ibi tenuit: gl. autem in hoc
 citabat. d. §. fin. l. is qui hæres, sed ma-
 lè, quia loquitur in hæreditate in qua
 est longè diuersa ratio, secundum Do-
 ctõ. cõmuniter in illis locis, & in. l. 2.
 C. de repud. bon. poss. Et reiecta com-
 muni opin. (quia est contra. d. l. cui nõ
 respõdetur) nõ obstat argu. d. l. placet,
 quia locū habet post verā acquisitionē:
 ita enim procedit regu. iuris qua filius
 acquirit patri, magisq; rationale erat
 vt iniqua repudiatio patris filio nõ no-
 ceret, sed spectaretur vt filius liberatus
 à patris potestate, relictum sibi acqui-

reret: cū & in multis ante ius nouū si-
 bi acquirebat, vt dixi in prima parte
 huius. l.

Vltimo loco ad ampliacionē vel li-
 mitationē huius. l. aptè adducitur que-
 stio, an pater remittere possit iniuriā
 factā filiofa. & sic ei adimere iniuriarū
 actionem? in quo vulgariter quasi sine
 dubio asseri solet, posse patrē id facere:
 & ita limitari hanc. l. & iura proximè
 adducta, per text. notab. in. l. sed & si
 vnus. 17. §. filiofam. ff. de iniur. vbi ex-
 pressim hoc notat gl. & Bar. & Albe-
 notat etiā glos. in. l. in personā. 31. ff. de
 pact. Bart. & alij in. l. Lucius. ff. solut.
 matri. Bar. Paul. Imol. in. l. si sine. §. si
 ff. rem rat. habe. qui omnes ad hoc ci-
 tant. d. §. filiofa. eumq; intelligūt etiā
 inuito filio: & ita iudicauit Cape. Tho-
 los. q. 241. tradit Catal. de syndica. n.
 128. Ias. vbi melius de materia in. l. con-
 tra iuris. §. si filius, nu. 15. ff. de pact. &
 Boër. decis. 120.

Qui omnes etiā eā conclusionē li-
 mitant nisi iniuria fiat à cõiuncta per-
 sona, quia tunc pater non poterit eam
 remittere: ita Bar. & omnes in. d. l. Lu-
 cius, per tex. ibi, quem ad hoc sapissi-
 mè extollunt scriben. vt per Ias. & a-
 lios vbi sup. & ita Roman. singul. 92.
 Hippol. singul. 573.

Sed hæc nõ omninò tuta videtur. i.
 quia Azo in summa. C. de iniur. n. 13.
 vers. hodie, magis probat, vt hodie at-
 teta hac. l. nõ possit pater remittere in-
 iuriā factā filiofam. idè vult Hostien in
 Sūm. eo. tit. & Iaco. de Are. q̄ tenebat,
 etiā ante hanc. l. remissionē patris non
 tollere

tollere actionē iniuriarū, sed suspēde
re eius exercitiū filio, & ita intelligen-
bat. d. §. filiofa. vt refert Alberi. ibi:
& probat Fulgos. in. d. §. si filius, nu.
10. sed Azo & alij melius allegarent. l.
cū oportet tit. seq. quā hanc. l. ibi
enim de omni causa aduēritia agitur:
hic solū de bonis maternis.

Ego veriore puto hanc opin. con-
tra communem: iniquum enim (vt Al-
ber. agnoscit in. d. §. filiofam.) & iuris
regulis contrarium esset, vt solus pater
remittat actionem iniuriarum filio cō-
petentem: cū ea actio sit ē paucis
quæ filiofam. proprio nomine daban-
tur. l. filiofam. 3. ff. de actio. & oblig.
& d. l. sed & si vnus. §. si. vt latius (Deo
faente) trademus, in. §. necessitate. l.
fin. tit. seq. vbi plenius de intellectu.
d. §. filiofam.

Sic etiam attenda hac. l. & iure no-
uiori, tutior videtur opin. Azon. &
Hostien. contra communem: quia pe-
cuniaria æstimatio iniuriæ, filio acqui-
renda est, & consequenter in detrimē-
tum filij esset remissio patris, cuius po-
testas ad vtilia restringitur, non vt in-
commodum filio inferat, secundū iu-
ra & rationes de quibus sup.

Retenta autem iniqua communi
sententia, non dubito falsam esse. d. cō-
munem limitationem quæ ei assigna-
tur ex. d. l. Lucius. ff. solut. matri. quæ
id nullatenus probat, vt videntur sen-
tire Cuma. & Alex. ibi. Ego autem id
ostendo, quia in illa. l. non erat casus in
quo competeret actio iniuriarum, sed
irrogabatur vxori pœna viro applicā-

da ex iuris sanctionibus longè separā-
tis ab actione prætoria vel legis Corne-
liæ: de quibus in tracta. de iniur. Nec
assignatur sufficiens ratio differentię
inter iniuriam à coniunctis vel ab ex-
traneis: nec generalitas regulæ patere
tur talem restrictionem, iuxta. l. i. §. &
generaliter. ff. de lega. prest. Et huic
veriori sententię non obstat. l. Papinia-
nus, in princi. ff. de inoff. testa. quā Do-
cto. etiam pro ea limitatione notant.
Aliter enim intelligi debet text. ex ijs
quæ diximus sup. in. i. par. huius. l. ad
intellectum. l. filius. ff. de inoffic. testa.
& in proposito aliter illū tex. not. glo.
in. d. §. filiofam. Eandem tamen com-
munem limitationem in iniuria con-
iunctæ personæ, apertè intelligunt o-
mnes, etiam si pater eam remittat ex-
pressim, non tantū tacitè: vt Alex. ma-
le intelligebat in. d. l. Lucius, sub. l. præ-
ceden. quæ incipit, liberta, nu. 8. Alias
ineptè omnes ex ea lege limitarent re-
gu. quam colligunt ex. d. §. filiofam.
Sed primum errorem in colligenda
regu. sequuntur varietates & absur-
da in limitationibus, vt sapissimè in
alijs articulis.

Sic tandem claudantur huius. l.
commētaria, quorum prolixitatem
oblatrabunt liuidi: periti verò & can-
didicam ab vtilitate longo interual-
lo superari agnoscent: forsanq; nō in-
firmæ laudis censebunt ad perfectam
tractationem tot articulos excogitas-
se: eosque plenè & vtiliter discussisse:
vt nos tueatur prouerbialis senten-
tia, sat cito si sat benè.

Auten.

Vthen. nouaque constitutio huic titulo inserta diuiditur & summatur.

Explicatur finis .l.4. tit. sequen.

3 Tentatur vnum non negligendum ad declarationem huius tex. & agitur de origine prescriptionis longissimae.

4 Agitur de ratione huius tex. & explicatur aliqua iura.

5 Circa eandem rationem reprobantur aliqua dicta scriben.

6 Comprobatur opinio contra communem, ut pater legitimus administrator non excusetur à conficiendo inventario.

7 Ampliatur hic tex. in fauorem liberorum, etiam si habens causam à patre iuste in facto erret, & bonam fidem habeat, cum Fulgos. contra Cin. Alber. Paul.

8 Colligitur declaratio ad Authen. male fidei. C. de long. temp. praescri.

9 Assignatur notabilis ampliatio ad tex. in praesenti, & infertur alia ad .l. fin. § pen. C. communia de lega. & nu. 10.

11 Tractatur exactè, an in casu huius tex. etiam in re canonico valeat praescriptio cum errore iuris, in quo adducuntur plura vtilia: & conciliantur aliqua à nostris tradita. & nu. 12. & 13.

14 Qualiter probetur mala fides euentis à patre in specie huius tex. in quo adducuntur aliqua vtilia, & emendantur nonnulla à Docto. tradita.

15 Explicatur contra glo. & Doct. l. pen. ff. de vsucap. pro empt.

16 Tentatur contra omnes non indici malam fidem in emptorem, cui dominus rei vel alius denunciavit, ne emeret.

17 Explicatur contra v. s. l. si fundu. C. de rei vend.

18 Colligitur vnum ex hoc ext. & infertur aliud non negligendum, nu. 19.

20 Consultissimam fuisse declarationem Iustiniani admittentis hoc casu longissimam praescriptionem, & de eius effectu, nu. 21.

22 Probatur opinio Paul. ad casum alienationis rei subiectae restitutioni, & infertur ad bona maioratus, nu. 23.

24 Distinguitur .q. quam scriben. confuse tractant an in prohibitis alienari detur praescriptio.

25 In eadem .q. contra gl. & plures probatur, regulariter non tolli vsucapionem ex prohibitione alienationis.

26 Probatur in his vnum notabile contra omnes ferescriben.

27 Agitur de intellectu .l. 2. C. de vsuca. pro empt.

28 Intelligitur contra scriben. text. in .l. vbi lex. ff. de vsucap.

29 Explicatur contra gl. & fere omnes .l. alienationis verbum. ff. de verb. sign. & reijciuntur multa à Doct. tradita, circa negligentiam eius, contra quem praescribitur & n. 30. & 31.

30 Explicantur contra plures verba .l. Imperatores. ff. de iure fisci, & ostenditur obligationem poenalem in delinquentem non dari ex consensu.

31 Limitatur tex. hic cum Bald. & nonnullis.

32 Tentatur alia limitatio ultra omnes, in qua adducuntur aliqua non negligenda, & n. 35.

33 Explicatur tex. circa dominium quod acquiritur ex praescriptione, & vsucapione & adducuntur aliqua, nu. 37. & 38.

34 Agitur de iustificatione vsucapionis, & explicantur aliqua iura, nu. 40.

Ad secundam partem huius tex.

41 Agitur de regula, ne impedito agere currat praescriptio, & ampliatur cum Bal. adducunturque aliqua vtilia, nu. 42. & 43.

44 Infertur ad Bar. in .l. si constante. ff. solu. matri. & ostenditur contra plures non probari ex hoc text. quod filius viuo patre reuocare nequeat alienationem aduentitiorum, & nu. 45.

46 Infertur ad .c. quia diuersitatem, de coes. prob.

47 Traditur notab. declaratio contra Alex. ad .l. 1. C. si aduers. cred. in .7. & n. 48.

48 Infertur ad .q. notabilem, an in bonis maioratus praescriptio perfecta contra vnum, noceat successoribus, & adducuntur multa vtilia, vsque ad. nu. 54.

55 Ostenditur in eo articulo & in rebus in perpetuum familiae relictis, non rectè scripsisse Bar. & plures, quod praescriptio vel alienatio dari possit regulariter cum consensu successorum.

56 Pro complemento materiae huius tex. traduntur aliqua circa bonam fidem ad vsucapiendum, & n. 57.

58 Tractatur celebris doctrina Bar. an ex ignorantia detur restitutio aduersus praescriptionem, vsque ad, nu. 60.

Authen. nisi tricennale.

ÆC AVTHEN.

anestitur. l. præcedē-
ti, quatenus ibi dictū
erat, patre alienate ad
uentitia filiorum, illæ
solum eorum ius manere, nec eos vlla
præscriptione repellendos à rebus suis
vendicandis. Quam decisionem ma-
iores nostri limitari putarunt ex Au-
then. nouioribusq; Iustiniani constitu-
tionibus: ideoq; hanc continuarunt ex
Authē. de nupt. §. sed quod sancitum,
col. 4. secundum vulgares libros, vel
secundum emendatos, in constitu. 22.
de ijs qui nup. iter. §. insuper.

1 Hæc autem constitutio limitat. l.
præceden. circa præscriptionem, ad-
mittens longissimam triginta anno-
rum: deinde eam limitationem dupli-
citer restringit, vt scilicet id tēpus non
currat filiis, nisi postquā exierint à po-
testate patris: nec etiam durate impu-
bertate seu pupillari etate. Quæ mate-
ria vtilis est, licet à nostris parum expli-
cata: ad cuius ingressum præmitto ex
glo. & omnibus, receptissimum esse,
vt originalis authen. loquens de lucris
nuptialibus vtriusq; parentis, extenda-
tur ad omnia aduentitia quorum legi-
timus administrator sit pater, & ita v-
biq; ad omnia aduentitia citatur text.
hic, vt per Balb. de præscrip. i. part. 6.
par. nu. 15.

Aliqualiter autem dubitarūt anti-
quiores circa literam, in verbo *tricennale*:
Petr. enim & nonnulli legebant trien-
nale, vt referunt Cin. & Alber. Fulgo.

Corn. sed in originali apertè fit men-
tio præscriptionis. 30. annorum, tam
in libris vulgaribus quàm emendatis:
& ita cōfunditur opin. Petr. quam cæ-
teri merito improbarūt, vt sic maneat
contra Petr. nō sufficere possessori hoc
casu contra filium ordinariam præscri-
ptionem, sed longissimam exigi, secū-
dum omnes: quod suadetur ex. l. si-
cut. C. de præscription. 30. vel. 40. an-
nor. probaturq; ex verbis. l. præcedēt.
dum excludit præscriptionem: intelli-
gitur enim de ordinaria. Et ideò hæc
constitutio admittens tricēnalem, ne-
cessariò erat intelligenda de. 30. annis,
quæ vt extraordinaria admittitur, ex-
clusa ordinaria: iuxta. d. l. sicut, & do-
ctrinam glos. celebris in. l. postquam,
verb. nulla. C. de pact. cum ijs quæ inf.
deducemus.

2 Et hinc verè intelligetur text. l. 4.
ad fin. inf. titu. i. ibi, *nulla temporalis præscri-
ptione obistente, & ibi, nisi fortè ex continua &
incōcussa tenēris possessiōe, eorū excludatur incētio*
excludere enim vult lex ibi ordinariā
præscriptionem, non longissimam.
Hinc etiā vltra omnes ostēditur, Cō-
stantinum in. l. præceden. nouum ius
induxisse, dum vsucapionem vel præ-
scriptionem tollit: cum regulariter an-
te nouum ius sufficeret ordinaria præ-
scriptio, ex bona fide eius in quem alic-
nabatur, non obstante mala fide alic-
nantis. l. i. C. de long. temp. præser. l. si
partem. C. de vsucap. pro empt. l. qui
fundum. §. procurator. ff. eodē: & ita
iuuatur communis sententia, quam

con

contra aliquos probavi in .i. par. l. præced. vt ea lex nouum ius induxerit.

3 Imò videtur (vltra omnes) verè dicendum quòd ante Iustinianum & nouiores illas constitutiones, hoc casu, etiam filijs post pubertatem, & postquam suæ potestatis fuissent, obstaret ea præscriptio. 30. vel. 40. annorum, ex constitutionib. Hono. & Arca. & Anasta. in. d. l. sicut, & l. omnes, quæ tam generaliter loquuntur vt hanc speciem satis compræhendant: iuxta regul. l. i. §. & generaliter. ff. de legat. præst.

Ex quo sequitur prescriptionem. 30. & 40. annorum ante Iustinianum introductam fuisse, vt patet ex. d. l. sicut, & l. omnes. C. de præscrip. 30. vel 40. anno. Iuriscons. tamen incognita fuit, & Imperatoribus ante conditores illarum. l. l. vt annotauit glo. recepta in. l. qui occiderit. 30. ff. ad. l. Aquil. & in. l. Iulianus. 17. ff. ex quibus caus. maio. & in. l. si quis emptionis, verb. veteres. C. de præscrip. 30. vel. 40. anno. Bar. in. l. in omnibus. ff. de actio. & oblig. & scriben. vbiq; vt tradit Corn. conf. 38. n. 10. lib. i. quamuis dubitans id inuoluat Bal. in. c. vigilantibus, nu. 2. de præscrip.

4 Cur autem in hac specie non sufficiat longum tempus nec præscriptio ordinaria, respondet Paul. hîc, & in. l. quicumq; in. fr. titu. i. & cum eo Corn. eo scilicet quia lex interdicit patri alienationem, ideoq; titulus, lege resistente, nullus est. l. quemadmodum. C. de agric. & censit. & præscriptio longi

temporis titulum exigit. l. nullo. C. de rei vendi. l. diutina. C. de long. temp. præscrip. præscriptio autem longissima non exigit titulum.

Ego puto Paul. & alios non percepisse ratione & sensum horum iuriu: nam patre vendente vel aliter alienante, emptor habet titulum cum bona fide, cum iuste ignoret rem esse filij, & iuste credere potuit rem esse alienatis, iuxta præsumptione. l. merito. ff. pro soc. quod in fortioribus terminis notat Bal. in. d. c. vigilantibus, n. 5. vers. amplius de præscri. Ergo talis error iustus facti sufficere debet, cum saltem inducat titulum putatiuum, iustum ad vsucapiendum longo tempore, vt not. Bar. receptus, in. l. Celsus. ff. de vsucap. p. hære.

Nec obstat. d. l. nullo, & d. l. diutina, quia loquitur vbi omninò deest causa vel titulus: quod indicant verba earum legum, quæ etiam procedunt vbi emptor vel alius in quem fit alienatio, sciebat prohibitionem iuris: tunc enim idem est ac si nullus sit titulus, cum de sit iustus error facti inducens titulum putatiuum: & hoc verè probat tex. in. l. si ab eo. 12. ibi, *tu scias*: ff. de vsucap. quam Bar. & alij ibi nō benè summāt, nec satis expédunt: & hoc respicit reg. l. nunquam. 31. ff. eod. hoc etiam probatur ex. l. 2. §. si à pupillo, & ibi scribē. ff. pro empt. & in. l. mandatum distrahendorum. 57. ff. manda.

5 Patet igitur in hac specie, secundū iuris regulas, maximè ante Authent. malæ fidei. C. de præscrip. long. temp. potuisse procedere vsucapionem ordi-

nam longi temporis, ob iustum errorem facti, licet de iure alienatio esset inualida, contra Paul. Corn. & alios. Ex quo sequitur contra eosdem, longè diuersam fuisse rationem, cur hæc iura exigunt in hac specie longissimam præscriptionem, non quia ordinaria procedere non posset, sed quia lex uoluit obuiare fraudi patris alienantis bona filij: quia etiam maior erat causa fauendi filijs sub potestate patris existentibus, & facultates suas ignorantibus: cum pater omnia possideat & administret, nec rationem reddat, iuxta. l. si. §. si autem non habet, ibi, à *rationibus*. infr. titu. 1. & sic facillimè posset fraus liberis fieri: quapropter iuste lex in hac specie præscriptionem abrogat, quæ rationes non militant in alijs distrahentibus rem alienam.

6 Ex quibus nouè comprobatur, quod contra communem tentauit sup. in. 2. par. l. 1. nu. 32. ut pater non excusetur a conficiendo inuentario aduentitiorum filij, cum id utilissimum sit filio, ut sciat postea quæ sua sint, utque possit alienata vendicare: patri autem non noceat, nec onus sit, ut constat ad sensum. Potestque in id subtiliter expendi tex. in. l. si libertus sub conditione. 20. §. existimo. ff. de bon. libert. ubi conditio testandi censetur potestatiua & facilis. Ideoque in patrono & filio ad mittebatur, secundum Bart. in. l. suus quoque, nu. 3. ff. de hæred. institu. & in l. si pater. 2. oppos. & ibi Cin. col. 2. & Ias. nu. 2. C. de institu. Sic ergo confectio inuentarij patri remitti non de-

bet, ut periculum & incommodum filij vitetur, sine onere patris.

7 Indè etiã infertur. 2. cum lex iustissimè in hac specie faueat liberis, ideoque remouerit ordinariam præscriptionem, solamque longissimam admittat, procedere eandem decisionem etiam si is in quem pater alienauit, bona fide rem habuerit, licet etiã iusto facti errore iuuetur, quo regulariter vsucapio ordinaria procedit. Hic enim est fauor quem ex causa lex præstat filijs in aduentitijs, quæ solus pater administrat: quod bene sentit Fulgo. hic, quem sequitur Corne. Idque memoro contra insignes viros Cin. Alberi. & Paul. hic: magis cõtra Paul. in. l. quicumque, infr. titu. sequen. male restringentes text. ad emptorem scientem rem esse filij, & ignorantem ius, non factum: quod non solum diuinatorium est, sed etiam contra veram rationem text. qui ita reducitur ad casum nunquam ferè contingentem, maximè attendita regula. l. verius. ff. de probat.

8 Infertur. 3. (si rectè attendatur) notabilis declaratio ad decisionem Authen. malæ fidei, infr. de long. temp. præscrip. ubi mala fides venditoris nocet emptori bonæ fidei, ne ei proficit præscriptio ordinaria, sed requiratur longissima: non generaliter, ut vulgus malè illum text. citat, sed tantum quando rei dominus ignorat. Ex præcedentibus enim bene sequitur in hac specie malam fidem patris alienantis indistinctè nocere emptori, siue filius

rei dominus, sciat, siue ignoret: vt bene sentire videtur Fulgo. hinc: voluit enim ius ex prædictis causis filiis succurrere, qui licet sciant res suas à patre alienari, non facile possunt contra factum patris venire, non solum ob impedimentum potestatis, sed etiam respectu honoris & verecundia. Et ita nouè declaratur in hac specie decisio. d. Authen. vltra notab. declarationes Paul. ibi, & plures per Ange. Aret. in. §. sed istæ quidem, nu. 12. Institu. de Action. & in. §. furtiua, nu. 3. Institu. de vsucap. latè per Alex. in. l. Pomponius. §. cum quis. ff. de acquir. posses. & Balb. de præscrip. 2. part. 3. par. quæst. 12.

9 Infertur. 4. quòd etiam si pater mala fide careat in alienatione aduentitiorum filij, adhuc cesset ordinaria præscriptio, nec filius excludatur nisi per longissimam, cum requisitis huius text. quia licet cesset vna ratio ex parte patris, militant aliæ ex parte liberorum, quibus lex succurrere voluit: ideoque manente altera ratione, lex sustinetur ex vulgari regula. l. si non lex. 83. ff. de hæred. instit. cum alijs, vt per Ias. in l. more, nu. 18. ff. de acquir. hæred. per Rip. in. l. si ventri. §. in bonis, nu. 13. ff. de priuile. cred. per Tiraq. in tract. de causa, limi. 22. quod tutissimum videtur, licet scriben. non exprimant.

10 Infertur. 5. ad decisionè. l. fina. §. sed quia. C. commu. de lega. vbi etiam ordinaria præscriptio longi temporis remouetur in fauorem legatarij vel fideicommissarij cui hæres restituere iu-

betur: quem text. à simili adducit Fulgo. hinc: ex prædictis enim ampliatur text. ille, etiam si emptor sit bonæ fidei cum iustissimo errore facti, adhuc enim militat ratio fauoris fideicommissarij.

Infertur. 6. ex Cin. Alberi. Paul. & alijs hinc, sufficere longissimam præscriptionem, de qua in hoc text. cum errore iuris, puta quando emptor sciebat rem esse filij, putabatque patrem posse alienare aduentitia filij: quod de iure ciuili dubium non est, secundum quod præscriptio. 30. vel. 40. annorū effectum habet etiam cum mala fide. l. si quis emptionis. §. 1. C. de præscrip. 30. annor. à fortiori igitur perficietur cum errore iuris, ea enim præscriptio tanto tempore perficitur, nec titulum exigit, vt resoluunt omnes in lectur. & consil. prout latè refert Boër. decis. 42. n. 35. & 38. nec obstant leges iureconsultorum quæ dicunt non valere iuris errorem ad vsucapiendum, quia adhuc non erat cognita præscriptio longissima.

11 Sed dubium est quid dicendum sit de iure canonico, quod præualet in hac materia, etiam in foro seculari, secundum omnes, in quo multa hinc inde adduci possent. Sed resolutiuè procedendo videtur. 1. asserendum, quòd si is in quem pater alienauit sciebat ius & factum. i. rem esse filij, & alienationem iure prohiberi nullo tempore præscribere possit, quia tunc malefidei possessor est, ex mente scribent. vbi sup. & clarius in locis statim citandis.

Si autem is in quē pater alienauit, ius ignorabat, sciēs rem filij, & putans patrem posse alienare, & sic non fuit in vera mala fide, tunc plures tenent etiā de iure Canonico sufficere pręscriptio- nem hanc longissimam cum iuris er- rore: mouenturq; principaliter eo qd causa iniusta & iuris error excusat a mala fide, licet bonam prorsus non in- ducat, ex glo. l. 2. C. si quis ignor rem mino. tex. & Bar. in l. sed. & si lege. §. scire. ff. de peti. hęred. ita in hac re te- nuit Paul. in l. Celsus, col. 1. ff. de vsu- cap. & in l. nunquam, in fin. eod. titu. & in l. 2. §. si à pupillo, nu. 4. ff. pro em- pto. & in l. venditioni. C. eod. Imol. in d. l. Celsus, & d. l. nunquam: sequitur Affliet. decis. 40. nu. 12. & Rube. conf. 75. Eandem opin. probauit Anton. Butri. quem refert Felin. in. c. de quar- ta, nu. 34. de pręscrip. Corne. consil. 277. num. 6. lib. 4. quam opin. com- munem dicit Rube. vbi sup. Sed con- trarium tenēt non pauci idemq; Pau. consulendo variauit, vt tradit Felin. vbi sup. nu. 35. & est nimis controuer- sum & inuolutum apud scriben. vt tra- dit Balb. in d. l. Celsus, in. 4. nota. nu. 15. tradit D. Couarru. in. c. possessor. 2. parte. §. 7. nu. 5. vers. 2. conclusio: & la- te Aymon. Crauet. de antiquit. 4. par. ex. n. 161. Apud quem videbis difficile esse discernere quę sit in hoc receptior sententia: ex omnibus autem quos vi- derim Hispan. d. loco & Aymon. & Balb. videntur meliūs hoc tractasse.

Omissa varietate scriben. in hoc dif- ficili articulo, puto verius in nostra ma-

teria etiam iure Canonico, securum fo- re emptorem ex pręscriptione. 30. an- norum, cum requisitis huius Authen. etiam si scierit rem esse filij, & iuris errore putauerit patrē posse aliena- re, ex mente Cin. Alber. & Paul. hęc: quia tunc verē non datur mala fides quam improbat. c. vigilantibus, & c. fi. de pręscrip. Nec erat verosimile pa- trem velle nocere liberis, argu. l. fin. C. de curat. furio. l. scripto. §. fin. ff. vn- de libe. Facit p emptore potestas, pa- tris, quę in his maior est quā tutorū vel curatorum, vt probatur ex mul- tis sup. in discursu. l. 1. maximē ex opin. Azon. magis communi, quod non sit necessarium decretum: quę opin. iuuatur ex generalitate huius text. & d. l. quicumq; in fin. titu. 1. iu- uatur ex requisitis quę lex exigit hoc casu, vltra longissimum tempus. Ad idē facit tex. in c. peruenit, de empt. & vendi. vbi hoc longissimum tem- pus etiam iure pontificio inducit ple- nū effectum, vt per Imol. & Hispan. Burgens. ibi: per Hispan. Xuar. l. Ca- stellæ, de debitis, fol. 58. Facit quod habemus ex communi opin. prę- sumi bonam fidem in pręscriben- te, glos. recepta in. l. penulti. C. de cuictio. Bart. & alij in dict. l. Celsus, vbi Bal. 3. par. nu. 2. Alcia. reg. 3. prę- sump. 5. maximē cum longissimo tē- pore: Boer. decis. 42. n. 35. Balb. d. l. n. 10. vers. fit ergo.

Quę opin. posset controuerti ex resolutione quam addunt Couarru. Balb. Aymon. vbi sup. quod iuris er-

ror non excuset etiam in præscriptio-
ne longissima, quando lex resistit: ex
Bar.in.d.l.sed et si lege. §. scire: & alijs
quæ adducunt. Respondeo tamen q̄
lex. præcedens non tam apertè nec tã
fortiter resistit, vt perpetuo & indi-
stinctè alienatio irritetur, vt constat
ex limitatiõe recepta, per.l.cùm à ma-
tre. C.de rei vendic. constat etiam ex.
d.opin. Azo. recepta, quòd pater sine
decreto potest alienare.

Procedet autem tutius hæc opin.
quãdo pater fuerit bonis moribus præ-
ditus: secus si emptor sciat rem esse
filij, & patrem dissipatorem: argu.l.
si quis cum sciret, cum ibi notatis. ff.
de vsucap. pro empt.

Procedet etiam tutius vbi emptor
fuerit persona simplex, vt mulier, ru-
sticus, minor, argu. tex. notab. in.l. cū
de indebito, ad med. ff. de probatio.
Bar. in.l. non fatetur, nu. 12. ff. de con-
fes. Idem tamen puto in quocunq̄ue
non iuris perito: at in iuris perito con-
trarium videtur dicendum, quia nec
ei licet ius ignorare, nec est verosimilis
ignorantia, ideò magis videretur ma-
la fide emere: iuxta.l. professio, cum
glo. C. de mun. patri. & in hac mate-
ria notat Soci. nep. cõsi. 69. n. 49. lib. 1.

In iuris perito tamè crediderim etiã
procedere hanc opin. quando aliqua
causa facti concurrens, quæ eum moue-
re possit: putã si pater diligens signifi-
cauerit alienationem esse ob causam
necessariam, vel maiorem filij utilita-
tem: argu.l. fin. ff. de vsucap. pro emp.
vbi ad ordinariã præscriptionem suffi-

cit color, etiam si emptor sciat rem es-
se alterius, cuius mandato putat eam
vendi: facit tex. in.d.l. mandatum di-
strahédorum. ff. manda. Paul. in.l. qui
fundum. §. procurator, nu. 4. ff. de vsu-
cap. pro empt. facit quod notant glos.
Bar. & alij per.l. si vir. ff. de vsucap. pro
dona. quando error facti concurrens cū
errore iuris, Balb. d.l. nu. 21. versi. 6. li-
mi. latius. d. Couarru. d. §. 7. nu. 10.

13 Puto etiam hanc conclusionem tu-
tius procedere in emptiõe quã in do-
natione: emptor enim prætiũ dat, po-
testq̄; ex multis credere licere patri, re
filij vendere, non ita donatarius sciẽs
esse filij: non enim debuit nec potuit
credere patrem posse donare res filij:
repugnat namq̄; sensus communis ra-
tioq̄; naturalis & notitia eorum quæ
moribus hominum obseruantur: quæ
omnia indicant nõ esse donandum de
rebus alienis facit tex. in.l. filiusfam. ff.
de dona. tex. in.l. si. ff. de cura. furio. in.
l. contra iuris. §. filius. ff. de pact.

Ex quo eleganter limitabitur iuris
regu. quæ in causa emptionis amplio-
rem bonam fidem exigit, quã in a-
lio titulo. l. 2. in princ. ff. de vsucap. pro
empto. & iuuatur quod hîc dicimus
ex Bar. in.l. pen. ad fin. ff. eodem, vbi in
simili plus tribuit causæ onerosæ.

14 Possit autem probari mala fides in
proposito, si filius ante vèditionem de-
nunciet emptori, ne emat. iuxta regu.
quam notant glo. & scriben. commu-
niter per tex. ibi, in.l. si fundum. C. de
rei vendic. quem tex. vt singul. extol-
lunt Fulgo. & Pau. Castr. ibi, n. 2. dicit

notab. Balb. in. d. l. Celsus, in. 3. part. n. 13. ff. de vsucap. & est recepta sententia, vt per Felin. in. c. 2. n. 5. vers. fallit. 6. de præscript. Math. Afflict. decisio. 369. nu. 10. & præced. Quæ conclusio communis probari videtur ex ea lege ibi, *vel alio modo mala fide contraxit.* quod intelligunt Bar. Bal. Alberi. n. 3. Salic. n. 2. in fin. Fulgo. n. 3. in prædictis terminis, quando denunciatio fit ante alienationem: nam post emptionem & possessionem, dicunt omnes non procedere eam. l. nec induci malam fidem, per tex. in. l. penul. ff. de vsucap. pro empt. vbi glo. & Docto. ita communiter intelligunt, & conciliant eam. l. cum. d. l. si fundum: & ita communiter scrib. secundum Felin. & Balb. vbi sup. Alex. in. l. de pupillo. §. nunciationem, n. 12. ff. de nou. oper. nunc.

Qua in re aduertendum est quòd Bal. d. l. si fundum, Fulgo. & Paul. ibi expressim notat, eam. l. procedere etiã si dominus rei denūcians ante emptionem, nihil ostendat de iure suo: & ita ex Imol. & alijs tradit Balb. in repet. l. Celsus, n. 113. vel in paruis. 3. par. n. 13. Bar. in. l. non solum. §. morte. n. 43. & ibi Rube. n. 405. ff. de nou. ope. nun. in quo labitur doctissimus Felin. in. d. c. 2. n. 6. immemor huius cõmunis declarationis, maleq; in cotrariũ citas Bart.

Ex quo sequitur incautè loqui plures Doct. dũ sæpè indistinctè citat. d. l. penul. q̃ denunciatio extraiudicialis non inducat malã fidẽ: debet enim intelligi iuxta prædictã resolutionẽ, nõ autè indistinctè vt ipsi per eã. l. loq̃ntur.

15 Sed hæc hucusq; recepta, nõ videtur tuta: & sine dubio assero, gl. Bar. & omnes in. d. l. pen. minus benè tractasse de conciliatione carũ legũ, quæ nullo modo aduersantur: sed ineptius gl. Bar. & omnes in. d. l. penul. & alij in locis sup. citatis, colligunt ex. d. l. penul. de nuntiatione extraiudicialẽ non inducere malã fidẽ post emptionem & possessionem. Id enim nõ probat nec probare potest tex. ibi, cuius ratio & decisio aliud lōge diuersum respicit, nẽpè q̃ talis denūciatio nihil facit ad interrumpendam vsucapionem: quod receptũ est, & benè ad hoc. d. l. pen. citatur à las. in. §. poenales, n. 119. Insti. de actio. ab Alex. in. l. fin. nu. 15. ff. de eo per quẽ fact. erit.

Quòd autè in. d. l. pen. nullo modo probari possit cõmunis allegatio & intellectus gl. ibi, patet, quia licet ex tali denūciatione induceretur malafides, & verè ostenderetur possidenti, re esse denunciãtis, nõ ob id impeditur cõtinuatio vsucapionis, secundũ regul. iuris ciuilis, vt. l. 2. in fi. eod. tit. & in. l. vnica C. de vsucap. transfor. Vt enim colligi posset cõmunis allegatio, oportebat iuris ciuilis axioma esse, malã fidẽ superuenientẽ interrumpere præscriptionem: cũ autè cõtrarium iure decisum sit, necessario sequitur quod dicimus, l. C. ibi nihil curare de bona vel mala fide: nec eidentẽ malam fidẽ ibi possidẽti nocere. Ex quo cessat ad eam. l. ineptus labor Dec. in. d. l. velle nõ creditur, n. 3. vers. sed respõderi. ff. de regu. iur. hæc quo ad. d. l. penul.

16 Quoverò ad. d. l. si fundũ, credo cõtra glo.

tra gl. Bar. & oēs veriùs dicédū, ex denunciatione ante emptionē, nō induci malā fidē quæ impediāt vsucapionē, nec de iure ciuili nec pōtificio: & cōsequēter in nostra materia denunciatio filij minus impediēt longissimam p̄scriptionem habentis causam à patre: & puto contrarium incautē à nostris scriptum, deceptis per. d. l. quam absq̄; alio fundamento adducunt.

Moueor. 1. ad nostrā speciem, quia in ea datur sola p̄scriptio lōgissima (vt constat ex tex.) quæ perficitur iure ciuili etiam cum mala fide: & secundū plures perficitur cum iuris errore de iure canonico, vt sup. deduxi.

Cū ergo iuris error non impediāt hāc p̄scriptionem in eo qui scit rem esse filij, minus impediēt denunciatio ipsius filij: quæ consequētia à maiori necessaria est, si maturē attendas.

Facit. 2. contra communem ratio & reg. iur. ex. l. si quis inficiatus. ff. de posi. quòd is cui denunciatur aliquid, non tenetur credere denuncianti, nisi manifestē ostendat vera esse quæ dicit: notat Bar. ibi, & in. l. quod te, n. 15. ff. si cert. peta. Deci. & Cagno. in. l. qui in alterius. ff. de regul. iur. Boer. decis. 154. & ita in proposito benè aduertit Feli. immemor cōmunis opin. in. d. c. 2. n. 6. de p̄scrip.

Nihil enim valet quod respondet 17 Bal. in. d. l. si fundum. 3. opp. sicut nec alia quæ respondet alijs obiectioni, ex l. si maior. C. de rescind. vend. vbi talis denunciatio etiam ante emptionem, non tollit bonam fidem. Nec est ratio

differentiæ an denunciatio fiat à domino an ab alio, quoad credulitatem eius cui denunciatur. Facit. 3. quod videmus iure nostro improbari credulitatem. l. 1. & ibi latē Ias. ff. de eo per quē fac. erit. Quod fortius militat quando denuncians se dominū dicit, minus enim ei credendum est, cū loquitur ad suam vtilitatem. l. exemplo. C. de probatio.

Urget. 4. fortissimē quod alibi tradunt scriben. immemores huius cōmunis opin. non induci malam fidē, nec impediiri p̄scriptionem, si quis emat à possidente rem vt suam: licet fama publica & generalis sit eam re esse alterius: ita enim Bald. in. d. c. vigilanti, nu. 5. de p̄scrip. & cum eo Felin. in. c. si diligenti, nu. 5. eod. titu. & Afflict. decis. 178. nu. 11. Faciuntq̄; nimis fundamenta quæ Bald. ibi benè adducit. Ad sensum autem constat quòd plus deberet obstare fama publica generalis, quàm particularis vox loquentis ad proprium commodum, & consequenter titulus vel causa excusans euentem contra famam generalē, magis excusare debet euentem contra leuē denunciationē particularis personæ: quod iuuatur ex Bart. in. l. Celsus, num. 18. ff. de vsu-cap.

Non dubito pluribus placituram hāc sententiā, cuius fundamenta iuridica sunt: sed difficultas est in respondēdo ad d. l. si fundū, qua scribē. mouētur: sed cū ratio naturalis & plures iuris rationes stēt pro hac parte cōtra

cōmunem, cogitauicam. l. aliter intel-
ligi posse, q̄ ibi vltra admonitionem
aliud cōcurrerat, quo emptor cōstitu-
tus fuit in malafide, idq; nō ōninō vio-
lat verba text. ibi, *per denunciationem ad-*
monentibus: iunctis verbis inferioribus
ibi, *non recte*: vt sic inferiora verba non
inducant consequentiam malæ fidei
ex solis præcedentibus, sed potius in fa-
cto aliquid addant, quod magis colli-
gi potest ex alijs verbis tex. ad fin. Vel
melius intelligatur ibi non poni regu.
generalem cōtra ementes admonitos
nec vllō modo ea. l. ex tali admonitio-
ne censeat inductam malam fidē quæ
vsucapionem impedire possit: nec de
hoc respōdet ibi Imperator, licet om-
nes scriben. inaduertenter cōtrarium
colligāt: imō si ibi fuisset quæstio post
completam vsucapionem, ex præce-
dentibus rationibus & iuris regu. ve-
rosimiliter responderet Impera. talena
admonitionem non nocere: ibi autem
rei dominus vt diligēs fuit in admonē-
do, ita & in agendo antequam tem-
pus præscribendi compleretur.

Nec obstat si instet aliquis quòd ibi
possessor condemnatur ex mala fide
ad restituendos fructus, & sic videtur
inducta vera malafides: quia facilius
excusatur restitutio fructuum quàm
admittatur vsucapio, secundum om-
nes, per glos. l. 2. C. si quis ignor. rem-
min. & l. sed et si lege. §. scire. ff. de pe-
tit. hæred. iuncta. l. nunquam. ff. de v-
sucap. Respondeo enim ex sup. dictis,
quòd in. d. l. si fundum, non aperitur
ex sola denunciatione inductam fuif-

se malam fidem & condemnationem
fructuum: idque magis congruit ver-
bis. l. vbi post casum denunciationis,
additur alius in versi. *vel alio modo*: de in-
dè quo ad fructus additur cōditio, ibi,
quos mala fide percepisse probatum fuerit: quasi
non sufficiat denunciatio, aliàs incon-
gruè staret conditio probandi malam
fidem. Quælibet etiam responsio po-
tius admittenda est, ne iuris regulæ
offendantur.

18 Notandum autem est ex originali
huius Auth. prius dici, alienationem
aduentitiorum à patre factam nullā
esse, adiecta clausula quam nostri ap-
pellant decreti irritantis, ibi, *erit nec ge-*
stum nec scriptum quod factum est: quibus ver-
bis non obstantibus admittitur præ-
scriptio hæc longissimi temporis. Ex
quo posset confirmari quod plures tra-
dunt in varijs locis, exclusa præscriptio-
ne, nō remoueri longissimam. 30. vel.
40. annor. vt per Chas. in locis sta-
tim citandis, per Boer. decis. 42. num.
35. & 38.

19 In specie autem ex hac considera-
tione posset comprobari opin. glo. in.
c. 1. §. præterea, de capit. Corra. vbi cū
in feudalibus text. dicat nullam præ-
scriptionem obstare: glos. intelligit de
ordinaria, non de longissima, quam
non obstantibus illis verbis admittit:
& ita intelligit similem text. in. c. 1. §.
1. ibi, *nullius temporis prescriptione*. de pro-
hib. feud. aliena. per Feder. Qua in
re mirè variant scriben. vt per Balb.
quæ vide in tracta. de præscrip. 4. par.
4. par. quæst. 12 vbi de hoc agit per octo
quæst.

quæst. & latè Molin. in consuetu. Paris. §. 7. fol. 108. Nimis autem in eo articulo feudali variasse Doctor. patet, quia Math. Afflict. in. d. c. de capit. Corra. nu. 29. dicit glo. communiter reprobari: Ias. verò in. l. 1. n. 43. C. de seru. fugit. dicit eam glos. notabi. & communiter approbari, & ita Chassan. in consuet. Burg. Rubr. 3. §. 1. nu. 16. fol. 100. & rubr. 4. §. 18. ad fin. n. 2. fol. 185. Sed contra glos. est Soci. (malè à Chass. citatus) consil. 86. num. 8. lib. 1. circa quam glos. variauit Soci. Nepos, qui eam probat consil. 115. n. 34. lib. 2. quam reprobat consil. 86. n. 19. lib. 1. qua in re sæpè à nostris citatur text. in. c. 1. §. si quis per. 30. titu. si de feud. fuer. controu. int. dom. & agna sed text. ibi magis agit de præsumptione quàm de præscriptione: nec loquitur vbi feudum alienatur contra prohibitionem, & tandem habet quòd possessio & vniformis recognitio per. 30. annos sufficiat pro inuestitura vel titulo: vt alias per glos. & Doctor. in. l. 2. C. de iur. emphy. Sed hæc maiori examine indigebat.

20 Ego autem puto Impera. prudenter declarasse, hoc casu admitti præscriptionem longissimam: cum enim in. l. præced. magisque in origin. Authen. alienatio in hac specie omninò irrita dicatur, & præscriptio indistinctè excludatur, tutius erat intelligere, etiam longissimam præscriptionem excludi, vt verbis legis seruiamus: iuxta in. l. 1. §. si is qui nauem. ff. de exercito. actio. & regu. l. 1. §. & ge

neraliter. ff. de lega. præstan. Idque maximè iuuatur attento quòd Iustitia. in. d. authen. loquitur post leges illas quæ præscriptionem longissimam introduxerunt, iam sibi notissimas: quibus non obstantibus reijciendo omnem præscriptionem, sentire videretur etiam de longissima.

Idq; iuuatur ex multorum traditione, qua habetur vbi remouetur omnis præscriptio, nullam admitti nisi ceterariam: vt per Felin. in rubr. de præscriptio. ad fin. Afflict. lib. 3. consti. rubri. 31. nu. 18. Capic. decis. 4. nu. 20. faciunt plures casus quibus omnis præscriptio etiam longissima remouetur, per Chassan. in. d. lib. rub. 13. §. 8. latius per Balb. in. 1. par. 6. par. in princ.

21 De effectu tamen longissimæ præscriptionis, qua omnis actio tollitur, notanda sunt verba tex. in. d. l. sicut, & d. l. omnes: quibus etiam iudicis officium tollitur, secundum glos. d. l. sicut, verb. *persecutione*: quæ extollit Bald. ibi: & in. l. 2. nu. 8. C. de execut. rei iudic. Ias. in. §. rursus, nu. 12. Institu. de actio. latius Balb. de præscrip. 4. par. 4. par. quæst. 30. Quod in iure adeundi & immiscendi & petendi legitimam, & in iure dicendi nullum, & in multis alijs, plenè & vtiliter ad ornatum earum legum, tradit Tiraq. de retrac. ligna. §. 36. glos. 2. ex nu. 37. cui in reductione ad arbitrium adde Afflict. decis. 132. & in decreto Afflict. decisio. 345. & in sententia eundem decis. 178. nu. 5. & Rebuf. 3. tom. pag. 307. nu. 5. & aliqua per Boer. decis. 329.

22 Ex decisione huius tex. & ex sup. dictis infertur tutius procedere quod tradit Pau. in. l. fi. §. sed quia, col. 1. & col. 3. C. com. de lega. vt in re subiecta restitutioni alienariq; prohibita, non excludatur prescriptio longissimi temporis: text. enim ibi non generaliter, nec indistincte omnem prescriptionem excludit, sed longi temporis tantum: & ita Ias. ibi, & in conf. 57. col. penult. lib. 1. & est recepta opinio. secundum Corn. conf. 117. lib. 1. & conf. 294. ad fin. lib. 3. Balb. de prescrip. 5. par. 5. par. q. 4. nu. 4. versi. sed Paulus: Anto. Gome. l. Tauri. 40. nu. 90. Gratus consil. 21. n. 36. lib. 2. Rip. in. d. §. diui, nu. 113. Crot. n. 140. Loaz. n. 191. Alcia. n. 47. Corn. conf. 38. nu. 10. lib. 1. & glo. consue. cathalo. pag. 240. col. 2.

Ex qua resolutione saluatur, & in prescriptione longissima, receptior manet opin. Bar. in. d. §. diui, col. fin. n. 22. vt in materia tex. ibi, in bonis familiarum relictis, alienariq; prohibitis, non tollatur prescriptio longissimi temporis: licet nimis id inuoluant ordinarij & repetentes ibi: Alex. nu. 28. Ias. l. lectu. nu. 114. & in. 2. lectu. nu. & alij vbi sup. Et ita vitabitur quod contra Bart. in. d. loco, notat Imol. in. l. vbi lex. ff. de vsucap.

3 Indè vtiliter infertur ad quaestionem. an in bonis maioratus, vt vocant, vel similibus perpetuo familiae relictis, secuta alienatione, detur prescriptio: in quad. Hispa. in. d. l. Tauri. 40. n. 90. cum Paul. vbi sup. resoluit non procedere prescriptionem ordinariam, admitti

tame longissimam. Quod vltra eum satis colligitur ex Corne. Ias. Rip. & nouioribus sup. nu. preced. & ita resoluit Soci. consil. 47. nu. 16. lib. 3. cum solo Bart. in. d. §. diui: & cum Socino Tiraq. de primog. q. 30. Qua in re cauendum est à multis qui in hac. q. confunduntius primogeniturae & proximitatis, cum inspectione rerum vel bonorum: cum inter haec longa sit differentia, vt colligitur ex Tiraq. d. q. ad fin. & melius aduertit Molin. in consuet. Paris. §. 8. glo. 3. quaest. 5. num. 29. ad fin. confirmaturque ex doctrina Bart. in. l. is potest, col. 2. num. 8. ff. de acquir. haered. Et ex his quae dixi sup. in. 2. part. Rubr. fol. 26. Sed hoc magis infra declarabitur.

24 In quibus aduerto non posse non esse maximam difficultatem & varietatem, vt est, apud scriben. omnes, qui vix se explicant, dum genericè tractant, an prohibita alienari, possint vsucapi vel prescribi: quae generica tractatio semper periculosa est in iure, potiusque descendendum est ad particularia, & in singulis rationem investigare, quae aliquando euincet, vt prohibita alienatione impediatur vsucapio, prout vbi datur fraus vel mala fides, maximè attento iure canonico: vel durante minore aetate alienantis contra prohibitionem iuris: vt in. l. 3. C. quibus non obijcia. long. temp. prescript. & in. l. 1. C. si quis ignor. rem min. cum traditis à glos. in. l. 1. C. si aduers. vsucap. Aliquando autem ratio prohibendae alienatio-

nis, non compræhendit alienationem legalem ex vsucapione vel præscriptione, sed tantum ex donatione vel alio contractu, vt statim multis ostendam. Aliquando prohibitio alienationis irritat titulum, vt tollatur præscriptio ordinaria, non lōgissima, pro vt in nostro text. & in casu. d. l. fin. §. sed quia. C. commu. de lega. cum sup. adductis. Et hæc resolutio addenda est ijs quæ benè tradit Bald. in. l. i. nu. 19. C. de seru. fugi. Salic. in. l. fin. ad fin. C. in quib. caus. in integ. resti. non est neces. Panorm. in. c. cum non liceat, nu. 7. de præscrip. Balb. in. d. tract. 5. part. 5. par. q. 4.

Ex quibus inferri posset in specie ad q. in qua Docto. variant, an impediatur vsucap. rei ecclesiasticæ alienatæ sine solennitate, contra iuris prohibitionem? per Felin. in. c. de quarta, nu. 35. de præscrip. Nec tutum est quod in ea, q. quasi receptum tradit Aymo. Craue. de antiquit. 4. par. nu. 164. vbi scribit non impediri tunc præscriptionem, sufficereq; iuris errorem: sed contrarium tenent plures vt per D. Courru. in. c. possessor. 2. par. §. 7. & Balb. in. l. Celsus. 1. par. nu. 15. in quo articulo nō est omittendus tex. in. l. 2. §. si à pupillo. ff. de vsucap. pro empto.

25 In eadem. q. genericè tractata, mihi verior videtur opin. Bar. in. d. §. diui, nu. 22. contra glo. in multis locis, & contra quàm plures citandos infr. nu. 29. vt prohibita alienatione, regulariter nō prohibeatur vsucapio vel præscriptio, ex his quæ Bar. ibi adducit

licet sibi cōtrarius fuerit in. l. vbi lex. ff. de vsucap. moueorque. 1. quia videmus rem litigiosam alienari non posse. l. i. cum sequē. C. de litig. eandem tamen posse vsucapi, vt in. l. i. C. de præscrip. long. temp. & ibi Paul. ad fin. agnoscit glo. in. l. alienationis verbum: & in hanc partem hoc cum alijs argumentis expendit Tiraq. de primoge. q. 30. nu. 3. Facit. 2. pro hac opin. text. in. l. 3. ff. de diuers. & tempor. præscrip. vbi aliqua prohibita alienari, vsucapiuntur longo tempore: cui. l. non satisfacit Imol. in. d. l. vbi lex. Fulcitur. 3. quod videmus Iustinianum in multis quibus ante eū erat prohibita alienatio, nouè introducere, ne longitēporis præscriptio locum habeat: vt in. d. l. si. §. sed quia. C. commun. de lega. & in. l. fin. C. in quib. caus. in integ. resti. quasi manifestè doceat prohibitionem alienationis solam non impedire præscriptionem: necessumque fuisse id nouè addi. Iuuatur. 4. quia vsucapio & si aliquando censetur species alienationis, à lege tamen introducitur, & necessitatem iuris habet: vt in. l. 1. & 3. ff. de vsucap. Ideoq; necessaria appellari debet, & cōsequenter nō tollitur, licet generaliter alienatio prohibeatur: iuxta tex. & Alberi. in. l. alienationes. 13. ff. famil. hercis. l. 1. ff. de fund. dotal. cū ijs quæ tradit Afflic. in. c. 1. notab. 13. de prohib. feu. alie. per Feder. ex. nu. 73. & latè Tiraq. de retrac. lib. 1. §. 1. gl. 14. ex. n. 8. & Aym. cōf. 115. Ias. cōf. 44 lib. 1. & notabiliter

liter Hispan. Auendan. resp. 13. Pro-
batur. 5. quia res minorum concur-
rente bona fide, tituloque cum erro-
re facti, vsucapi possunt, saltem post
quam cessat minor ætas: vt in. d. l. 1.
C. si quis ignor. rem minor. & in. d. 27
l. 3. C. quib. non obijc. long. temp. fa-
cit tex. & Paul. in. d. l. 2. §. si a pupillo.
ff. pro empt.

26 In specie autem ex his infero ad
bona subiecta restitutioni, vt non so-
lum hodie in eis admittatur præscri-
ptio longissima, secundum Paul. &
alios sup. citatos. Sed nouè contra
omnes dicendum fit, quòd ante Iu-
stina. in. d. l. fin. §. sed quia. C. com-
mu. de lega. concurrète titulo & bo-
na fide necessariò procederet ordina-
ria vsucapio vel præscriptio: quod sa-
tis colligitur ex multis legib. ff. de v-
sucap. & de vsucap. pro empt. cùm
Iureconfulti regulariter ex vendi-
tione rei alienæ, vel ad alium perti-
nentis, cum bona fide emptoris vsu-
capiationem admittebant: idque sua-
detur ex reg. l. Claudius. ff. de con-
trah. empt. Maximè cùm ante ius
nouissimum mala fides alienantis
non nocebat emptori, vt notissimū
est, & sup. diximus. Et in terminis
3) pro hac sententia videtur stare text.
(cuius non video meminisse vllum
ex scriben. in tot locis sup. citatis) in.
l. sticho. 36. ff. de vsufruct. lega. vbi in
fortioribus terminis hæres legatarij
bona fide possidens, vsucapit rem
quæ ex præcepto testatoris mortuo
legatario, alteri restituenda erat: &

fic pro Bart. in. d. §. diui, nu. 22. qui ta-
men secundum ea quæ allegat, non
percepit esse in hoc agnoscendam
differentiam inter Iustinianum &
Iureconfultos.

27 Quibus retentis, non obstant iu-
ra quæ contra Bart. adducuntur à
multis in. d. §. diui: ab Imol. in. d. l.
vbilex, & alibi sæpe. Inter quæ cita-
tur. l. 2. C. de vsucap. pro emp. quam
ibi in contrarium generaliter sum-
mat Paul. post alios: nam ad eam. l.
non malè respondet Bar. & aliter in-
telligitur vt per Ias. in. d. §. diui, nu.
21. & Rip. nu. 35. & ibi nouiores: &
Affli. & decisi. 331. ad fin. potest que ea
l. intelligi. secundum alia iura sup. ad-
ducta de præscriptione in rebus mi-
norum: vt non obscurè sentit ibi gl.
in vltimo scholio ibi, *item quia pupilli:*
prorsusque reiiciendum est quod ex
ea. l. malè notabat Bald. in cap. si dili-
genti, nu. 8. de præscrip. colligens ex
prohibitione testatoris, omnem em-
ptorem constitui in mala fide: quod
naturali rationi, & iuris regulis ad-
uersatur. Emptor enim ignorans ta-
lem prohibitionem testatoris, verè
est in bona fide: vt patet ex. d. l. Sti-
cho. ff. de vsufruct. lega. & ex regu. l.
quod vulgo. ff. pro empt. solaq; pro-
hibitio testatoris non potuit impedi-
re effectum legis: ex regu. l. nemo
potest. ff. de lega. 1. vt benè aduer-
tit Æmil. Ferret. in. d. §. diui, num.
127.

28 Minus obstat tex. q. vbiq; malè cita-
tur, in. l. vbilex. ff. de vsucap. vbi gl.
Bar.

Bar. & alij malè colligunt consequentiam, vt prohibita alienatione impediatur vsucapio: & ita sæpè scribent. vt per Corn. consil. 294. nu. 9. lib. 3. Alci. in l. alienationis verbum: & ibi nouissimus Brech. ff. de verb. signific. in quo errore sunt & alij, vt colliges ex allegatione Tiraq. de retrac. lib. 1. §. 1. glo. 9. n. 247. & cum his Anton. Gome. d. l. 40. n. 90. in princ. glo. ad consue. cathalo. pag. 240. col. 2. quam allegationem erroneam esse patebit ex litera. d. l. cuius sunt verba, *vbi lex inhihet vsucapionem, bona fides possident i nihil prodest.*

Vides igitur ibi non probari consequentiam, ex prohibitione alienationis impediri vsucapionem, sed tantum disponi, vbi lex inhihet vsucapionem, intelligendum esse vsucapere non posse etiam possessorem bonæ fidei: vt in multis in quibus possessio cum titulo & bona fide & omnibus requisitis, non prodest ad vsucapiendum: per Balb. 1. part. 6. par. Chal. in consuet. rub. 13. §. 8. fol. 375. quasi dicat. I. C. quod cum possessor malæ fidei non vsucapiat, ex regu. iuris notissima: ineptum esset putare, legem aliquo casu ex professio inhihetem vsucapionem, referendam fore ad eam quæ sine tali prohibitione procedere non posset. Et ita cauendum est à vulgari allegatione illius. l. quam melius citat glo. in l. si fundum. ff. de fund. dota.

29 Nec obstat tex. qui deterius intelligitur & allegatur in l. alienationis verbum. 28. ff. de verbo. signi. quam semper notauit glo. ad erroneam illam cō-

sequentiam sup. confutatam: vt patet ex glo. in d. l. vbi lex: & in l. fin. C. ex quib. caus. in integ. resti. glo. in l. 3. C. quib. non obijci. long. temp. præscrip. glo. in l. 1. C. si quis ignor. remmino. Alex. & omnes in d. §. diui: Panorm. in d. c. cum non liceat, n. 7. Deci. consil. 445. nu. 28. Afflict. decis. 13. n. 5. plures per Tiraq. de retract. ligna. §. 1. gl. 9. n. 246. & sequen. & ferè nemo est ex ijs qui huc usq; in ius scripserunt qui eam l. ita non citet, vt prohibita alienatione, prohibeatur vsucapio, quasi species alienationis: quod tamen verum non est, vt constat ex iuribus & rationibus sup. adductis. Nec ea. l. intelligi debet negatiuè, vt negata alienatione tollatur vsucapio.

Verus igitur sensus illius. l. est iuxta tenorem literæ, vt negligens & patiens contra se perfici vsucapionem, dicatur quodammodo alienare & consentire in amittenda re sua, idque non semper, vt constat ex verbis illius. l. ibi, *vix enim est vt non videatur alienare, qui patitur vsucapi,* quod ibi dicitur contra negligentes: vt etiam inquit tex. vbi not. Ange. in Authen. de tempo. non solut. pecu. in princ. colla. 7. ibi, *si tacere elegerit palam est noluisse:* facit tex. in l. si ea quæ. C. qui accus. non poss. & in l. 1. §. si. ff. ad Tertullia. & in l. 1. §. quibus, & §. sequen. ff. de successor. edic. ibi, *noluerit, vel diebus staturis,* & ibi, *tempore vel repudiatione:* Ita enim iustificat lex pœnam qua afficit negligentes: faciunt quæ tradit Afflict. decis. 13. Tiraq. de retrac. conuēt. §. 1. glo. 2. nu. 49.

Patet

30

Patet igitur in d.l. alienationis, nullo modo probari, prohibita alienatione, prohiberi prescriptionem, sed tantum exaggerari negligentiam patientis vsucapionem: Nam & talis negligens non consentit in amittenda re sua, idque negari non potest in ignorante, ut constat ad sensum, & regu. l. si per errorem. ff. de iurisd. omn. iud. notat Alex. in §. diui. n. 28. & Æmil. Ferret. in l. 3. n. 6. ff. de vsucap. sed etiam sciens & negligens verè non consentit, nec effectus prescriptionis ex consensu ipsius inducitur, sed magis à lege iustis de causis: ideoque eum consensum fictum appellat glo. in l. 2. in fin. C. quæ sit long. consue. Alberi. in l. si pupillus. ff. de administr. tuto. Areti. in l. Clodius, col. 2. in fin. ff. de acquir. hæred. Et ideo Doct. parum in hoc sibi constantes, alibi sæpe tradunt, eum contra quem præscribitur, nullo modo consentire, cum glof. in l. 1. §. fin. gl. fin. ff. de dolo: quam extollit Bal. in c. ad audientiam, nu. 3. de præscrip. & in l. cum quis, n. 10. C. de iur. & fac. ignor. dicit singul. Iacob à S. Georg. in l. vnica, in fi. C. si in commu. eademque cau. & plures per Tiraq. de retract. ligna. §. 1. glo. 9. n. 250.

Sed & in negligente adiecit I. C. tẽperamentum in illis verbis, *vix, & videatur*: ut significet non esse verum consensum, nec semper in negligentia fundari vsucapionem: quia ea etiam contra ignorantem perficitur, ut in l. fina. C. de præscrip. long. tẽp. & ita sentit Bal. hic: tradit Balb. de præscrip. 1. par. q. 5. n. 3. & 5. vult Bar. in l. si ab hostibus. §.

fin. col. 6. nu. 11. ff. ex quib. caus. maior. dum hanc l. citat: & Ias. in §. rursus, n. 22. Institu. de action.

31 Nec in ea re probabilis est resolutio quam tradit Bal. in l. 1. C. de in integ. restit. vbi inquit, quod in amittendo iure non quæsito, præsumatur consensus eius contra quem vsucapitur, non autem in iure quæsito: & ita Pau. Alex. & Aret. ibi: ut ita intelligantur iura sup. citata, maximè d.l. alienationis: & ita Alex. ad Bar. in l. bonorum. ff. rem rat. habe. addit Dyn. in regu. rati habitationem.

Sed hi patres in aduertenter id scripserunt, quia licet potètius sit ius quæsitum, quàm quærendum, illa tamen l. & alia iura, aperte loquuntur de iure quæsito, & de re propria amittenda ex vsucapione. Ex quibus prorsus reiicienda sunt aliqua in proposito tradita à Ioan. Hanniba. in Rubr. ff. de vsucap. n. 37. & 39. & sequen.

32 Quæ interpretatio ad l. alienationis, confirmatur simili exaggeratione tex. in l. Imperatores. 34. ff. de iure fis. ibi, *tu te huic pœnæ subdidisti*: quæ verba male à multis percipiuntur, quasi I. C. ibi significet pœnam imponi ex consensu delinquentis: quod falsum est, ut patet ad sensum, sentit Bar. in l. 1. n. 11. ff. de condic. ex leg. notat Paul. & Ias. in l. si tibi decem. §. quædam. ff. de pact. Bal. in Authen. ad hæc, col. 4. nu. 9. C. de vsur. & tanquàm receptum id tradit Hispan. Pala. in repet. Rubr. §. 66. nu. 24. & Balb. de præscrip. 1. par. q. 7. & practi. Cancel. pag. mihi. 88. & late

tẽ

tè tractat Fort. in l. legitima. ff. de pac. Gome. in §. omnium, Institu. de actio. Richer. in Rubr. ff. de verb. oblig. nu. 118. Vides igitur ibi allegari consensum delinquentis ad iustificationem pœnæ legalis: vt etiam notat Aldobrã. in §. ius autem, nu. 22. Institu. de iur. natur. non autem quòd delinquens verè consentiat pœnæ legali: vult enim delinquere, sed non pœnam pati, vt not. Paul. in l. quam Tuberonis. §. fin. ff. de pecul. & ita intelligi debet tex. in l. si. C. ad leg. Iul. maiest. ibi, *quodammodo sua mente punitur.* ita etiã intelligi debet glo. quæ à multis non benè citatur, in l. 1. §. bestias, verb. *enerari*, ff. de postul. Vt merito damnanda sit traditio eorum qui ex verbis. d. l. Imperatores, & d. glo. ineptè scribunt contra sup. dicta, & contra communem sensum, delinquentem consentire pœnæ legali. Vnde cauendum est à Fabr. in §. furtorũ, Instit. de oblig. quæ ex delic. nas. ab Areti. in §. ius autem, n. 7. Instit. de iur. natura. à Floria. in l. indè Neratius. §. si. ff. ad leg. Aquil. à Bart. in authen. de non alien. aut permut. §. quia verò. 2. à Ias. in l. 1. §. sublata, in vtraq; lectu. ff. ad Trebel. ab Alcia. regu. 3. præsump. 33. n. 4. contra quos potest etiam induci. l. 1. ff. de bon. eor. qui ant. senten. sed clarius. l. 4. in princ. ff. de actio. & obli. vbi ex maleficio, non ex consensu resultat obligatio pœnalis, magna quidem ratione, vt inquit tex. in l. si à reo §. illud quod vulgo. ff. de fideiussio. facit tex. in l. bona fides. ff. de pos. verb. *nã malè meritis:* & ibi notat Pau. vt sic ratio

naturalis & vtilitas publica pœnã inducant contra voluntariè delinquentem, pœnæ autem nullatenus consentientem: & ita sanius intelligetur Bar. in l. ex hoc iure, n. 15. ff. de iust. & iur.

33 Dum text. hïc exigit præscriptionem longissimam, nec breuiorem admittit contra filium, cuius aduenticia pater alienauit, intelligitur in rebus in quibus pater habet vsum fructu: quia tunc militat ratio excusans filium, quia agere non potest: cum verò pater vsum fructum nō habet, cessat ea ratio, secundum cōmunem traditionem in §. necessitate. l. fin. tit. seq. vbi latè, Deo dāte, tractabimus. In his igitur in quibus patri vsum fructus negatur, admittitur contra filiũ ordinaria vsucapio, seu præscriptio: & ita notat Bal. hïc, ante. n. 1. & idem sentit apertè idem Bal. in l. 1. n. 21. oppo. 21. C. qui admit. quo nō relato idè tradit Balb. de præscrip. 1. par. 6. par. n. 15. in princ. cum Bart. qui hoc probat. in l. 3. §. vsuras. ff. de contra. iudic. tut. & ita Paris. in c. ex transmissa. n. 17. de præscrip. & hæc opin. videtur satis iuuari ex tex. hïc, dum continuetur ad l. præced. in qua solum agitur de rebus in quibus pater habet vsum fructum, & consequenter in alijs obseruanda erit reg. iuris admittens ordinariam præscriptionem.

34 Possit etiam vltra omnes tentari alia limitatio ad hunc tex. vt ordinaria præscriptio sufficiat contra filiũ, postquam exierit à potestate patris, cum tex. hïc exigat præscriptionem

Y longissi-

longissimi tēporis, numerandā à tēpo-
 re quo sui iuris factus est. Quæ limita-
 tio applicari posse videtur, quādo is q̄
 à patre causam habet, in aliū alienaue-
 rit, in quo cōcurrant necessaria ad vsu-
 capiendū. Verba enim huius text. solū
 respiciūt eū qui à patre alienāte imme-
 diate causam habet: vnde nō videtur
 trahi posse ad speciē hāc, nō solū quia
 diuersitatē facti, sed quia diuersam ra-
 tionē cōtinet: quod patet, quia pater a-
 lienās rē filij, dolosē id facere censetur,
 vnde titulus & possessio habentis cau-
 sam ab eo, aliquāter vitio afficitur: &
 hoc iure nouissimo malafides vedito-
 ris nocet emptori, vt nō possit præscri-
 bere nisi lōgissimotēpore. d. Auth. ma-
 lafidei. C. de præscrip. lōg. tēp. At bo-
 nafide emēs ab eo qui etiam bonafide
 emit à patre, facilius vsucapere debet,
 cū in eo cesset dispositio. d. Auth. male-
 fidei. Cuius reg. ita limitatur à Pau. ibi,
 n. 3. limit. 4. quē sequuntur Aret. & alij
 sup. relati, n. 8. notat Bar. i. l. Pōponius
 §. 1. n. 2. ff. de acquir. poss. ibi, *itē loquitur
 de primo emptore qui emit à mala fidei possessore*
 & est recepta declaratio secūdū Balb.
 de præscri. 2. par. 3. par. q. 12. n. 7. limi. 3.

Quod etiā cōfirmatur ex eo quod
 alibi tradūt Doct. circa bona subiecta
 restitutiōi, in quibus vidimus sup. n. 22
 Iustinianū excludere ordinariā seu lō-
 gā præscriptionē, & scribētes solā lon-
 gissimā admittere: & ita Paris. in. c. cū
 nō liceat. n. 18. de præscrip. Grat. cōf. 21
 n. 36. li. 2. sed hoc intelligūt in empto-
 re & alio habente causam immediatē
 ab hærede: tertius enim habēs causam

ab alio etiā habēte rē ab hærede, ordi-
 nariē vsucapiet: vt not. Bald. in. l. 2. in
 princ. C. de vsucap. pro empt. clariū
 tradit Pau. i. l. si. §. sed quia, col. 3. verū
 aduerte. C. cōmu. de lega. quē sequi-
 tur Ias. ibi, & alij quos refert & sequi-
 tur Balb. de præscrip. 5. par. 5. par. q. 5.
 Eandē opi. probat Paris. cōf. 81. n. 44.
 lib. 2. Cret. in rep. §. diui, n. 143. alij ibi
 dē, & Rip. n. 115. col. pen. licet cōtradi-
 cat Hispa. Anto. Gome. l. 40. Taur, n.
 90. per tex. (qui parū vrget) in. l. si fun-
 dū. ff. de fund. dota. & pro hac cōi de-
 claratione vrget tex. in. l. 3. C. qđ met.
 caus. ibi, *si modo qui secūdolo loco cōparauit, longā
 possessionis præscriptione monitus nō fuerit. iun-
 cto principio ibi, si vi vel metu: & ibi, em-
 ptor eū alij vendidit. vbi tamē gl. & Doct.
 id inuoluunt: tradit aptē Tiraq. de re-
 tract. ligna. §. 1. gl. 10. n. 14. Sic alibi vi-
 demus restitutionē actionēq; facile da-
 ri minori læso, cōtra eū qui cū eo con-
 traxit: non ita aduersus tertiū habentē
 causam ab eo cui minor vendiderat,
 tex. in. l. planē. 15. cū præced. ff. de mi-
 nor. tradit Alex. cōf. 67. lib. 5. extollit
 Hispa. Xuar. allega. 21. ad fin. explicat
 Couarru. li. 1. resolu. ca. 6. n. 7. Ex qui-
 bus satis fundari videtur noua hęc li-
 mitatio, sed liberū cuique sit fauore fi-
 liorum ab ea recedere.*

36 Habet tex. hīc, præscribentē conse-
 qui dominiū, vt patet ex illis verbis: *quo
 possessor dominus fit: variarunt antiqui &
 nouiores. Marti. (cuius opiniones sæ-
 pius reiiciuntur) tenuit indistinctē ex
 vsucapione vel præscriptione acquiri
 dominiū directū: sed antiquiores cre-
 brius*

brius cōtradixerūt, vt refert gl. hīc, & in alijs locis, & licet hīc aliquāliter inuoluat, alibi sēpē apertē distinguit inter vsucapionē mobiliū, in qua fatetur acquiri dominiū directū, & vsucapionē seu præscriptionē īmobiliū, ex qua inquit solū vtile dominiū acquiri, vt sic directū nō auferatur à primo dño, quā distinctionē probat gl. hīc, & in l. traditionibus sup. de pact. & in princ. Instit. de vsucap. & ita Bar. hīc, & alibi sēpē: & hęc est cōis opin. maximē Itālorū, vt asserūt Ias. Dec. Cur. Alcia. in. d. l. traditiōibus: Feli. in rub. de præscrip. n. 3. & ibi latissimē Bero. ex. n. 15. Balb. de præscrip. 2. par. 2. q. vbi repetit plenē scripta à Feli. vbi sup. & ibi tradit effectus huius inuestigatiōis. Verē enim parū referre videtur directum an vtile dominiū præscribēti acquiratur, vt tradit Alci. in rub. de præscri. n. 30. Et satis colligi videtur ex doctrina I. C. in l. actio. 49. ff. de nego. gest. ibi, *nec refert an directa quis, an vtili agat: & ibi, cū vtraque actio eiusdē potestatis est, eundēque effectū habet.* quā. l. ornat. Gerar. notab. 39. Forcat. dialo. 63. Mantua. in enchirid. cap. 256.

37 Opinione verō Mart. vt præscriptione acquirat̄ dominiū directū, frequentius probarunt Doctō. Galli: maximē Petr. a Bellapert. cuius opin. nō displicet Cin. hīc, eamq; sequitur Fulg. n. 3. eandēq; de iure veriorē putat Imol. in. l. 3. ff. de vsuca. & Corn. hīc, Faber. Stepha. & aliqui, in. d. princ. Instit. de vsucap. & Curt. in. d. l. traditiōibus, n. 14. & n. 18. Dec. n. 9. idē Dec. in. l. si. col. 1.

& 2. C. de edic. diui Adri. toll. & eandē veriorē dicebat Cuma. vt refert Anto. Nicel. in concord. gl. 84. & ita verē Cuma. in. d. l. 3. ff. de vsuca. n. 1. vbi etiā addit modici esse effectus eā Doct. cōtrouersia: & hęc partē contra gl. & cōmunē, latē probat Ioa. Igne. in. l. cōtractus, ex. n. 117. & n. 132. ff. de regu. iur. & multis vrgentibusq; fundamentis Æmil. Ferret. in. d. l. 3. ex. n. 20. ff. de vsucap. & prolixē Ioa. Hānib. in rub. ff. de vsucap. ex. n. 82. & hęc opin. magis probat Alcia. in. d. l. traditiōibus: & in d. rubr. de præscrip. & in cōmenta. de quinq; ped. præscrip. sed apertius eā probat in. l. vt sunt. 230. ff. de verb. signifi. Coraf. in miscella. & in lectu. de seruitu. Mota. in. d. l. traditiōibus: Baro in. d. prin. Instit. Contra. de cōtrac. & hos. 4. extēsius refert D. Couarru. in. c. possessor. 3. par. in prin. n. 2. vers. cæterum: vbi pro hac parte multipliciter cū iudicio arguit. Ex quibus hęc pars ratione superior, numero etiam authorum non inferior videtur.

38 Mihi verissima videtur opi. Mart. contra gl. 1. quia ratio & potestas. l. in ducētis vsucap. manifestē suadet præscribentē omninō fieri dominū, nec aliud dominiū manere penes eū contra quē præscribitur: aliter enim maneret ad huc aliqua incertitudo & causa litium, contra. l. si. ff. pro suo. 2. cōtra gl. & Bar. & sequaces viget, nā fundamenta quæ ab eis adducuntur vt ex præscriptione immobiliū nō detur dominiū directū, necessariō idē euincerēt in vsucapione mobiliū: in qua fatentur glo.

Bar. & omnes, dominiū directū acqui-
ri. Ergo idē dicendū est in præscriptio-
ne immobiliū. 3. pro hac parte vrget,
nullā. l. adduci pro contraria, quæ præ-
scribenti tribuat vtile dominiū, nec ea
differētia vtilis & directi dominiū satis
tuta est. 4. vrget multa iura quæ habēt
per vsucapionē mobilium & immobi-
liū dominiū acquiri. l. 3. ff. de vsucap. l.
acquiritur. 10. §. nō solū. ff. de acquir.
rer. domi. quæ iura, & alia, simpliciter
loquuntur de dominio quod secundū
vulgares traditiōes, directū intelligit
per. l. 1. §. qui in perpetuū. ff. si ager ve-
cti. pet. 5. stringit. d. l. 3. quia apud iure
cōsultos vsucapionis verbū mobilia &
immobilia cōprehendit, vt omnes fa-
tētur, & melius nouiores cū Alcia. pro-
batq; insignis. D. & præceptor meus
M. Azpil. Nauar. in suo excellētissimo
Manuali cōfess. c. 17. n. 85. & tamē. d. l.
effectū dominiū pariter tribuit vsuca-
pioni in vtroq; casu: vt sic reiiciēda sit
inepta differētia gl. & sequatiū inter v-
sucapionē mobiliū, & præscriptionē
immobiliū. 6. idē fundamentum magis
stringit in. §. 1. Instit. de vsuca. vbi tex.
inquit, pariter circa mobilia & immo-
biliū vsucapionē acquiri dominiū. Ergo
nō minus directū in vna quā in alia spe-
cie, ne vnū idēq; verbū ad duo pariter
relatū, diuersimode intelligatur, iuxta
tex. & ibi Bar. in. l. si. C. de sentē. ibi, cū
enim simul vtrumque vocabulū: & vulgare re-
gu. l. iā hoc iure. vbi las. ff. de vulga. 7.
stringit etiā tex. d. §. ex verb. prioribus do-
minis, quasi dicat q; post præscriptionē
non sunt domini qui erāt, sed qui vsu-

capiūt. 8. facit. quia vbi lex noluit vsu-
capiētē fieri dominū, id expressit vni-
co casu in præscribēte lōgissimo tēpo-
re malafide, cui tunc solā exceptionē,
non dominiū nec ius agēdi tribuit. l. si
quis emptionis. §. 1. C. de præscrip. 30.
vel. 40. anno. 9. vrget quod iura dicūt
ita acquiri dominiū ex præscriptione
sicut ex cōtractu. d. l. traditiōibus: præ-
supposito quod proximē dixi, vsuca-
pionis verbū ad mobilia & immobilia
pariter referri: & hīc cadit eadē indu-
ctio §. 1. Instit. de vsucap. 10. p. hac par-
te vrget quod iura habēt, ita securū fie-
ri præscribentē, sicut habentē aliā cau-
sam nimis legitimā: & ita finiri dubia
& ius primi domini ex vsucapione, si-
cut ex iudicio vel cōtractu: vt colligi-
tur ex. l. vt sunt. 230. ff. de verbo. signi-
l. si pupillus. 46. in fi. ff. de admi. tutor.

Si autē teneatur opin. gl. (quæ rece-
ptior cēsetur) ex limitationibus ad eā
traditis, notabilis esset ea quā scribit
Bal. hīc, vt procedat quādo vsucapitur
cōtra ignorantē: q; si præscribatur cō-
tra scientē, fatetur Bal. tunc acquiri do-
miniū directū: idq; probat Felin. in. d.
rub. de præscrip. n. 4. vbi refert Imol.
dubitantē: & ita las. in. d. l. traditiōi-
bus, n. 15. extollit Balb. in. d. 2. par. 2. q.
n. 9. Afflict. in. c. 1. in. 5. notab. si de feu-
fuer. controu. int. domi. & agna. lib. 3.
feudor. fol. 23. n. 4. quā declarationē di-
cit cōem Ferret. in. d. l. 3. n. 24. ff. de v-
sucap. Sed mihi nō placet, nec in hoc
distinguo inter scientē vel ignorantē,
ex his quæ verius sup. diximus ad. l. alie-
nationis verbū, & ex. d. l. traditiōibus

& alijs iuribus traditis effectū vsucapionis, quæ procedūt etiā contra ignorantē, per tex apertū in l. fi. C. de longi tēpo. præscrip. vt bene sentit Imol. cui nō bene respōdet Paris. in rub. de præscrip. n. 14. & ibi Bero. n. 35. adducētes effectum longē diuersum circa restitutionem aduersus præscriptionem.

39 Ex prædictis colligi potest, vsucapionē iure ciuili inductā fuisse, vt tradit Balb. 1. par. q. 4. & fatetur ab omnibus receptū ineptē id impugnās Hānib. in rub. ff. de vsucap. n. 16. quod probatur ex l. 3. ff. eod. tit. ibi, *tēporis lege definiti*: notat glo. in l. 1. verb. ciuitatis. ff. de acquir. rer. dom. dū enumerat modos acquirēdi iure ciuili: quā extollunt Doct. vt per Ias. in §. omniū, n. 72. Instit. de action. & in l. ex hoc iure, n. 40. ff. de iusti. & iur. notat Areti. in l. 3. col. fi. de testam. Sed quāuis vsucapio à iure ciuili introducta fuerit, videaturque rigore continere, dū rei domino etiā ignorantī dominiū aufert, iustissimis tamē de causis, & Reipub. vtilissimis inducta fuit, moribusq; gētium vbiq; recepta, & tandē à sacrosancto iure pōtificio approbata: & de eius causis habetur per Anchar. in ca. possessor, post Ioa. Andr. de regu. iur. in. 6. Feli. in d. rub. de præscriptio. n. 11. & sequen. Alcia. ibi, n. 8. & in lib. de quinq; pedum præscrip. nu. 28. latē Balb. d. 1. par. q. 5. maximē. n. 7. Ideoq; l. C. in l. 1. ff. de vsucap. dixit vsucapionē introductam fuisse bono publico, ne rerū dominia semper incerta essent: de quibus verbis amplē agit Alcia. d. lib. de quinq; ped.

præscrip. sed in effectu non plus dicit quā gl. & Pau. in d. l. 1. Datur etiā utilitas publica, vt aliquo modo litibus finis imponatur, vt inquit gl. ibi, per l. fi. ff. pro suo: ne scilicet inquietetur longi tēporis possessores, quod in cōmune perniciosum esset: vt prudēter tradit Cice. lib. 2. offic. quē refert Couarru. in d. c. posses. 1. parte. §. 1. & in. 3. par. in princ. 3. col. & prius Fracis. Balduin. in rubr. Instit. de vsucap.

Iustificatur igitur vsucapio & præscriptio fauore publico in vniuersum, licet noceat particulariter ijs contra quos vsucapitur, secundū scriben. in dictis locis, maxime D. Couarru. in d. initio. 3. par. cū gl. c. ius naturale. 1. distinc. & vltra sup. citatos resoluit Ferrer. in l. 3. col. 1. & 3. ff. de vsucap. notabiliter Reuerendus & doctiss. F. Alfonso à Castro, lib. 2. de lege pœna. Quibus omnibus addo conducere ad hæc prudentem rationē l. C. in l. 6. ff. de except. rei iud. ibi, *probabili ratione placuit ne aliter modus litium multiplicatus, summam & inexplicabilem faciat difficultatē*. Idem etiam sentit tex. in l. litibus. C. de agric. & censit. melior text. in Authē. hæc. constit. inno. coll. 8. ibi, *multa negotia commota sunt & ibi, velut antiquorum vulnerum obducte cicatrices spatuerunt, sed eorum sanitas prouenire non potuit*. & ibi, *per tantū temporis spacium, nec actus fides, nec documentis integritas, nec ætas testibus valet suffragari*. Addo etiam aptissimē memorabile sententiā Cornel. Tacit. annal. lib. 14. in hæc verba: *habet aliquid ex iniquo omne magnū exemplum, quod contra singulos vilitate publicæ rependitur*.

Ex quibus infertur ad tex. in §. ha-
beat, in authent. vt eccle. Roma. coll.
2. ibi, *nec iniquis hominibus impium maneat præ-
sidiū, & tutus peccandi locus etiā scientibus relin-
quatur, & ibi, ille seruetur innocens qui re vera
innoxius sit, nec improba temporis allegatione se-
se tueatur, tempus pro puritate præcedens.* quæ
tex. cōtra proximè dicta fortè dicit Pa-
ris. in rubr. de præscrip. n. 8. & circa eū
laborant plures scrib. vt per Felin. ibi.
n. 2. per Balb. d. 1. par. q. 5. n. 7. ad fi. &
sequen. Alcia. n. 9. Æmil. Ferret. in d.
l. 3. n. 7. ff. de vsucap. Hannib. in rub. ff.
eod. ex. n. 23. tex. enim manifeste loqui-
tur de eo qui præscriptione se tueri vo-
lebat, idq; appellat iniquum præsidiū.

Nec videt̃ tutū qđ gl. ibi vult, quā
sequitur Imo. in l. sequitur. §. si viam. n.
24. ff. de vsucap. præscriptionē iniquū
remedium appellari, quia est contra æ-
quitatē naturālē, ne quis locupletetur
cum iactura aliena. idq; sequuntur va-
riando Ferret. & Paris. vbi sup. & alij
quos refert Aymon. Crauet. cōs. 251.
n. 37. Cū enim lex iustis causis indu-
xerit vsucapionē, non potest improba
nec iniqua censeri. c. erit autē lex. 1. di-
stinc. maximè ob utilitatem publ. quæ
præfertur priuatæ, auth. res quæ. C. cō-
mun. de lega. Nec etiā videtur tenen-
dū qđ magis pbat Ferret. d. loco, &
Alcia in d. rub. n. 10. dicētes ibi esse spe-
ciale in ecclesia: licet enim priuilegiū
specialiter concederetur ecclesiæ Ro-
manæ, vel generaliter omnibus eccle-
sijs, ne eis noceat præscriptio, nō idē
remedium præscriptionis a legislatore
iniquū erat dicendū: & sic contra Hā-

nib. magis etiā variatē d. loco, n. 28. pri-
uilegium enim vel exceptio non red-
dit regul. iniustam. Aliter Felin. in d.
rub. n. 2. ex Imol. in c. fi. eod. tit. intelli-
git verba illa. d. §. in possessore malæ fi-
dei, vt in eo præscriptio dicatur impro-
bū præsidiū: & ita Balb. de præscri.
1. par. 5. q. n. 9. versi. ad quē: vbi ad idē
benè citat Ang. & Roma. Et ita illum
tex. intelligit Bald. in l. 1. n. 3. & sequē.
C. de præscr. 30. vel. 40. Cōtra quē in-
tellectum insistit Paris. in d. rubr. n. 8.
& Alci. n. 9. & Bero. n. 12. Ferre. & Han-
nib. vbi sup. dicentes, qđ ea constitutio
fauet ecclesiæ contra omnē præscribē-
tem etiā cum bona fide: & idcō verba
illa, de quibus agimus, pariter referri
ad bonæ fidei possessorē, in idq; expen-
dūt dictionē implicatiuā illius tex. ibi,
etiā sciētibus: qđ ante eos pōderauit Imo.
in d. l. sequitur. §. si viā. col. 2. n. 19. ff. de v-
duca. quali ex eo verbo implicatiuo col-
ligat̃ idē esse in præscribēte ignorāter,
& sic cū bona fide. Sed in hac difficulta-
te aduerto qđ p̃cipalis decisio illius au-
thē. in fauorē ecclesiæ, p̃cedebat etiā in
præscribēte cū bona fide: nec id negant
Felin. Ang. Bald. Balb. licet Paris. & a-
lij contrariū putent, qđ apparet ex eis-
dem in alijs locis, vt inferiūs deducā.
Similiter contra prædictā ponderatio-
nē verbi *etiā* stat manifesta ratio. Ex-
primeret enim casum clarissimū, &
implicaret casum dubiū, contra natu-
rā eiusdem verbi, quod semper iungi-
tur casui maioris dubij, vt implicet mi-
nus dubiū: perpetuūq; est in verbo, *etiā*,
quādo stat implicatiuē, exprimi cum

eo casum magis dubiū: quod in ratiōe illius text. dici non potest. Cū enim scientes & malæ fidei possessores, improbos appellet, non erat intelligendū ex verbo, *etiam*, idem sentire tex. in casu implicato, non expresso, de possessore ignorate & bonæ fidei. Ecōuersò autē, quando tex. ibi aut alibi vellet indistinctè appellare iniquū remediū præscriptionis, potius cū verbo, *etiam*, exprimeret possessorē ignorantem, seu bonæ fidei præscribentem: & tunc verbū, *etiam*, aptè staret, nempe exprimēdo casum maioris dubij, & implicando minus dubium. Ad sensum enim constat possidentē rem alienā, mala fide vsucapere velle, & tunc præsidium præscriptionis iniquū esse, maximè contra ecclesiam, de qua tex. ille agit. Patet igitur verbū, *etiam*, in illo tex. non implicare casum bonæ fidei possessoris: quia repugnaret natura verbi: magisq; repugnaret veritas iuris, qua probatur & receptum est, præscriptionē cū bona fide non iniquam nec odiosam censeri, ex suprà dictis & statim dicendis.

○ Verior igitur intellectus ad verba, & rationē. d. §. colligi videt̄ ex Corn. cōf. 277. n. 6. lib. 4. quē sequitur Soci. nep. cōf. 145. n. 90. lib. 1. Ego verò magis explicabo, vt scilicet Iustinian. ibi volens ecclesiæ fauere, nō admittat cōtra eam, nisi centenariā præscriptionē in omni possessore, vt habet principalis decisio: & tunc pro ratione ponuntur verba sup. relata in princi. huius. n. ibi, *ne iniquis hominibus.* & ibi, *etiam scientibus.* quasi significet, ideò ibi id statui in om

ni possessore, ne admissa breuiori præscriptione ignoratis seu bona fide possidentis, iniqui etiā possessores & scientes, eodē præsidio præscriptionis se tuerentur, & defensionē illā improbā redderent, quod facilè euenire posset, quū scientia nō præsumatur difficilimeq; probaretur, maximè post lōgū tēpus. Quæ interpretatio in se vera satis congruit verbis. d. §. & tituli: de quo circa principale decisioē latius infr. Et ita manebit, ex illo. §. non censeri improbū vsucapionis præsidium, nisi quando est cū malafide: aliquando tamē & cū bona fide nō admitti, ne scienter & iniquè possidentes eodem præsidio vtantur.

41 Ex quibus patet regulariter præscriptionē non dicendā odiosam, nec repugnare æquitati naturali, cōtra gl. in. l. nā hoc natura. ff. de condiēt. indeb. cōtra Bal. in. l. ancillæ, col. 3. vers. q̄a præscriptio. C. de furt. Indè etiā cauendū est à glo. in. l. 1. ff. de nego. gest. dum inquit, in præscriptione inesse iniuriā seu aliquid contra ius, licet eam ibi cōmēdat Ang. & Crauet. cons. 201. n. 37. Sic cauendū est à multis alibi indistinctè appellantibus præscriptionem iniquam & odiosum remediū: quod ex Dyn. dicebat Paris. consil. 114. n. 24. lib. 1. & Chas. cōf. 66. n. 61. malè citās Bald. & Ange. idē Chas. in cōsuetu. Burg. rub. 13. §. 8. n. 7. & quidā subscribēs cōf. Soci. nep. 128. n. 27. lib. 1. Cur. iun. cōf. 60. in fi. Meliusq; resoluendū est præscriptionē cū bona fide, iustā exceptionē censendā esse, nō odiosam neq; iniquā

ex. d. l. i. ff. de vsucap. cū alijs sup. addu-
ctis: & ita sc̄it Feli. d. rub. n. 2. cū Imo.
quem citat: & ibi variat Bero. ex. n. 10.
idē probat Soci. nep. d. cons. 145. n. 90.
lib. 1. idem probat Pau. Castr. in. l. fi. §.
fi. versic. restat. ff. rem rat. hab. Balb. 1.
par. q. 5. n. 9. & n. 13. probat melius Co-
uarru. d. prin. 3. par. & benè Duare. in.
l. i. ff. de pact. ita Bal. & Ang. proximè
citandi, Bal. in. l. i. §. initium, ad fin. ff.
de postulan.

Infertur etiā ad. q. illā, quando arbi-
tratori cōmittitur causa dirimenda ex
æquitate citra iuris rigore, an possit re-
ijcere præscriptionē? in quo variauit cō-
sulendo Ias. vt tradit Crauet. vbi sup.
Feli. autē in. d. rub. n. 2. refert Ang. in.
l. i. C. de præscrip. 30. vel. 40. anno. &
in. l. sequitur. §. si viā. ff. de vsucap. di-
xisse, q̄ tunc reijci debet exceptio præ-
scriptionis quasi iniqua: idemq; tenuit
se Roma. Lanfr. Corn. & Soci. refert
Alcia. in. d. rub. n. 9. Sed Alcia. malè ci-
tat Roma. & aliquos qui potius con-
tra sentiunt: sicut etiā Feli. malè citauit
Ang. in. d. locis, qui apertè loquitur tā-
tū in præscriptione malæ fidei, vt benè
aduertit Balb. d. 1. par. q. 5. n. 9. versic.
sed malè: & ita aperte Bal. in. d. l. i. n. 3.
& n. 4. C. de præscri. 30. vel. 40. quod
miror nō aduertisse D. Couarru. d. 3.
par. §. 2. n. 4. dū iniustè reprehēdit Bal.
& Ang. volētes idē quod ipse probat.
Et ita in præscriptiōe cū bona fide, nō
solum verius, sed etiā receptius est, vt
ea admitti debeat, nec reijci possit co-
rā arbitro, vel arbitratore, vel alio iudi-
cante ex æquitate, vt vult Bar. in gl. ex

trauag. ad reprimēdū, verb. videbitur
ad fi. Mathesi. Aret. Crotus, Cota, Ro-
ma. Feli. quos refert & sequitur Couar-
ru. vbi sup. idemq; volūt Ang. & Bal.
si rectè intelligantur, vbi sup. & Soci.
nep. d. cons. 145. n. 91. lib. 1. & Lanfran.
de arbitr. 6. memb. n. 64. Idē vult Pa-
ris. d. rub. de præscrip. n. 8. ad fi. & ibi-
dē Alcia. n. 10. ad fi. citans pro hac par-
te Roma. cons. 149. vbi hoc dicit. n. 3.
Et ita cauendū erit à Corne. contrariū
respondente, cons. 251. n. 5. lib. 3. quem
sequebatur Soci. nep. sibi contrarius,
cōs. 141. in fi. lib. 2. Vides igitur cōcin-
opi. in hac. q. vt distinguatur inter præ-
scriptionē bonæ, & præscriptionē ma-
læ fidei. Sed subtilius aduertendo, di-
cēdū est, nec inter iudices vel arbitros
esse differentiā nec inter qualitātē præ-
scriptionis: sed an de iure effectum ha-
beat, vt in omni iudicio admittatur.
nec miscenda est præscriptio malæ fi-
dei, quæ secundū ius canonicū (quod
attēdi debet,) sine effectum est: & ita nō
solum coram precedentibus ex æquita-
te, sed nec coram aliquo iudice admit-
tet, & cōsequēter vbiq; repelli debet,
q̄ prædicti patres aduertere debuif-
sent: in quo benè sentire videt̄ Amyl.
Ferre. licet scribētes in hac re non satis
verè citet, in. d. l. 3. n. 8. ff. de vsucap.

42 Ex. 2. parte huius tex. colligunt oēs
hīc, & in varijs locis vulgare axioma,
vt nō valenti agere nō currat præscri-
ptio: & ad hoc citatur tex. hic quotidie
cū. l. i. ad fi. de anna. exceptio. vbi ea re-
gula expressim traditur in nostra ma-
teria, & ita Bal. in. l. præce. col. 2. n. 6. idē
Bal.

Bald. in l. in rebus, n. 3. C. de iur. doti.
 Balb. de præscrip. i. par. 6. par. n. 15. &
 ubiq; scribē. Sed hæc regu. cōmuniter
 intelligitur quādo est impedimētū iu-
 ris negātis alicui ius agēdi, vt hīc nega-
 tur filiofa. in aduētitijs, tunc enim præ-
 scriptio cessat, vt hic q; si impedimen-
 tū facti sit etiā ex causa iustissima præ-
 scriptio nō cessat, sed ex causa restitu-
 tio datur: vt resoluit Bar. in l. Senatu-
 scōsul. n. 2. ff. si quis cautio. Bar. in l. 1.
 §. si quis autē. ff. de itine. actuq; priua.
 Bal. vbi sup. idē Bal. in l. fi. §. donec. n.
 2. C. de iur. delibe. Bal. in l. sicut, in fin.
 C. de præscrip. 30. vel. 40. anno. Bal. in
 l. 1. in. 22. oppo. n. 22. C. qui admit. Bal.
 notāter in l. quoties. C. de prec. imp. of-
 fer. Pau. in l. 2. §. si quis in iudicio, n. 4.
 ff. si quis cautio. Afflic. de iur. Protho-
 mis. §. 2. n. 22. Et est recepta distinctio
 vt tradit Balb. d. 1. par. 6. par. casu. 22.
 ex. n. 16. Ias. §. rursus, nu. 24. In situ de
 action. Boër. decis. 40. nu. 3. Iacob. à S.
 Georg. in d. l. fi. §. donec. n. 3. Pancrm.
 Feli. Paris. in c. ex trāsmisā, de præscri.
 Chaf. in consuet. Burgū. rubr. 1. §. 8. n.
 26. fol. 84. q; omnes in impedimēto iu-
 ris citant hūc tex. & magis. d. l. 1. in fi.
 infr. de annal. except. In impedimēto
 autē facti adducūt tex. in l. & Attilici-
 nus. 35. in fin. ff. de seruit. rusti. prædi.
 & ita Dec. in d. l. 1. C. qui admit. in v-
 traq; lectu. Grat. conf. 137. ad fi. li. 2. Et
 hæc distinctio benē sentit gl. quā illi
 nō citāt, in auth. de sanctis. Episcop. §.
 reuerēdissimi, verb. si verò: quā not. Af-
 flic. in c. 1. §. quoniā, n. 15. de phibi. feu.
 alie. per Lotar. Non autē idē vult gl. in

d. l. & Attilicinus: nec ita apertē in d.
 l. Senatusconf. licet eam ad hoc notet
 Bald. in dict. l. 1. §. fin. C. de annal. ex-
 cept.

Ad quam differentiam aliquan-
 do non aduertunt plures, generaliter
 adducentes reg. ad impedimentum fa-
 cti: cum solum procedat in impedimē-
 to iuris. Vndē cauendum est ab alle-
 gatione Paris. consil. 101. n. 92. lib. 1. &
 ab allegatione Tiraq. lib. de retrac. li-
 gna. §. 3. glo. 4. nu. 5. quod melius sen-
 sit idem Tiraq. lib. sequen. de retract.
 conuent. §. 2. glo. 1. n. 78. Nec videtur
 aduertisse Oldēdorp. de vsucap. §. quā-
 quam. n. 18. & sequen. magis cauendū
 à Ioan. Monac. in c. quā sit, nu. 7. de
 elect. in. 6. à Bruno etiam consil. feud.
 45. nu. 4.

43 Quæ regula vt præscriptio nō cur-
 rat ei, qui ex iuris impedimento age-
 re nequit, ampliatur ex Bal. hīc, etiam
 si lege vel statuto præcisē tempus ap-
 ponatur, vel præcisē, & per verba ge-
 neralia excludatur qui intra tempus
 non fecerit: semper enim exceptitur is
 qui iuris impedimento agere nequit,
 q; pro eo est ratio naturalis in qua fun-
 datur hæc regula. Et ita cum Bald. cō-
 muniter Docto. vt per Balb. vbi sup.
 Deci. consil. 445. n. 48. Curt. iun. con-
 sil. 181. col. 2. nu. 5. Aymo. consil. 116.
 nu. 8. Deci. in l. 1. in. 1. lectu. nu. 27. C.
 qui admit. Chaf. in consuet. Burg. rub.
 11. §. 2. nu. 42.

Ampliatur. 2. ea regu. in non nullis
 impedimentis facti, quibus specialiter
 idē tribuitur, vt in eis præscriptio non
 curret:

currat: vt notant Panor. & Felin. in d. c. ex trāsmiffa, de præfcrip. Boer. decis. 40. n. 3. & n. 9.

Ampliatur. 3. fecū dū oēs, vt in impedimēto iuris nō oporteat mittere procuratorem: cū aliās in impedimēto facti id sæpè exigatur, quando causa ardua non est: vt per Bar. Paul. Alex. Iaf. Iacobi. ind. l. 2. §. si quis in iudicio. ff. si quis caution. scribētes in. c. quærelā, de pcurato. Affliēt. decis. 29. plenè & vtiliter tradit Rebuf. 3. tom. cōstitu. Gallic. tit. de excu. pag. 188. cū sequē. a quo tamen caue. n. 88. dū etiā in causa ardua vult de iure canonico mittē dū esse procuratorē: cōtrariū enim apertè sentiūt Doct. vbi sup. & specificè canonis. in. d. c. quærelam, per tex. ibi: Felin. in. c. cū. R. n. 2. vers. 3. de offic. delega. Bal. in. l. sed si per prætorē, i. lectu. ff. ex quib. caus. maio. Et specialia in causis arduis notat Felin. in. c. fin. n. 4. de offic. delega. Barba. cōf. 18. li. 2. latè Affliēt. li. 2. cōstitu. rubr. 31. n. 18. Et quādo causa dicitur ardua, tradit Rebuf. vbi sup. ex n. 79. Addē dū etiā est q̄ in causis nō arduis, ita demū culpa imputetur nō mittēti pcuratorē, quādo eū idoneū facilè inuenire posset: vt not. Bar. per tex. ibi, in l. idēq; erit, ff. profoci. commēdat Roma. in. l. si verò, §. de viro, in. 10. fallē. vers. 4. Iaf. in. l. 2. n. 10. ff. de in ius vocā. Dec. in c. intelleximus. n. 7. de iudi. & ibi Felin. Deci. cōf. 632. n. 3. & cōf. 562. n. 12. facit gl. d. l. sed & si per prætorem. 26. §. 2. verbo. permittere, ibi facile: & tex. in l. qui cum ma-

ior, ff. de bon. liberto. ibi, *non facile:*

Ampliatur. 4. vt iure impeditus nō teneatur ptestari: vt colligitur ex hoc tex. & ex. d. l. 1. C. de annal. exce. & volūt oēs vbi sup. At in impedimēto facti plures exigūt protestationē, nec aliter excusant impeditū. Alij distinguūt, vt per Felin. in. d. c. ex trāsmiffa, n. 5. & n. 6. & ibi Paris. n. 14. Imol. in c. si de appella. Affliēt. d. decis. 29. & decis. 50. n. 3. & n. 5. Rebu. vbi sup. ex n. 51. Boer decis. 40. Paris. cōf. 101. n. 94. & cōf. 34. n. 20 li. 1. tradit Alex. q̄ videri debet, in l. de pupillo, §. si quis ipsi prætori, n. 9. & n. 27. ff. de nou. oper. nūc. & ibi Iaf. latè n. 2. vbi asserit plures esse authoritates, & tutius fore in praxi, vt protestatio regulariter necessaria sit in impedimēto facti, declarādo vt per eū, & Alex. ibi: per Felin. Paris. & Rebu. vbi sup. qui regulā ponūt, & limitāt: & omninò per Silua. de feud. q. 86. in. 13. volu. tracta. fo. 54 licet Hormanot. Det. in. §. Cato, n. 386. simpliciter & in distinctè protestationem exigat.

Mihi autē ex iuribus in hac materia verius videtur qđ dicit Alex. in l. 2. §. qđ diximus, ad fin. ff. si quis caution. vt regulariter protestatio necessaria nō sit, sufficiatq; impedimentū ad excusationē: & ita. Areti. cōf. 161 Alex. cōf. 92. li. 1. vbi etiā sine ptestatione resoluūt excusari debitorē, qui tēpore solutionis nō inuenit credito rē cui solueret: ita intelligēdo tex. in l. 4. in fi. ff. de leg. cōmi. ibi, *si nō habeat cui offerat, posse eū securū esse.* Idē probat Dec. conf.

conf. 566. n. 5. tradit Ias. in. l. ad diem. ff. 44
 de verb. oblig. contra Paul. in. l. si reus
 paratus. ff. de pcurat. & cōtra aliquos
 relatos à Syluano, vbi sup. & de hoc la-
 tius per Tiraq. de retract. ligna. §. 9. gl.
 3. n. 20. notat Gozadi. conf. 66. n. 8. idē
 not. Aret. in. l. gerit, col. 7. ff. de acqui.
 h. red. Iusticia enim excusandi, nō in
 verbis protestantis, sed in causa impe-
 dimētī consistit: nec verba addunt vel
 minuūt rei veritatē. l. sicut. C. ad leg.
 Cornel. de fals.

Et ita hæc verior opi. generalius te-
 nenda est, nō tam strictè, vt scribit Af-
 fic. in. c. 1. §. in glo. n. 40. de pace iura-
 mēt. firman. Ex quo etiā infero, in im-
 pedimēto facti, protestationē non pos-
 se tollere quin præscriptio currat, resti-
 tutioq; necessaria sit: quia verba partis
 nō possunt tollere iurisdictionē. l.
 nemo potest. ff. de lega. 1. quod notan-
 dū est contra Afflic. & alios quos re-
 fert in. c. 1. in. 2. notab. n. 10. si de feud.
 fuer. controuer. int. dom. & agna.

Ampliatur. 5. eadē regu. vt sicut nō
 currit tēpus ei qui omninō à iure age-
 re impeditur, ita etiā nō currat ei cui le-
 gitima exceptio obijci potest, vt cōsu-
 luit Anchar. quē seqtur Feli. in. d. c. ex
 transmissa, col. fi. n. 9. & Dec. in. l. 1. in.
 1. lectu. n. 27. & in. 2. lectu. n. 68. C. qui
 admit. & in. c. cū inter, n. 23. de except. 45
 & in. l. nō videtur cepisse, n. 2. ff. de reg.
 iur. Balb. de præscrip. d. 1. par. 6. par. n.
 25. & Chal. in cōsuetud. rub. 22. §. 2. n.
 39. fol. 353. facit tex. in. l. scui. §. 1. ff. de
 actio. & oblig. ibi, sic tamen ne exceptione ex-
 cludantur.

Constat igitur ex Bar. Bal. & omni-
 bus in locis sup. citatis, dū allegāt hūc
 tex. nullo modo posse filiū, saltim dū
 est sub patris potestate, reuocare alie-
 nationē aduentitiorū à patre factā: in-
 telligūt enim omnes nihil aliud hūc p-
 bari, nisi qd filius agere nō potest, atq;
 ideò ob impedimētū iuris præscriptio-
 nē ei nō currere: qd magis probant ex.
 d. l. 1. in fi. inf. de anna. excep. & ita Bar.
 in. l. si cōstante, n. 63. ff. solut. matr. &
 ibi Crot. 2. lectu. n. 118. Bello. cōf. 24. n.
 5. Ex ea de pact. n. 214. Mihi autē mirū
 videtur si hæc iura expressa sunt, quibus
 Bar. & alij hoc tradūt, quō hoc putet
 dubiū Fabia. in auth. nouissima, n. 239.
 & seq. C. de inoffi. testa. & Paris. in. c. 1.
 n. 24. de præsc. vbi enī est decisio legis,
 pōt de ratiōe, nō de veritate dubitari.

Ego vltra ea quę dixi in. 3. par. 1. præ-
 ce. n. 74. aduerto plures ex his nō rectè
 pponere. q. nec rectè filio negare ius
 reuocadi viuēte patre: impedimētum
 enim iuris tm̄ est ex potestate, nō ex vi-
 ta patris. Aduerto etiā qd tex. hūc fauet
 liberis, ne durāte patria potestate, præ-
 scriptio currat, sed eis nō adimit faculta-
 tē agēdi cōtra alienationē. Sed dices cū
 Bar. i. d. l. si cōstāte, id pbari in origina-
 li auth. de nup. §. sed quod sancitū: & a-
 pertè in. d. l. 1. in fin. de annal. except.

Responderi tamen posset vltra
 omnes, quòd in. d. authen. propriē nō
 agitur de aduētitijs quæ priori loco
 filijs ex factō suo, vel liberalitate alte-
 rius, vel fortuna deferuntur: sed agi-
 tur de certis bonis parenti acquisitis,
 quæ ob secundas nuptias à lege libe-